

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE AMERIKY

Úvod, poloha a členitost

■ Severní Amerika	24 360 000 km²
■ Jižní Amerika	17 843 000 km²

Amerika – Nový Svět

- původní název: „**Nový svět**“
- od poloviny 16. století jižní část „**Amerika**“
- od přelomu 16. a 17. století je tento název používán i pro severní část kontinentu

- **Amerigo Vespucci** - italský (florentský) mořeplavec, který byl účastníkem Kolumbových výprav a kontinent „zpopularizoval“.

Členění Ameriky

Fyzickogeografické členění

- Severní Amerika
  - Střední Amerika
- Jižní Amerika
- hranicí je nejužší místo Panamské šíje (48 km)
- Střední Amerika je pevnina mezi Tehuantepeckou a Panamskou šíjí a ostrovy v Karibiku

Socioekonomické členění

- Anglosaská Amerika
- Latinská Amerika
- hranicí je státní hranice mezi USA a Mexikem

Časté chyby

- Mexiko leží ve Střední Americe
- Latinská Amerika = Jižní Amerika
- Anglofonní země v Karibiku nepatří do Latinské Ameriky

Horizontální členitost

■ Severní Amerika:

- délka pobřeží 75 600 km
- ostrovy a poloostrovy tvoří 25%

■ Jižní Amerika:

- délka pobřeží 28 700 km
- ostrovy a poloostrovy tvoří 1%

CENTRAL AMERICA AND THE CARIBBEAN

**Západní Indie
(West Indies)**

**Závětrné
ostrov**

**Velké Antily
208 tis. km²**

Guadeloupe

Dominika

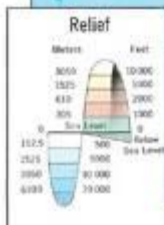
**Malé Antily
14 tis. km²**

**Návětrné
ostrov**

Pozor!

- West Indies = karibská oblast
- Western India = západní Indie
- India = Indie
- Indian = Ind, Indián
- West Indian = Indián; obyvatel Karibiku
- East Indian = Ind

Scale 1:40 000 000 (one inch to 630 miles; Lambert's Anamorphic Equal Area Projection. Elevations and depressions are given in feet)

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE ANGLOAMERIKY

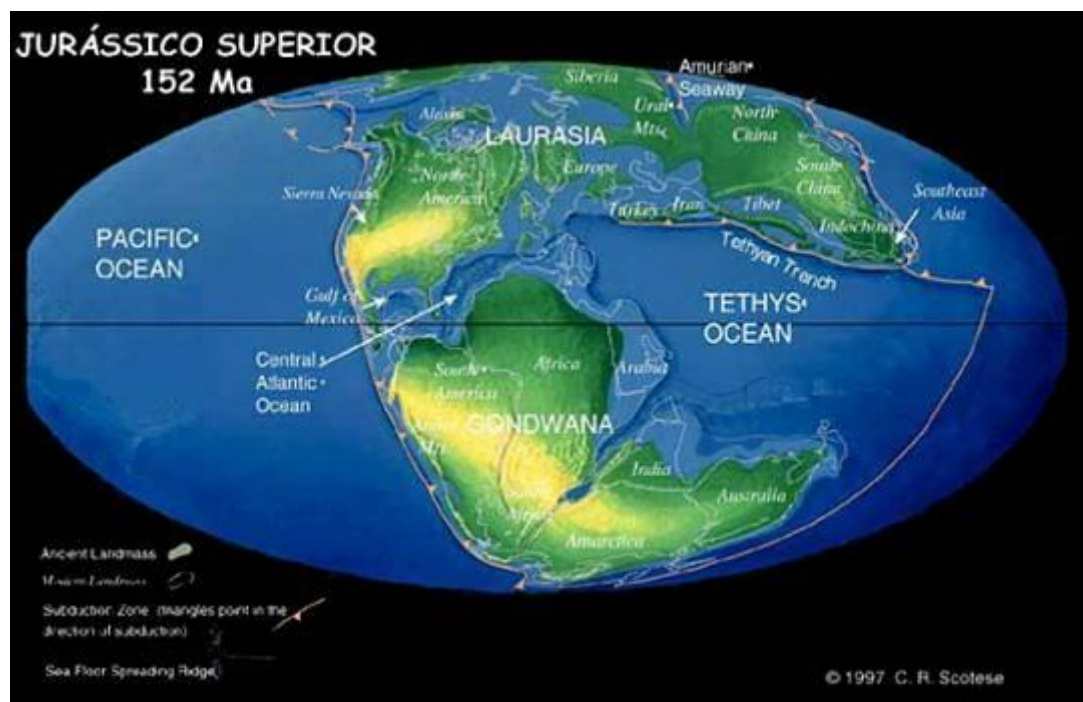

Geologické a geomorfologické poměry

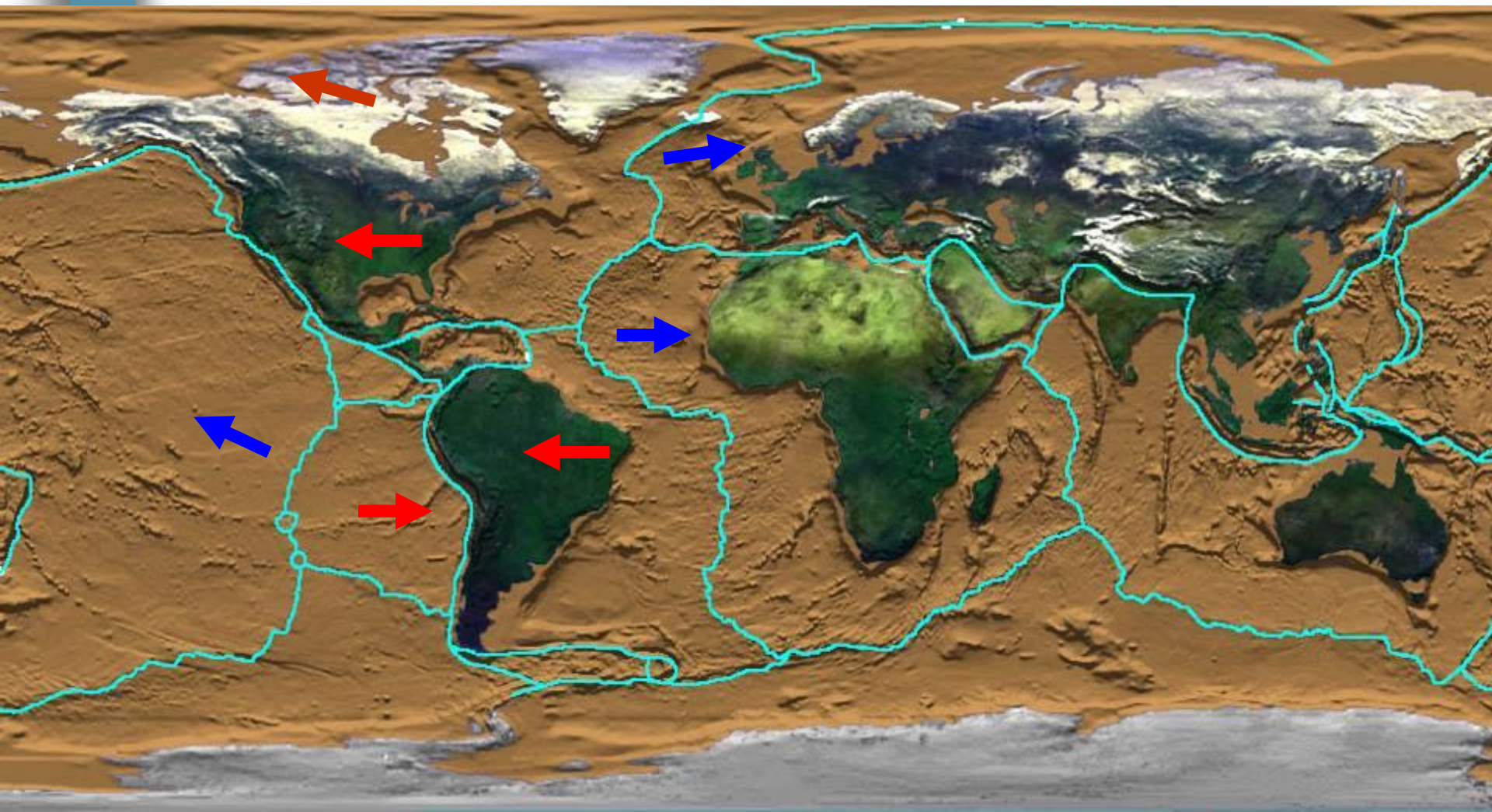

Geologický vývoj

- **Laurasie** ... od ní se oddělila severoamerická litosférická deska (jádro: kanadský štít)
- **Gondwana** ... od ní se oddělila jihoamerická litosférická deska (jádro: brazilsko-guyanský štít)

Hranice litosférických desek

Severní Amerika

Prvohory

- centrum štítů stabilní, na okrajích vrásnění:
  - př. na V Appalačské pohoří
- Kanadský štít se vyklenul a jeho centrální část se propadla (vznik Hudsonova zálivu)
- vznik mocných uhelných pánví v nevrásněných částech

Druhohory

- suchozemský vývoj bez horotvorných procesů, denudace
- na přelomu 2H/3H vrásnění Z části

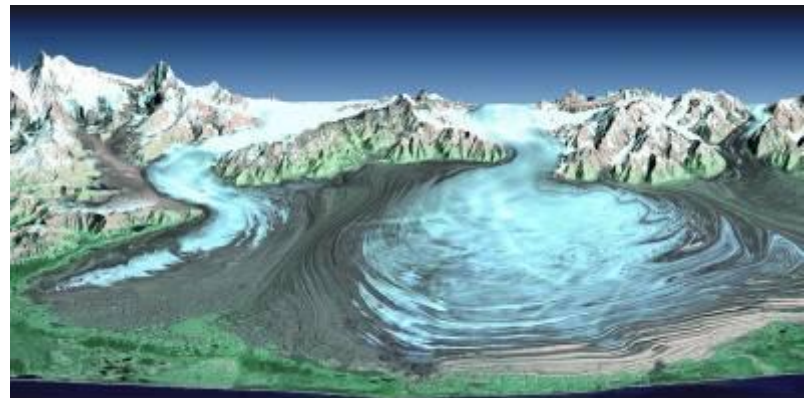
Severní Amerika

Třetihory

- během několika fází vyvrásnění Kordiller
- mimořádně silné pohyby, přesmyky
- vznik několika horských pásem:
  - vnitřní pásmo - pobřežní pásmo,
  - prostor mezi nimi vyzdvižen a rozlámán,
  - provázeno sopečnou činností, vznikají lávové příkrovy (největší je Kolumbijská plošina)
- Appalačské pohoří rozlámány na bloky

Čtvrtohory

- přemodelování ledovci
- zaplavení bezodtokých pánví středního pásma Kordiller
- ledovec Malaspina

Fyzickogeografické regiony

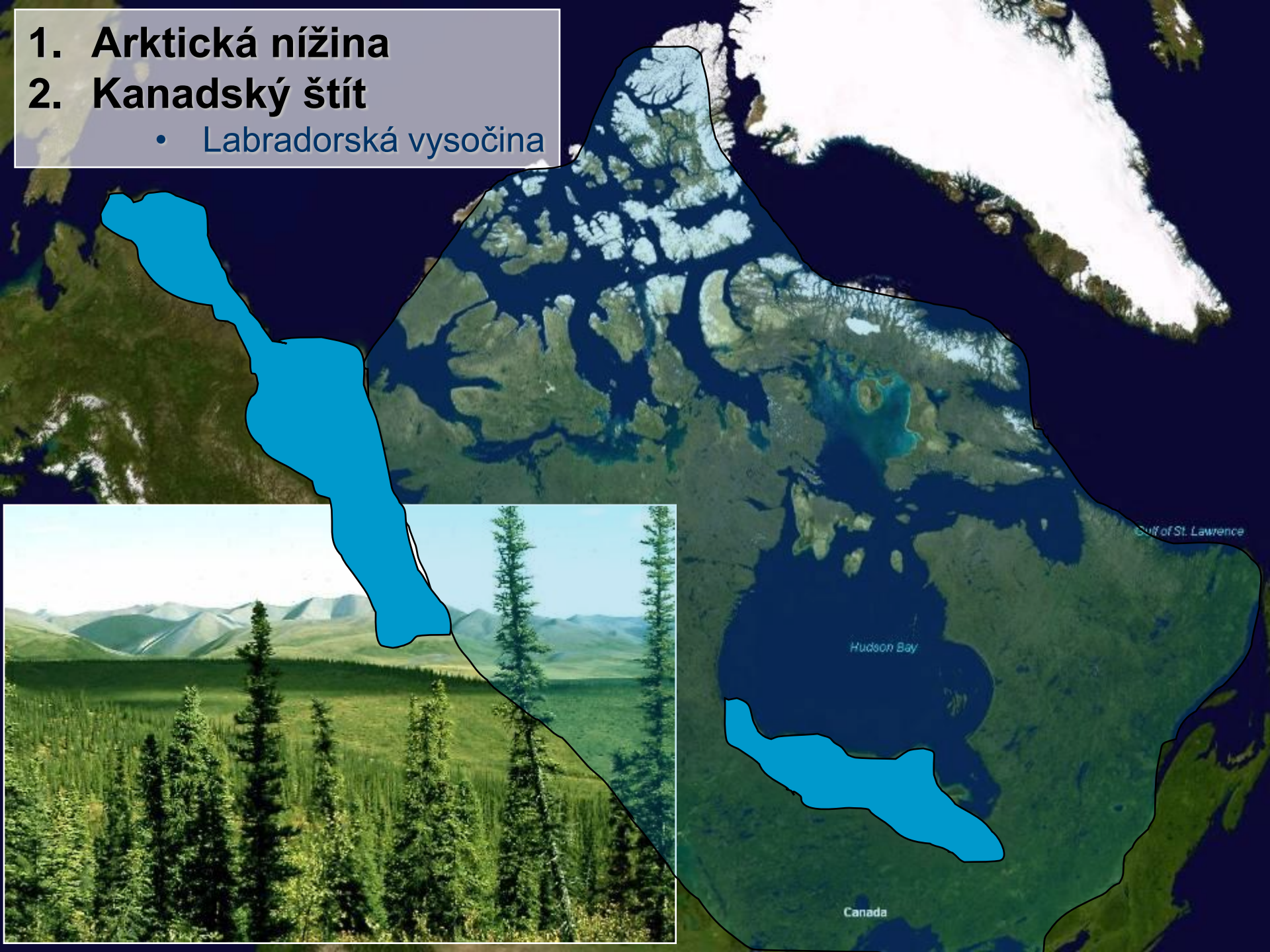
1. Kanadský štít
2. Arktická nížina
3. Centrální roviny
4. Appalačské pohoří
5. Piedmont
6. Vnitřní vysočiny
7. Velké prémie
8. Pobřežní nížina
9. Vnitřní pásmo Kordiller (Skalnaté hory)
10. Mezihorské pánve a plošiny
11. Pobřežní pásmo (Tichooceánské pásmo)

1. Arktická nížina

2. Kanadský štít

- Labradorská vysočina

3. Centrální roviny

- pánev Velkých kanadských jezer – Niagarské vodopády

4. Appalačské pohoří

- *Alabama – záliv sv. vavřince – Newfoundland*
- *Mt. Mitchel*
- *vrásová a kerná stavba*
- *těžba černého uhlí*

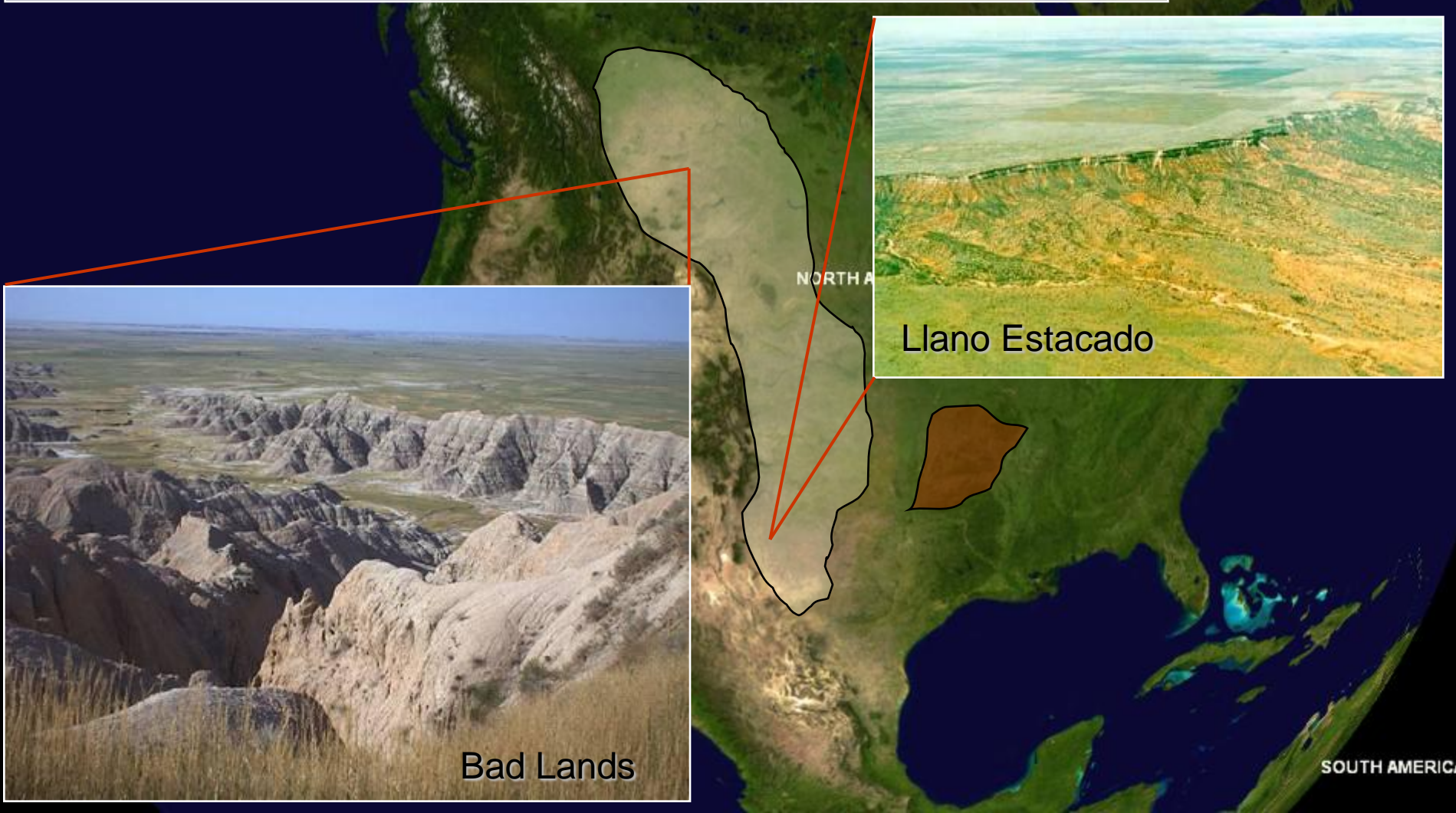
5. Piedmont

6. Vnitřní vysočiny

7. Velké prémie

- části: *Llano Estacado*, *Bad Lands*
- *ledovcová modelace*
- *nejúrodnější zemědělské oblasti světa x Bad Lands*

8. Pobřežní nížina

- části: *Atlantská nížina, Mississippiská nížina*
- *sedimentace - písky a bažiny x sprašové půdy*

9. Vnitřní pásmo Kordiller (Skalnaté hory)

- *Brooksovo pohoří,*
- *Mackenzieho pohoří,*
- *Skalnaté hory,*
  - *Yellowstonský n. p.*
- *Sierra Madre Oriental*

Death Valley

10. Mezihorské pánve a plošiny

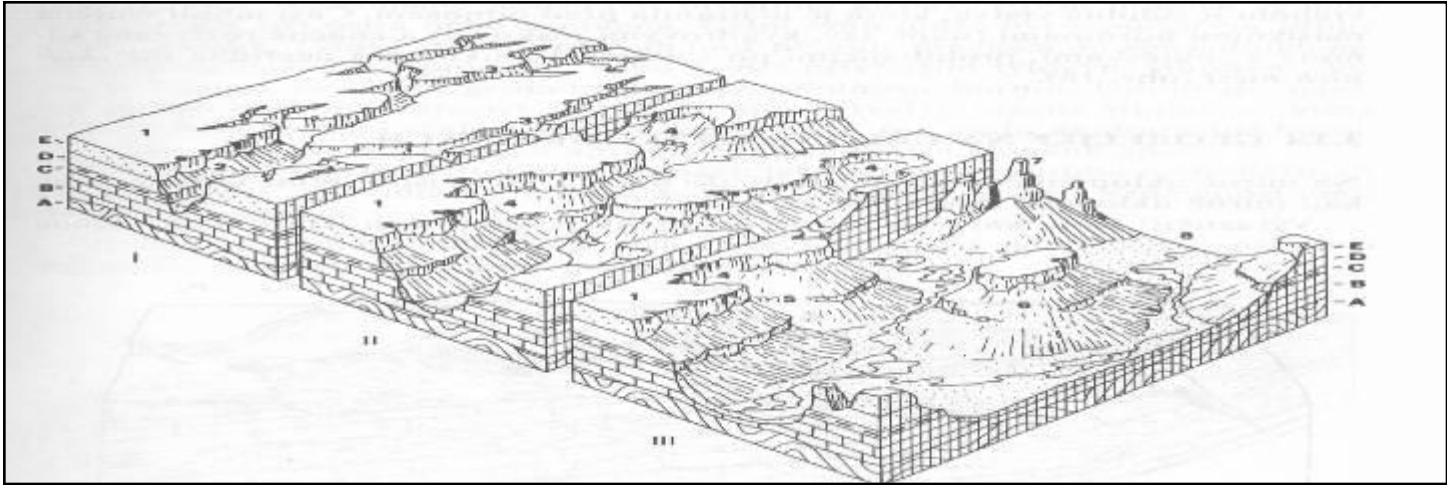
- *Kolumbijská plošina*
- *Velká pánev*
  - *Údolí smrti*
  - *Velké solné jezero*
  - *Sonorská, Mohavská, Gilská poušť*
- *Koloradská plošina*
  - *Grand Canyon*
- *Mexická plošina*
  - *Popocatépetl,*
  - *Citlaltépetl*

NORTH AMERICA

Popocatépetl

Selektivní zvětrávání

Aljašské pohoří

11. Pobřežní pásmo

(Tichooceánské pásmo)

- *Aleutské pohoří*
- *Aljašské hory*
  - *Mt. Mc Kinley 6194 m*
- *Pobřežní pásmo*
- *Kaskádové pohoří*
  - *Mt. Ranier*
- *Sierra Nevada*
- *Sierra Madre Occidental*
- *Sierra Madre del Sur*

Mt. Rainier

NORTH AMERICA

Mt. Mc Kinley

©2002 Todd Smith

SOUTH AMERICA

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE AMERIKY

Hydrologie

Obecně:

- příznivé horské poměry pro vznik rozsáhlých říčních systémů
- hlavní pevninské rozvodí – Kordillery
- rozsáhlé bezodtokové oblasti.
- západní pobřeží ... krátké toky s velkým spádem
- úmoří Severního ledového oceánu ... vodní toky ovlivněny ledovcovou modelací (nizká rozvodí, bažiny)
- úmoří Atlantského oceánu ... velké říční systémy se zdrojnicemi v horách, v nížinách malý spád - pouze u Appalačů kratší řeky s vyšším spádem.

Úmoří celkem

■ Atlantský oceán	75 %
■ Tichý oceán	10 %
■ Severní ledový oceán	5 %
■ bezodtokové oblasti	10 %

Hydrologie – vodní toky

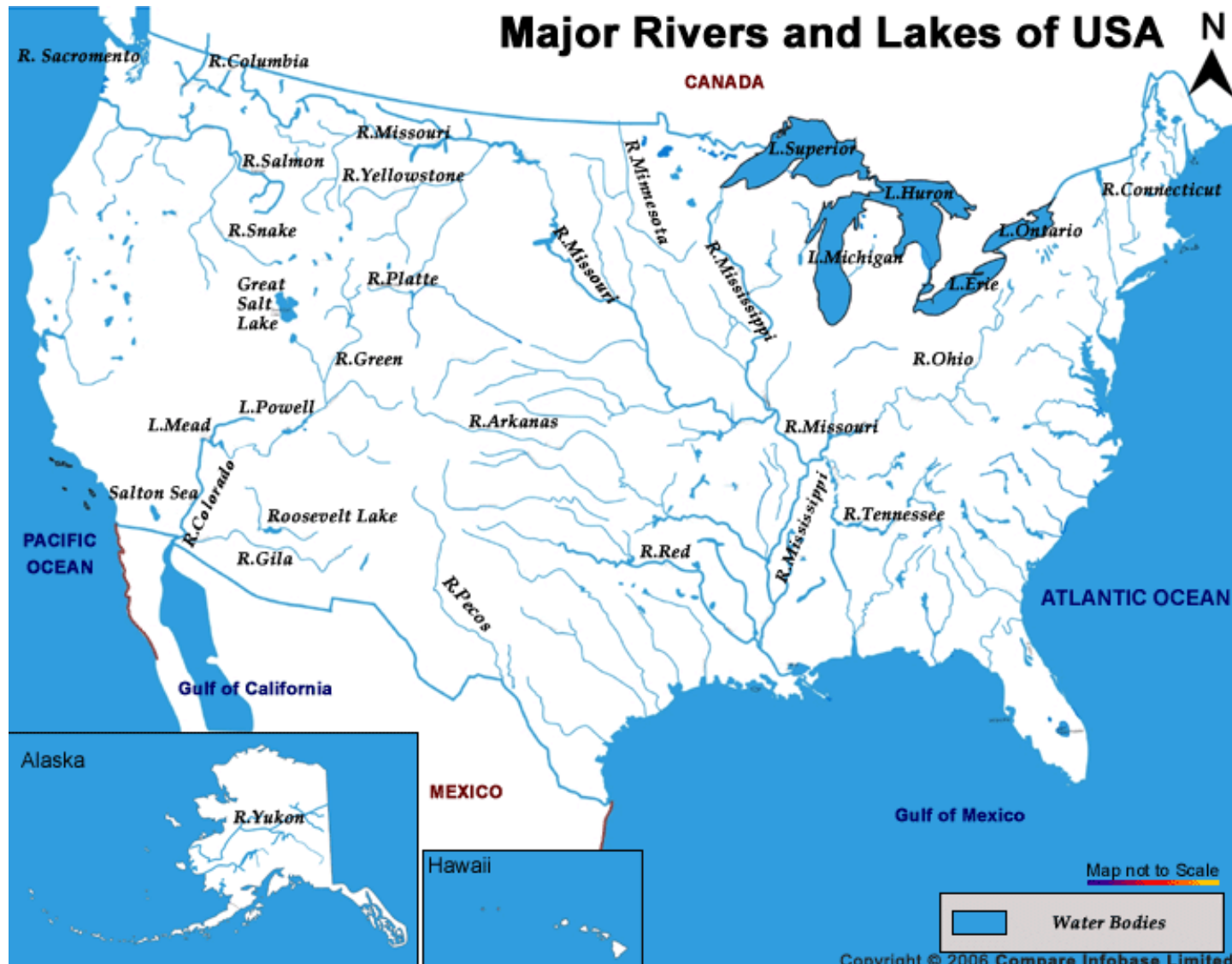
- Yukon
- Mackenzie
- Columbia
  - Snake
- Mississippi
  - Missouri
  - Ohio
  - Arkansas
- sv. Vavřinece
- Rio Grande

Řeky a jezera Kanady

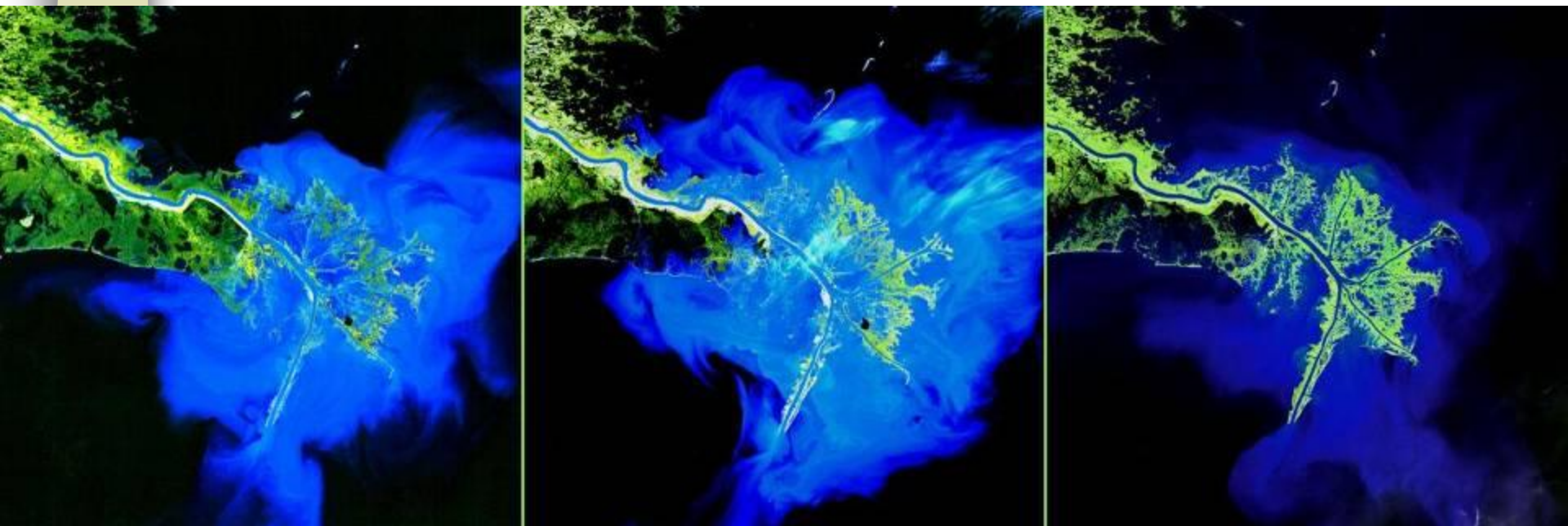

Řeky a jezera USA

Mississippi

- 3 780 km (Mississippi-Missouri 6 020 km - 3. na světě)
- Povodí 3,2 mil. km²
- pramení Z od Velkých jezer v nevelké nadmořské výšce asi 500 m (jezero Itasca)
- ústí deltou se 6 rameny (prstovitě vybíhá do oceánu)

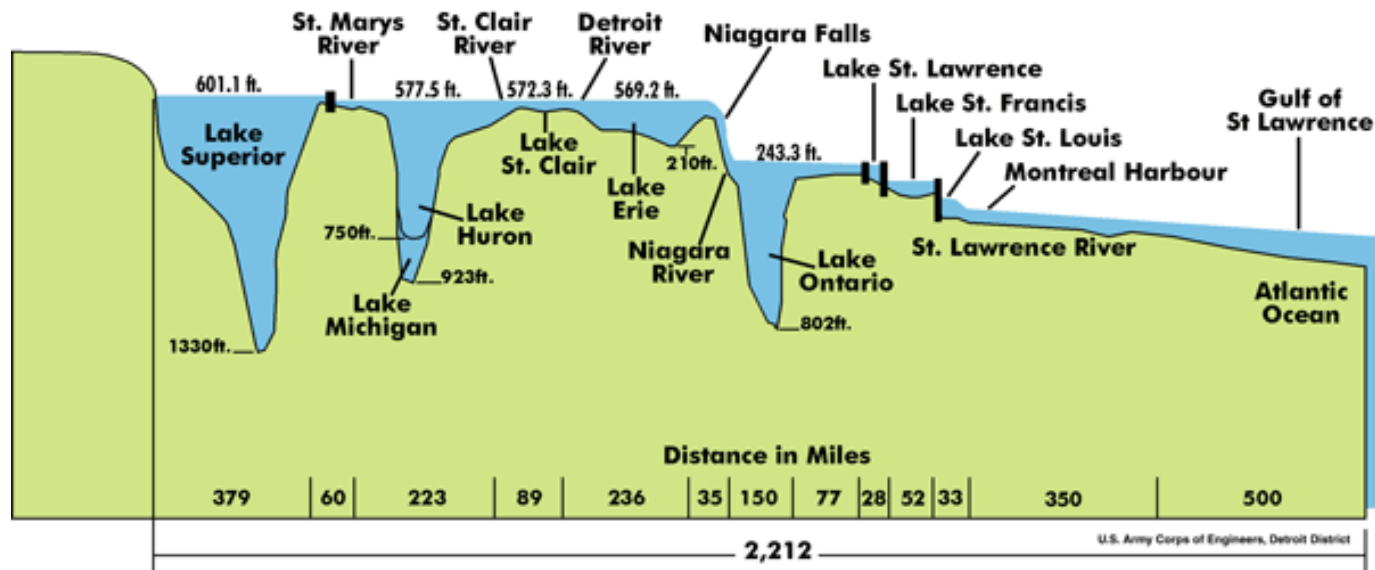
Jezera – Severní Amerika

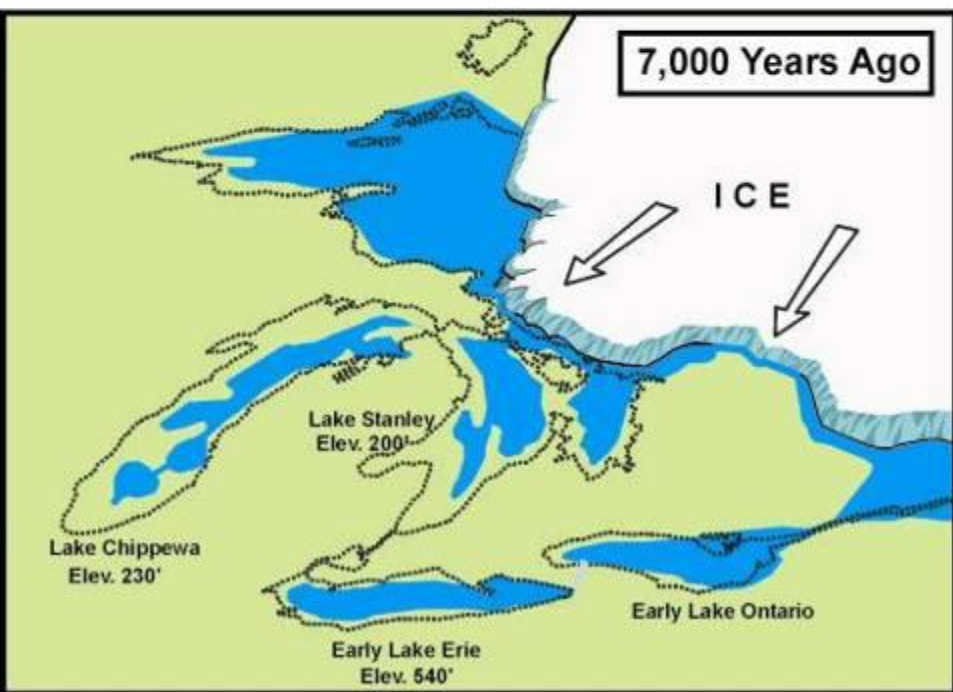
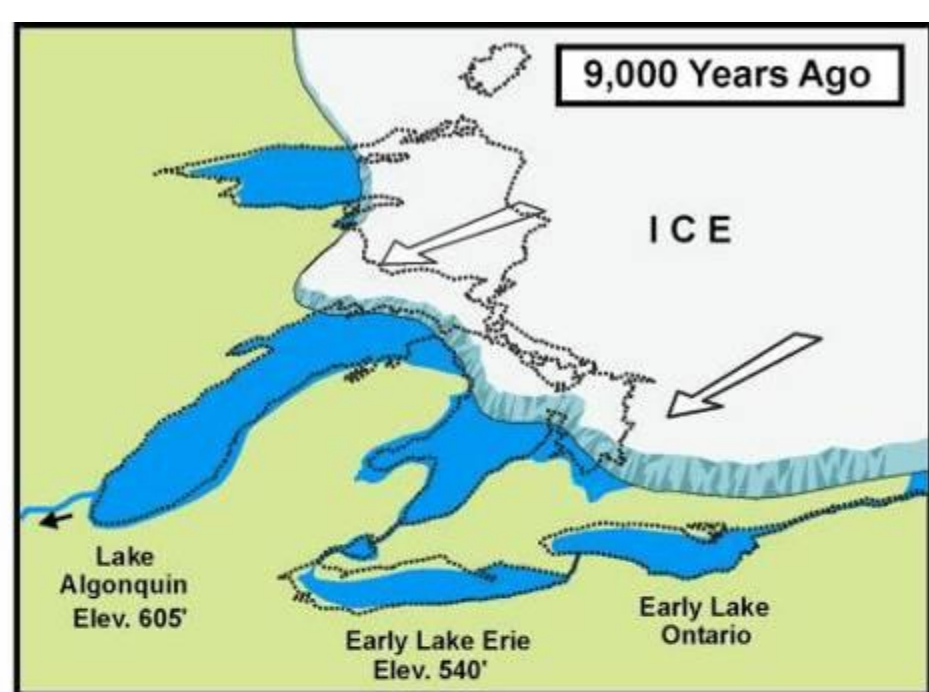
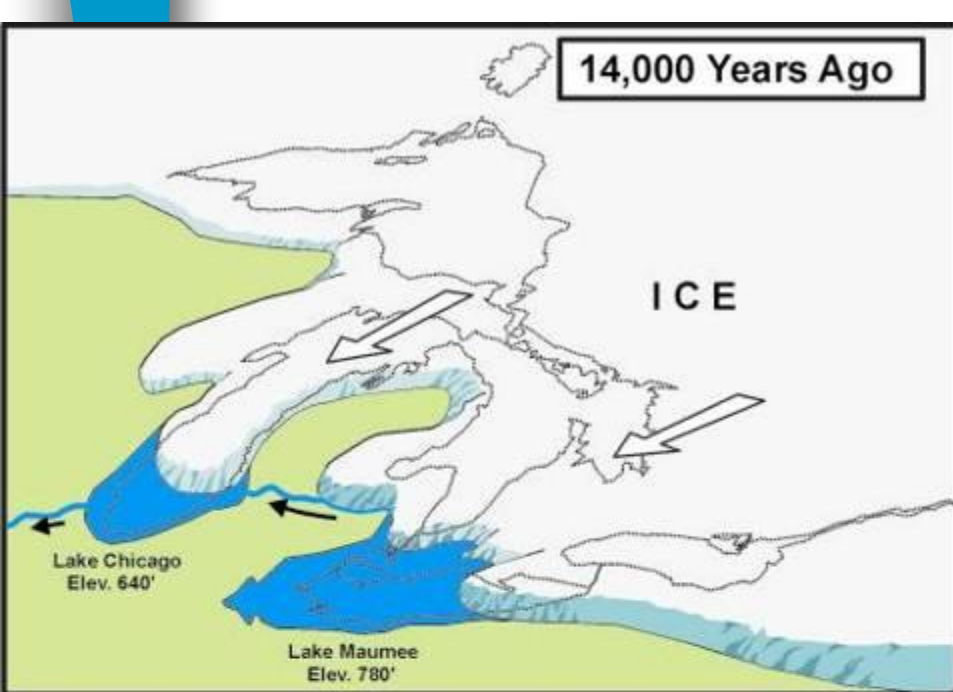
- Řada jezer ledovcového původu: **Velké medvědí jezero** (Great Bear Lake), **Velké otročí jezero** (Great Slave Lake), **Athabasca** (viz pojmy)
- **Velká jezera** (Great Lakes)
- Jezera v bezodtokových oblastech mezihorských plošin (**Velké solné jezero** (Great Salt Lake)– značně proměnlivá plocha, dnes asi 4 500 km² (1960: 2 500 km², 1985: 6 500 km²) , hloubka 11 m)
- Nikaragua – jezera tektonicko-sopečného původu (**Managua**, **Nikaragua** – vznik přehrazením zálivu Tichého oceánu)

Velká jezera (Great Lakes)

- Pět jezer, dohromady největší nashromáždění sladké vody na světě
- vázána na tektonický prolom, současnou podobu dostala po posledním zalednění

Great Lakes System Profile

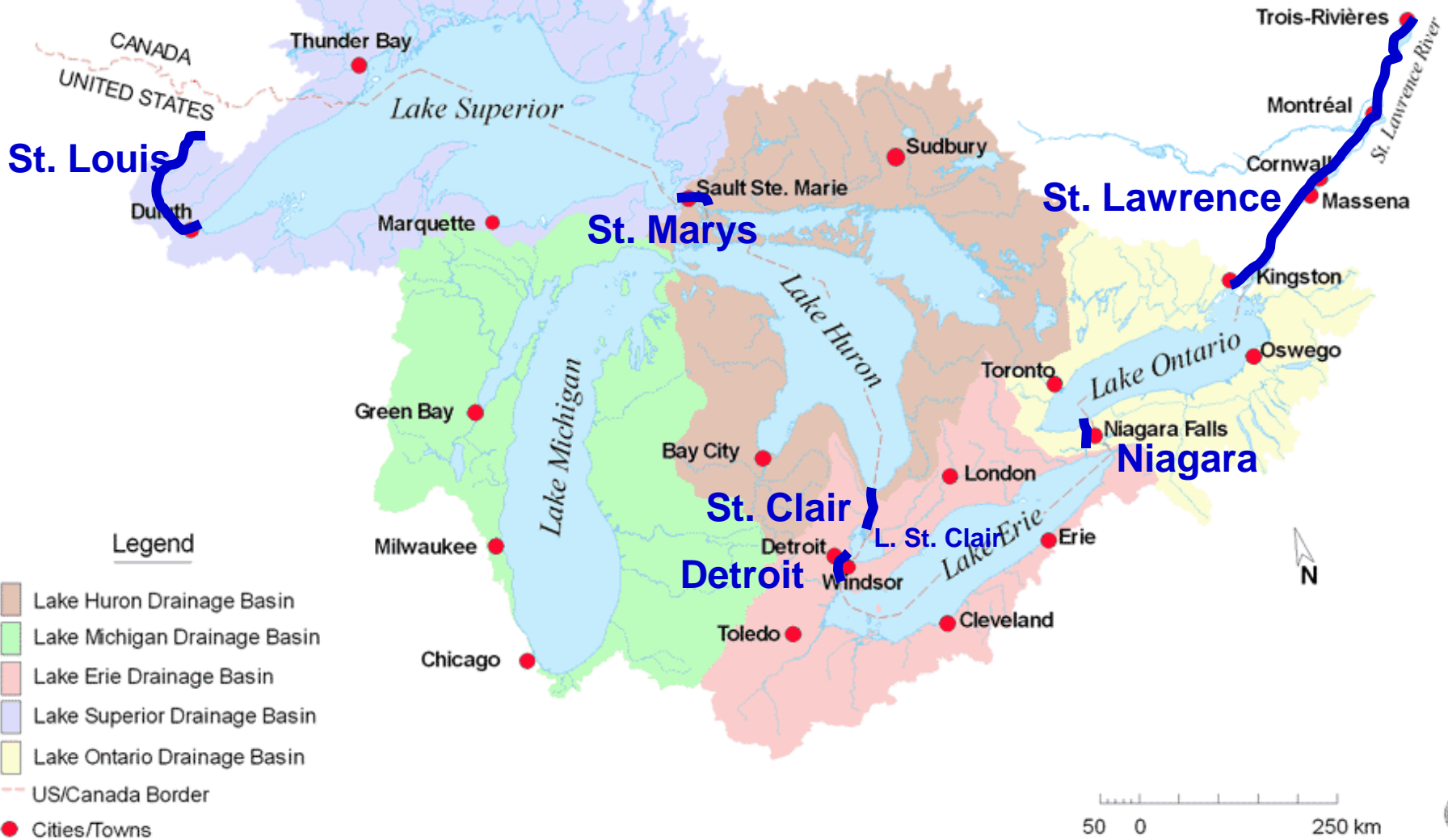

Velká jezera (Great Lakes)

jezero	Plocha (km ²)	nadm. výška
Hořejší (Superior)	82 414	182
Huron	59 596	176
Michigan	57 441	176
Erie	25 745	174
Ontario	19 529	75

System Velkých jezer

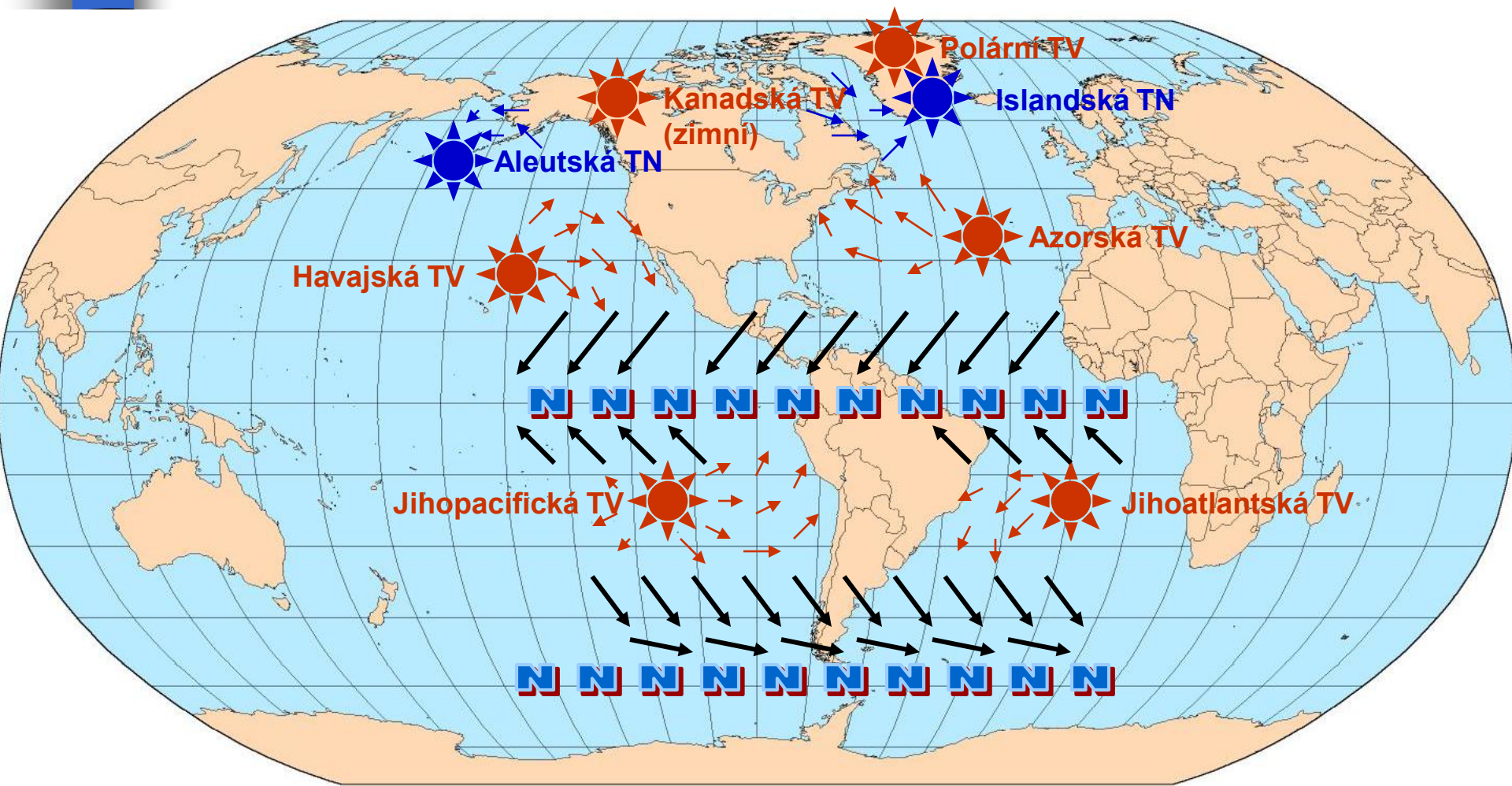
REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE AMERIKY

Klima

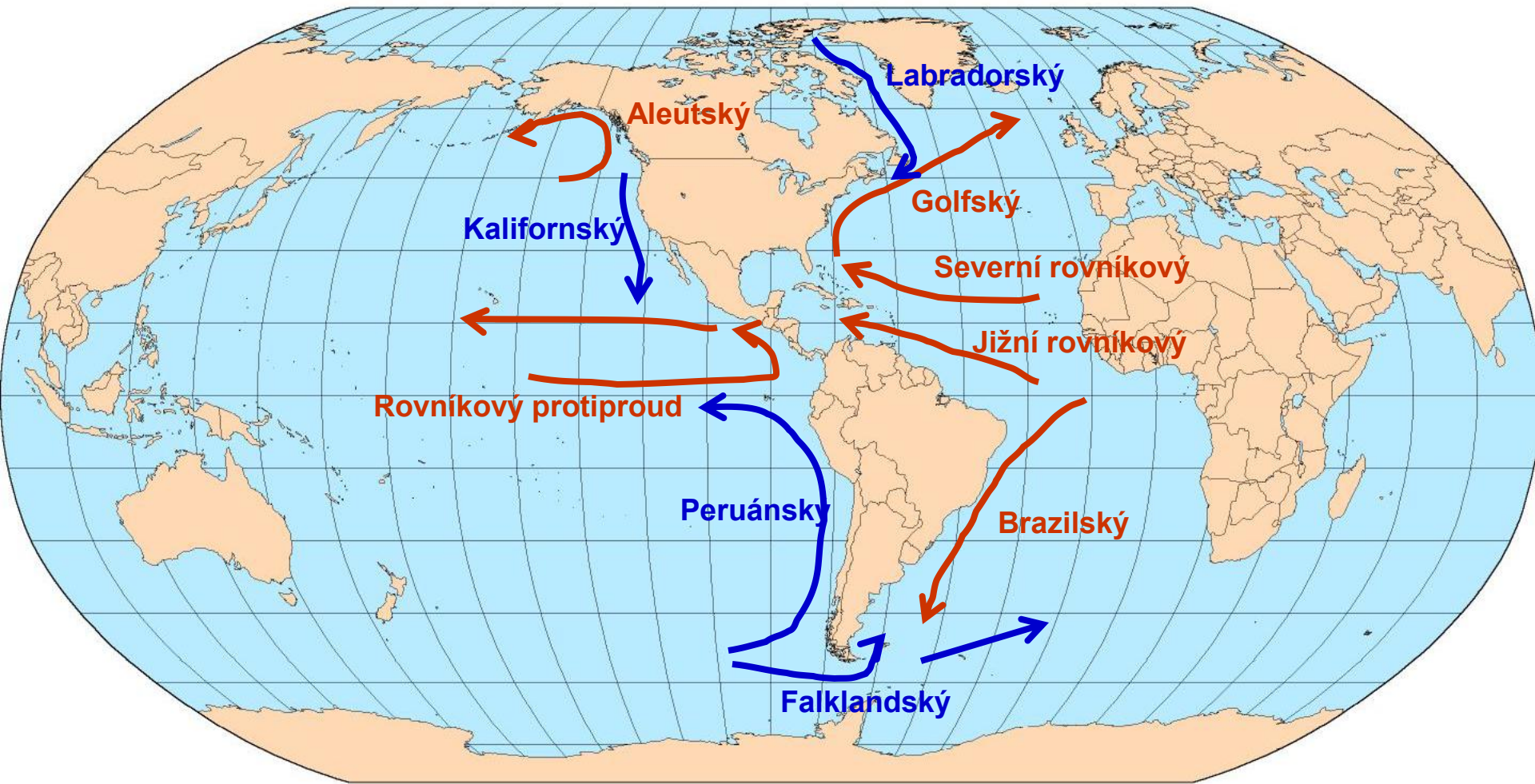
Faktory ovlivňující klima

1. poledníkový tvar horských celků - izolace
2. pronikání vzduchu ze S na J i z J na S
3. přesun vzdušných hmot z Pacifiku ve směru Z→V je velmi obtížný
4. nevýrazné vlivy Atlantského oceánu
5. cirkulační tlakové útvary: stálé → oceán, sezónní → pevnina
  1. **Kanadská tlaková výše** → střed nad Aljaškou, sezónní vliv (jen zima)
  2. **Aleutská tlaková níže** → stálá, nad oceánem
  3. **Havajská tlaková výše** , **Azorská tlaková výše** → stacionární
6. obecně: → rovník N, obratníky → V, polární kruh → N
7. posun termického rovníku → ovlivnění proudění (Coriolisova síla)
8. vznik tornád a tropických cyklón
9. blizzard, chinook

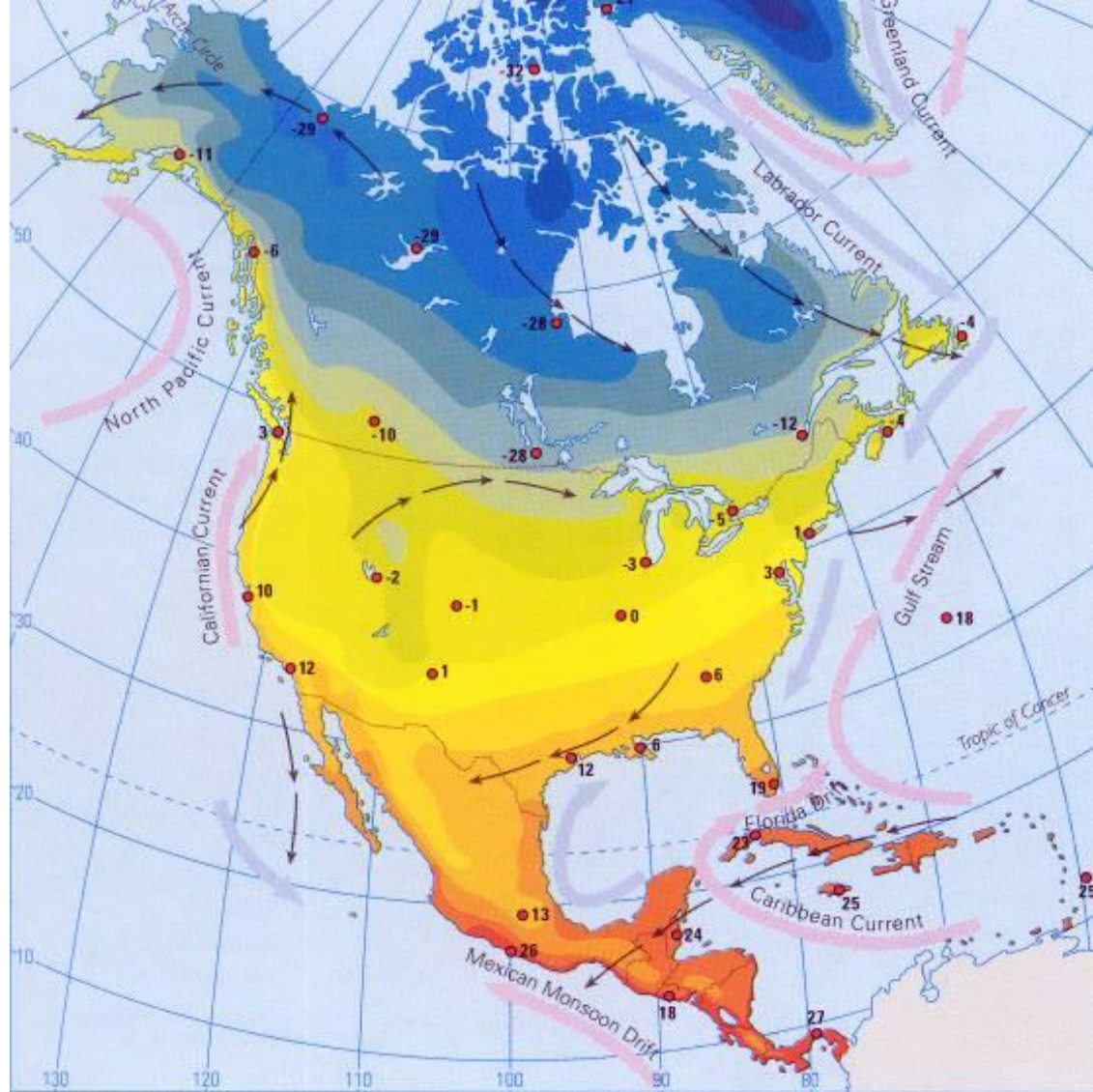

Mořské proudy

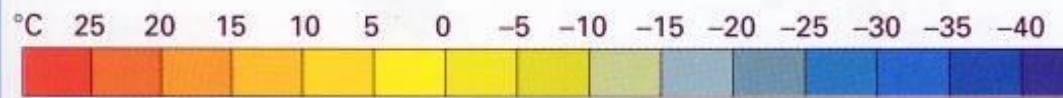

teploty zima

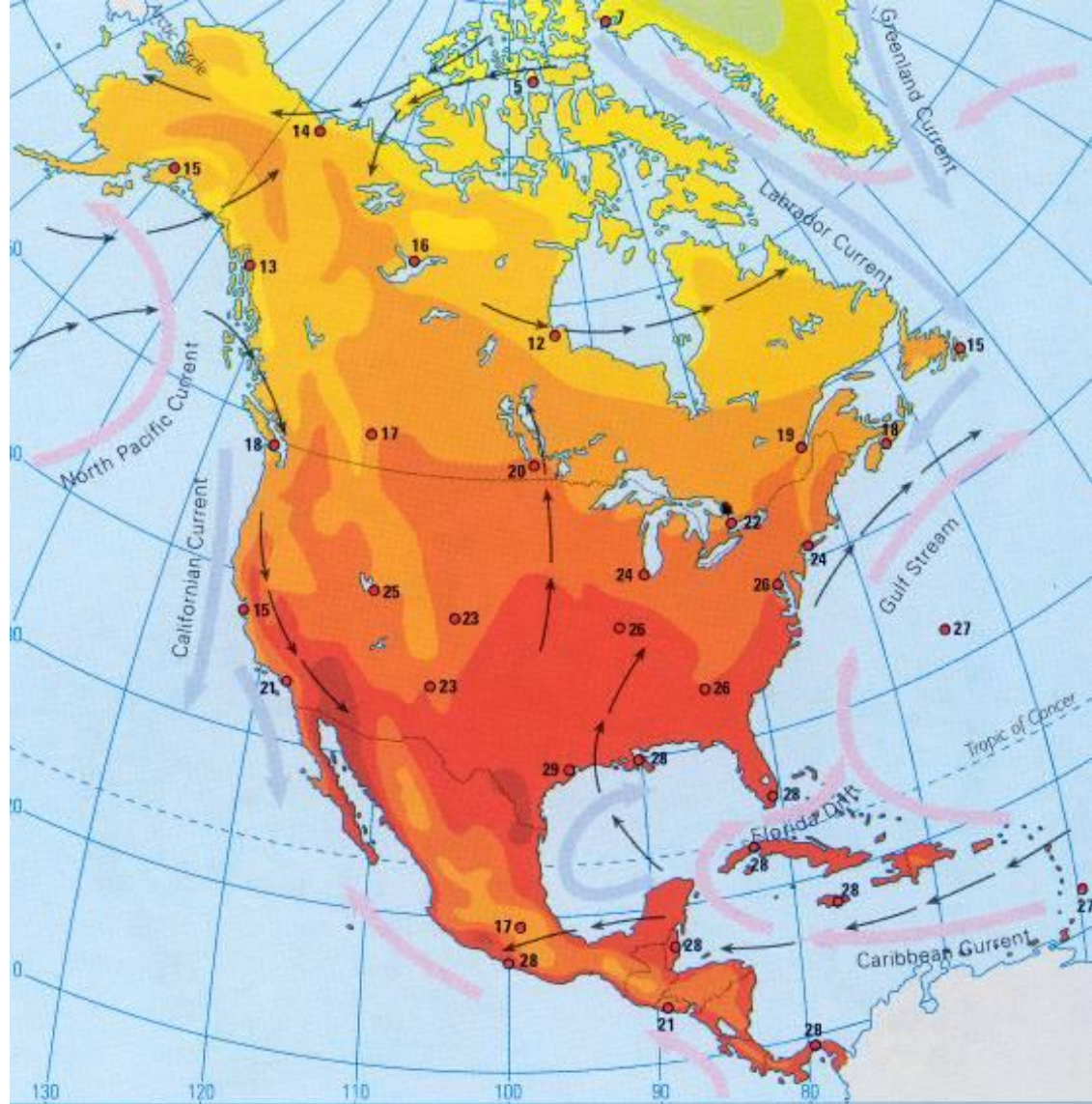
JANUARY TEMPERATURE

● 18 Average temperature

→ Warm current → Cold current → Prevailing winds

teploty
léto

JULY TEMPERATURE

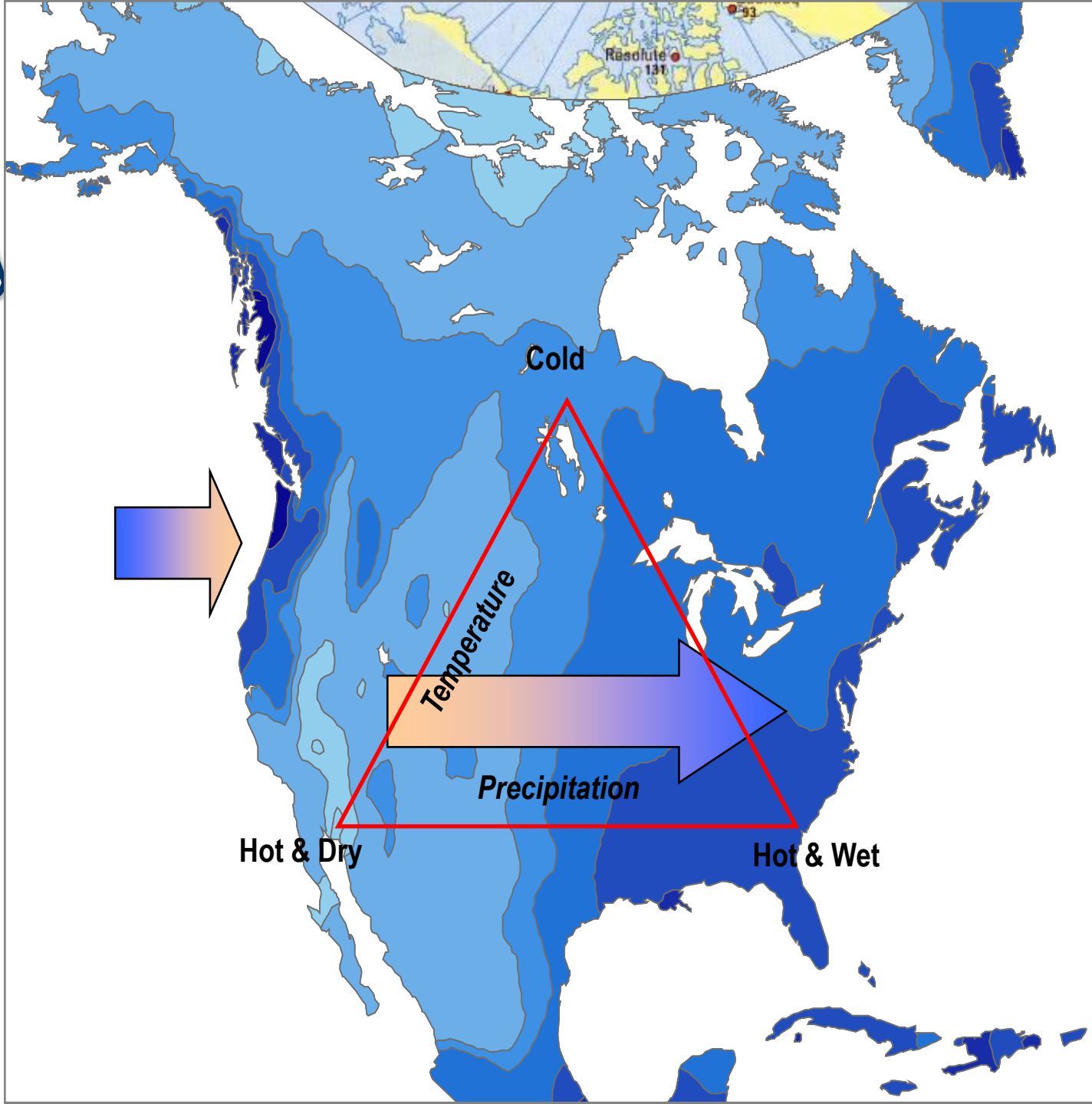
● 41 Average temperature

°C 30 25 20 15 10 5 0 -5 -10

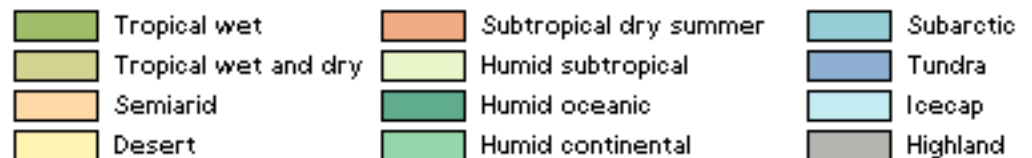
→ Warm current → Cold current → Prevailing winds

srážky

klimatické pásy

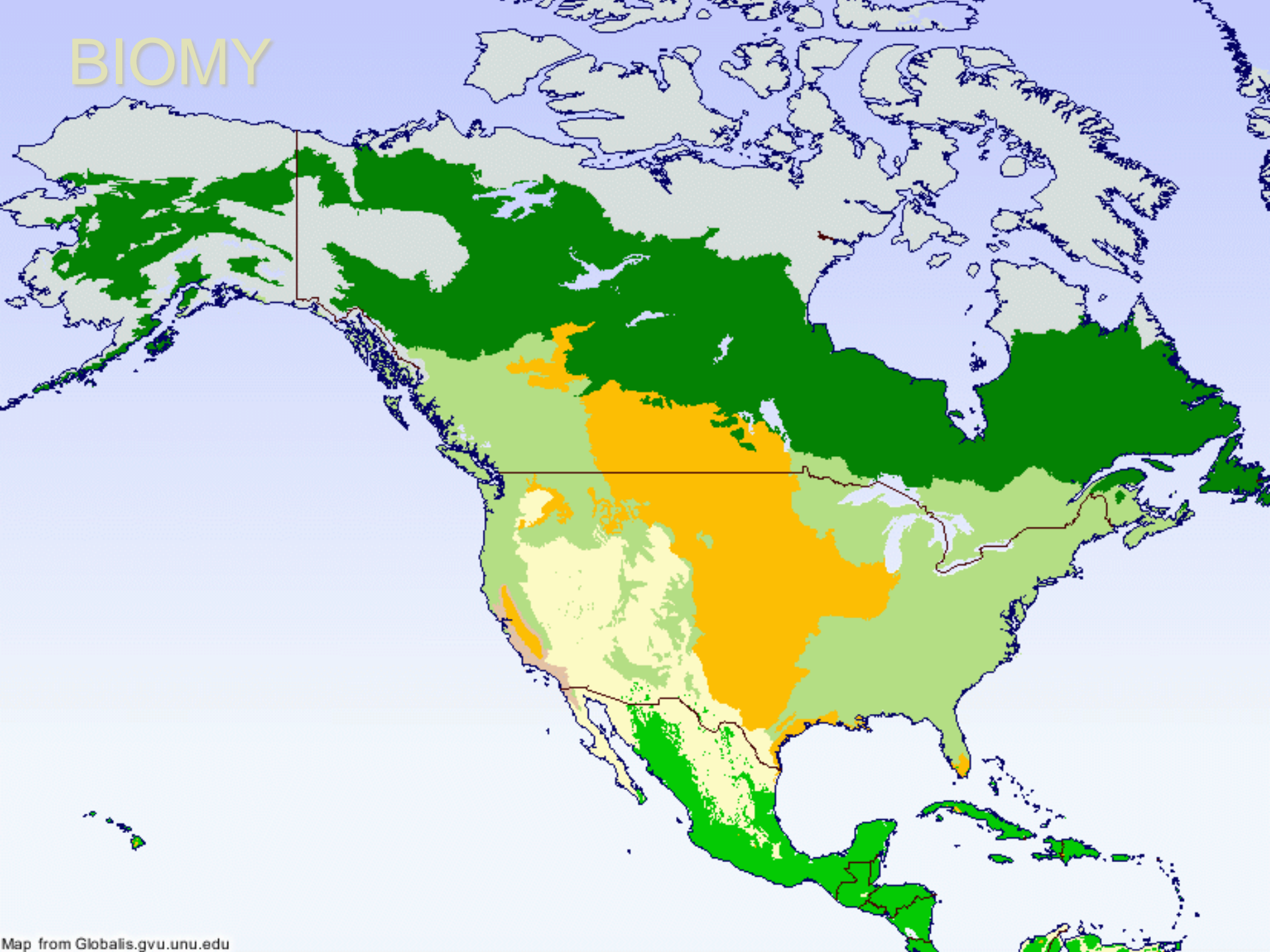
- arktický
- subarktický
- mírný
  - boreální pásmo
  - Pacifické pásmo
  - kontinentální pásmo
  - atlantské pásmo
- subtropický
  - pacifické pásmo
  - kontinentální pásmo
  - atlantské pásmo
- tropický

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE AMERIKY

Biogeografie

BIOMY

Národní parky

- **Yellowstone** (hlavně stát Wyoming, nejstarší na světě -1872, gejzíry, fauna, flora),
- **Yosemite** (vodopád, El Capitan - obrovský granodioritový monolit),
- **Sequoia** (Calif., největší stromy světa),
- **Death Valley** (Calif.-Nev.),
- **Crater Lake** (Oreg., vulkanické jezero v horách Mt.Mazan, 14 km šířky),
- **Monument Valley** (Ariz.-Utah, stolové hory),
- **Everglades N.P.** (Flo., největší světová subtropická bažinatá oblast),
- **Wood Buffalo N.P.** (CAN, patří mezi největší národní parky na světě - 45 tis. km²).

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE AMERIKY

Historie

První kontakty s Evropou

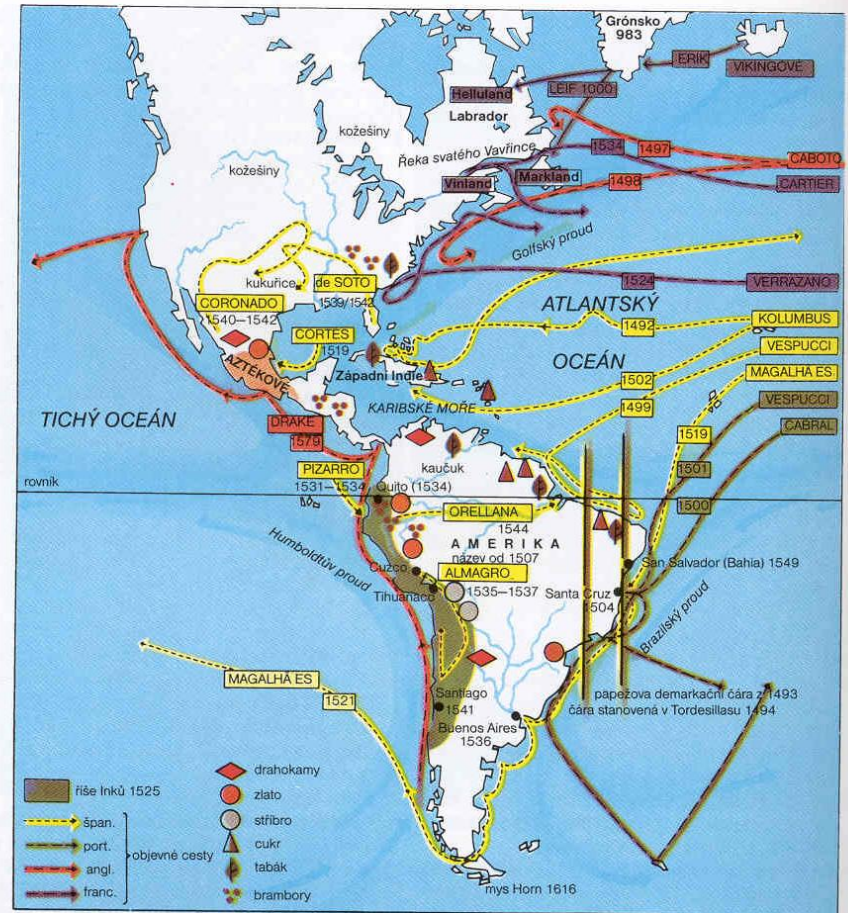
10. stol. **Vikingové:**

- Grónsko („zelená země“, kolonizace)
- Markland („země lesů“), Helluland („země kamenů“), Vinland (pokusy o kolonizaci)

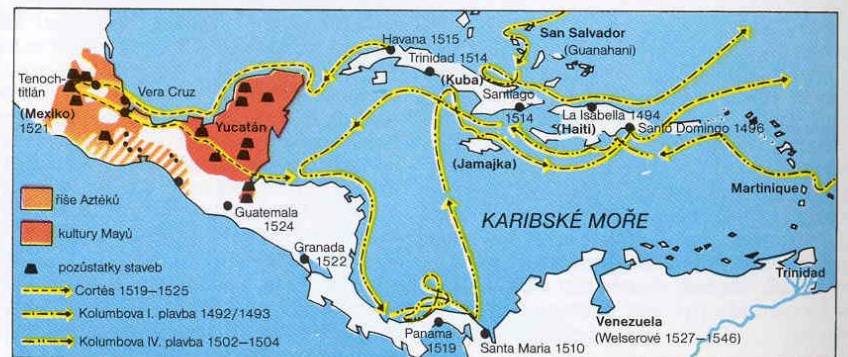
kolonie zanikly s úpadkem Vikingů

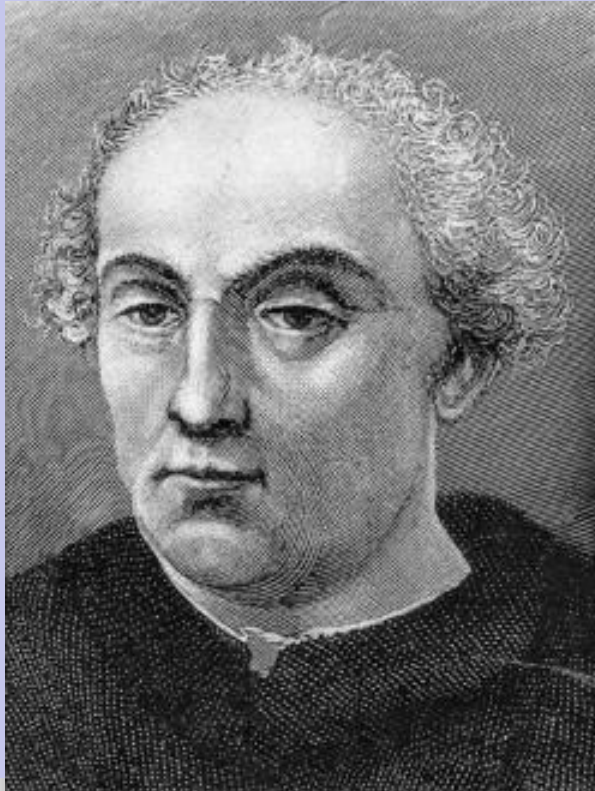
První objevné plavby

Objevení Ameriky

Objevitelé

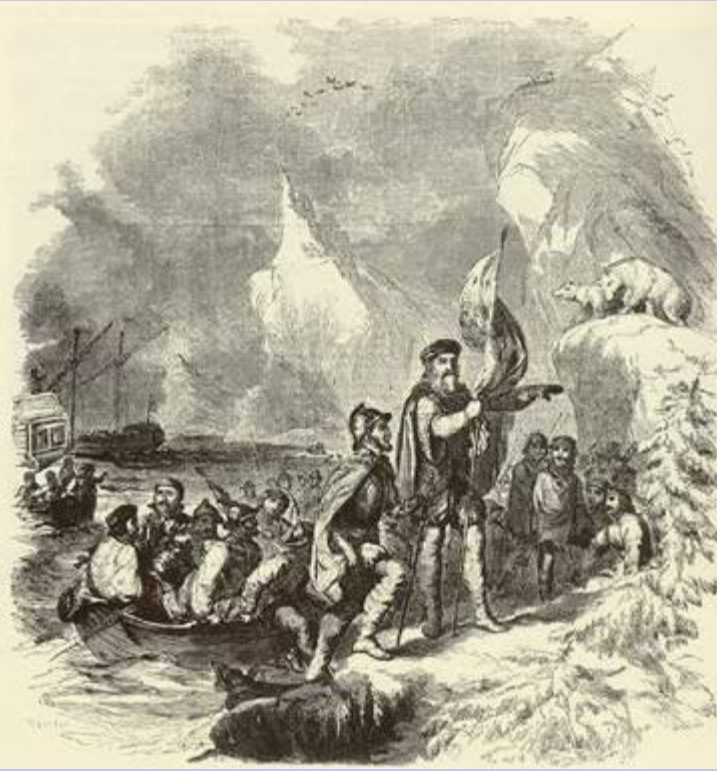
- 1492 – Bahamy, Kuba, Haiti
- 1493-1495 – Portoriko, Jamajka
- 1499-1500 – Trinidad, ústí Orinoka
- 1502-1504 – pevninská Střední Amerika

Kryštof Kolumbus

(it. Cristoforo Colombo, šp. Cristóbal Colón)

* 25. 8. až 30. 10. 1451, † 20. 5. 1506

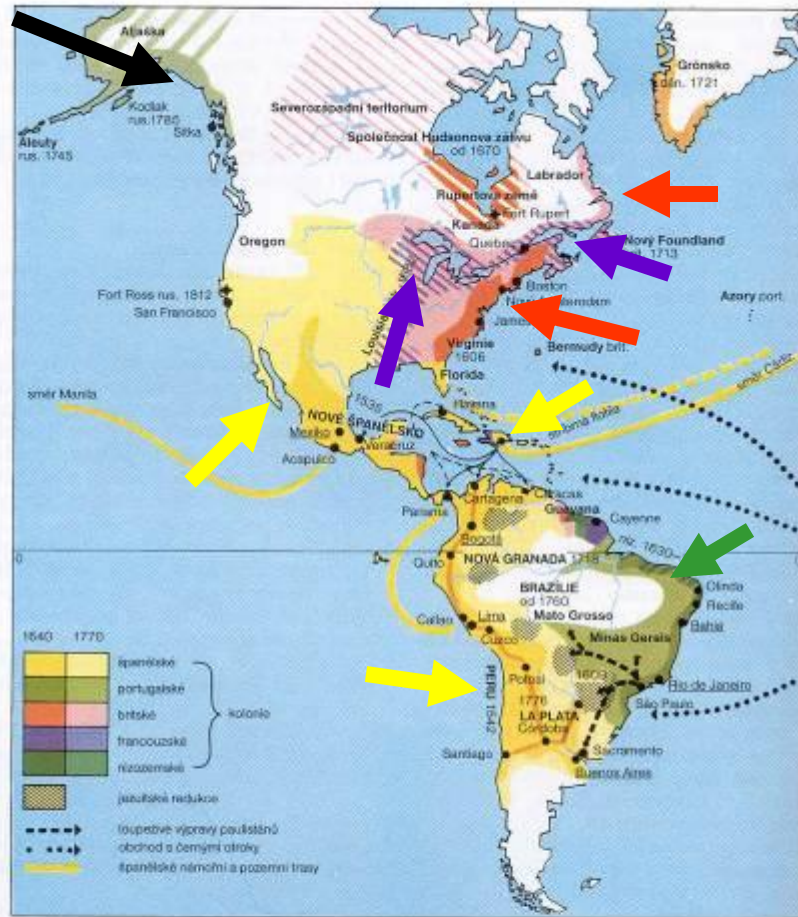
Objevitelé

- 1497 – Labrador, Newfoundland, Nová Anglie
- 1498 – další výprava, ztratila se

Giovanni Caboto / John Cabot

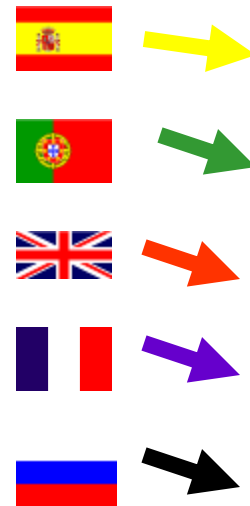
* asi 1450, † 1499 (?)

Amerika v 17. a 18. století

Západní Indie v 17. století

1750

Územní zisky: Angličané

- **získali:** východní pobřeží Severní Ameriky po Appalače – od 17. stol. kolonizovali Newfoundland a další oblasti, o které Španělé ani Portugalci neměli zájem
- kolonie několika typů – korunní kolonie, soukromé kolonie a smíšené kolonie
- Domorodci: zatlačováni do vnitrozemí

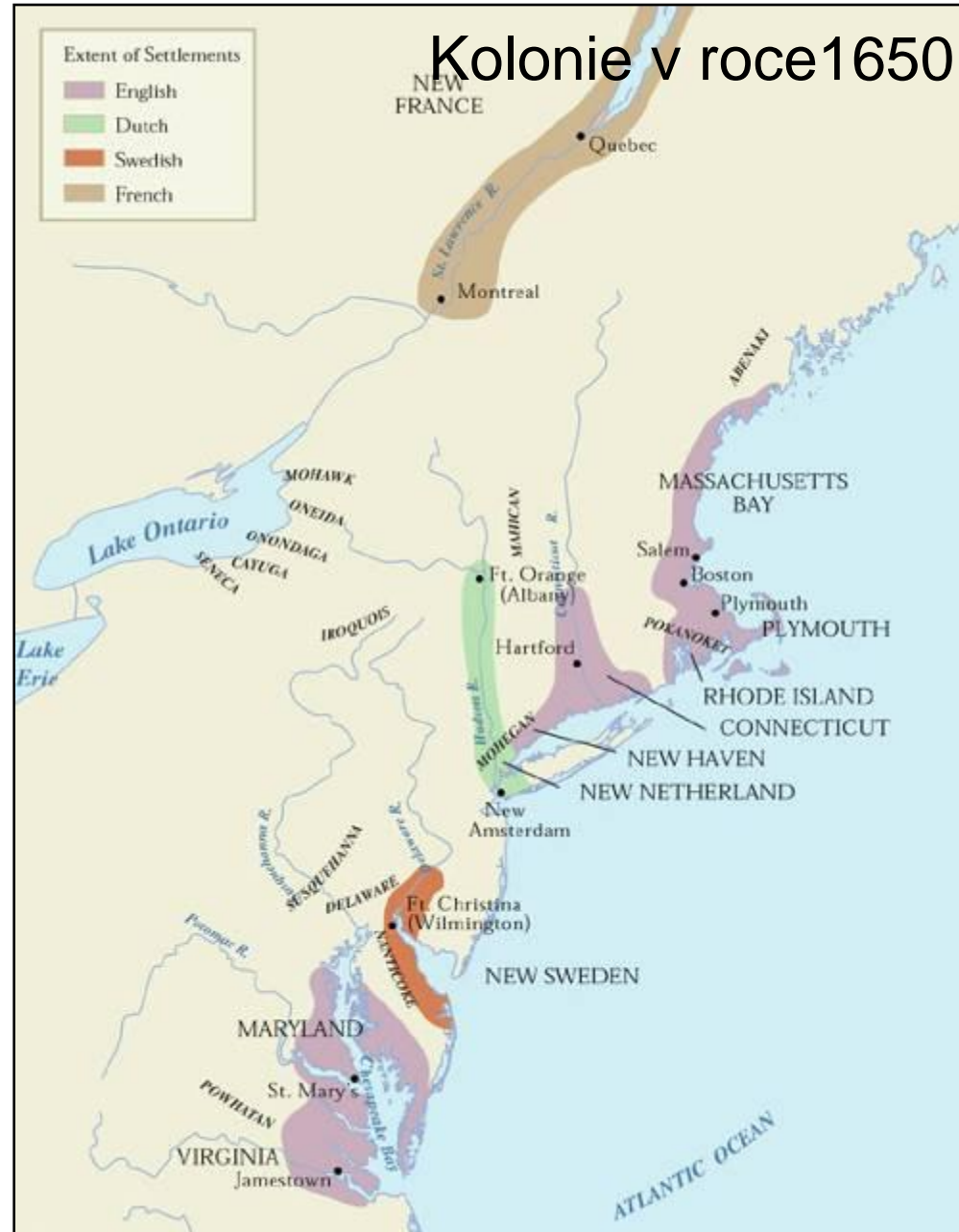

Územní zisky: Francouzi

- postupovali podél řeky sv. Vavřince (Québec – rychlé osídlování) a podél Mississippi (Louisiana – podstatně menší osídlování) do vnitrozemí za Appalačemi; vojensky ani „logisticky“ je neudrželi:
  - 1763 ztráta kolonií v Kanadě (převzali je Britové)
  - 18. stol. Florida předána Španělům
  - 1803 ztráta Louisiany (tj. prakticky celého povodí Mississippi) ... Francie procházela revolučními roky a přednostně musela vyřešit vnitropolitickou situaci, proto území prodali USA za 15 USD/km²
- udrželi jen kolonie v Karibiku a Francouzskou Guyanu

Nizozemci:

- kolonizovali střední část pobřeží Severní Ameriky (oblast dnešního New Yorku), 1667 vyměnili Nový Amsterdam za dnešní Surinam.

Dánové:

- kolonizovali Grónsko a „Dánskou Západní Indii“ (Panenské ostrovy) v Karibském moři, kterou drželi do 1917 (poté ji po referendu prodali USA)

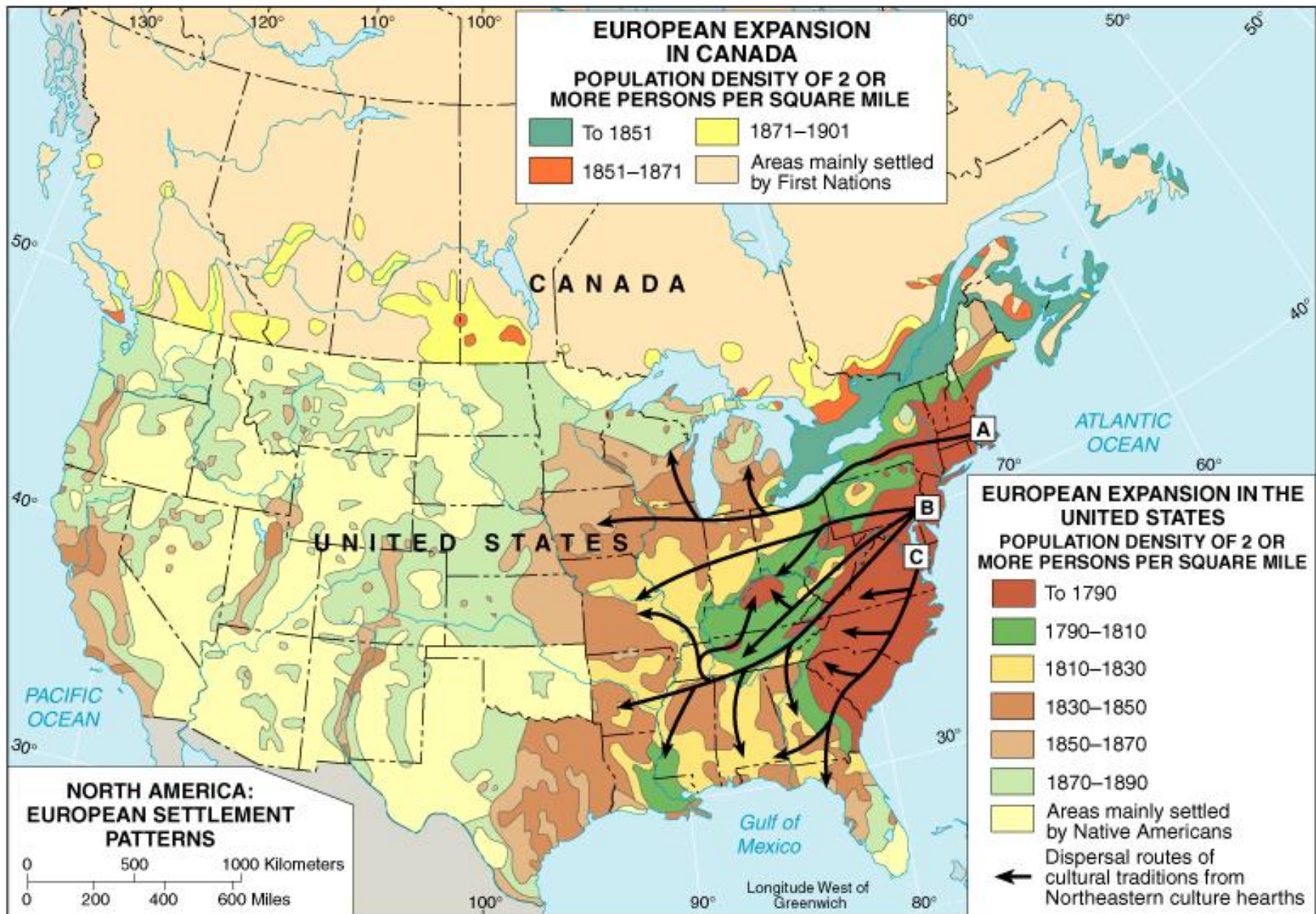
Rusové:

- Aljaška od pol. 18. stol.
- 1867 ji prodali jako bezcennou USA v ceně 4,70 USD/km²

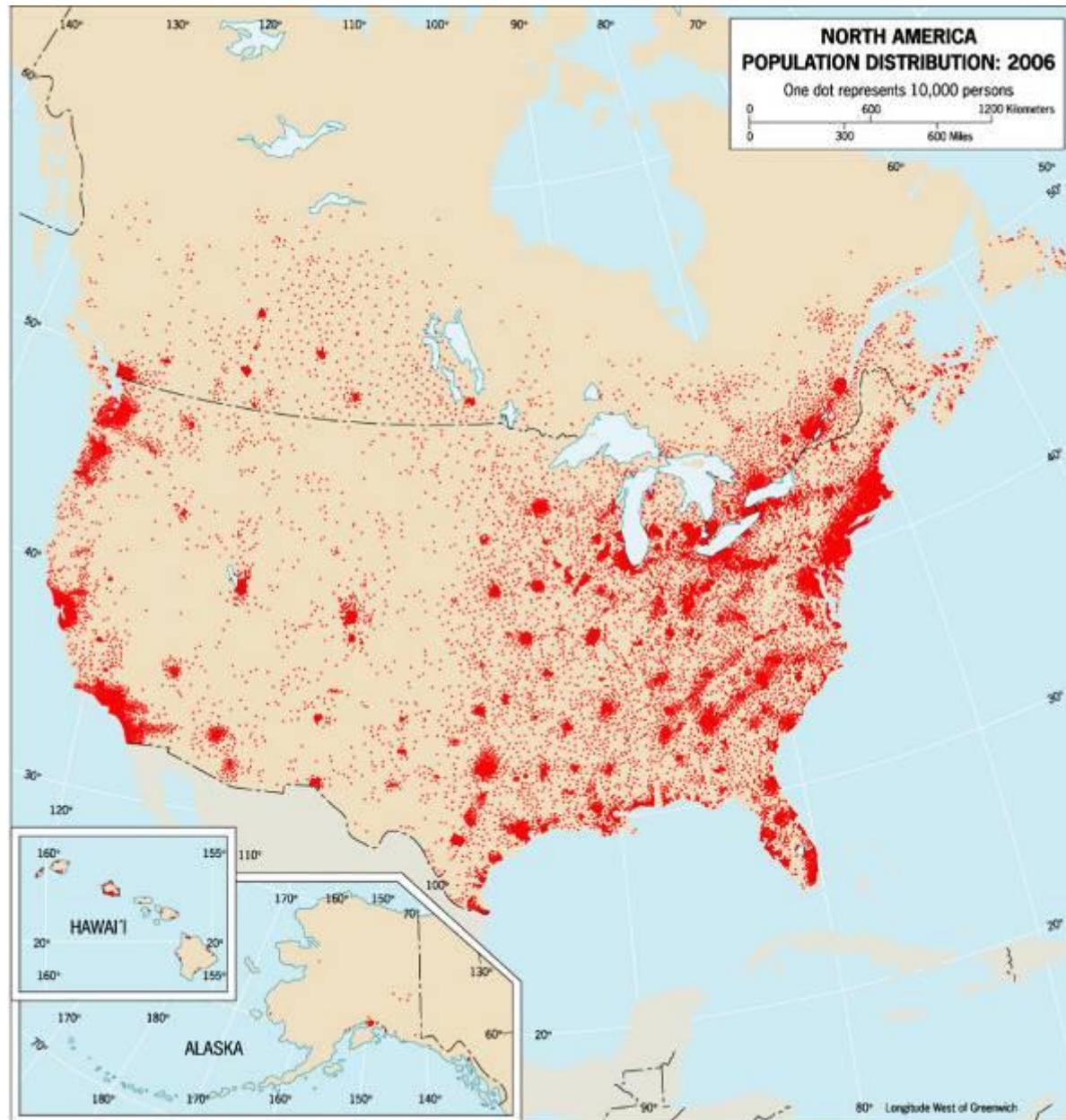

Historie - obyvatelstvo

- Původní obyvatelstvo Ameriky při příchodu prvních Evropanů: 60 mil. (max. 150 mil.)
- Střet s Evropany ⇒ pokles počtu Indiánů...
  - Antily: z neznámého počtu prakticky na 0
  - Mexiko: z 20 mil. na 1 mil.
  - obecně v nížinách na 2 %, v horách na 30 %
- Jednalo se tedy o **demografický kolaps původního obyvatelstva**

Hustota zalidnění

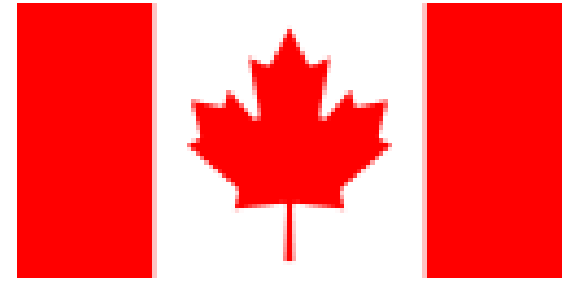
REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE AMERIKY

KANADA

Stát	Rozloha v km ²	Počet obyvatel (2007)	Hl.město
Kanada	9 976 139	33,5	Ottawa
USA	9 372 614	302	Washington
<i>Grónsko</i>	<i>2 175 600</i>	<i>0,06</i>	<i>Nuuk</i>
<i>St.Pierre a Miquelon</i>	<i>0,242</i>	<i>0,006</i>	<i>Saint Pierre</i>
<i>Bermudy</i>	<i>0,053</i>	<i>0,06</i>	<i>Hamilton</i>
	21 524 353	333	

KANADA

- 1.7. 1867, 1931 autonomie
- Commonwealth
- konstituční monarchie
- kanata = irokezsky osada
- **Federace:** 10 provincií, 3 teritoria
- **zastupuje guvernér**
- úřední jazyk
  - angličtina
  - francouzština

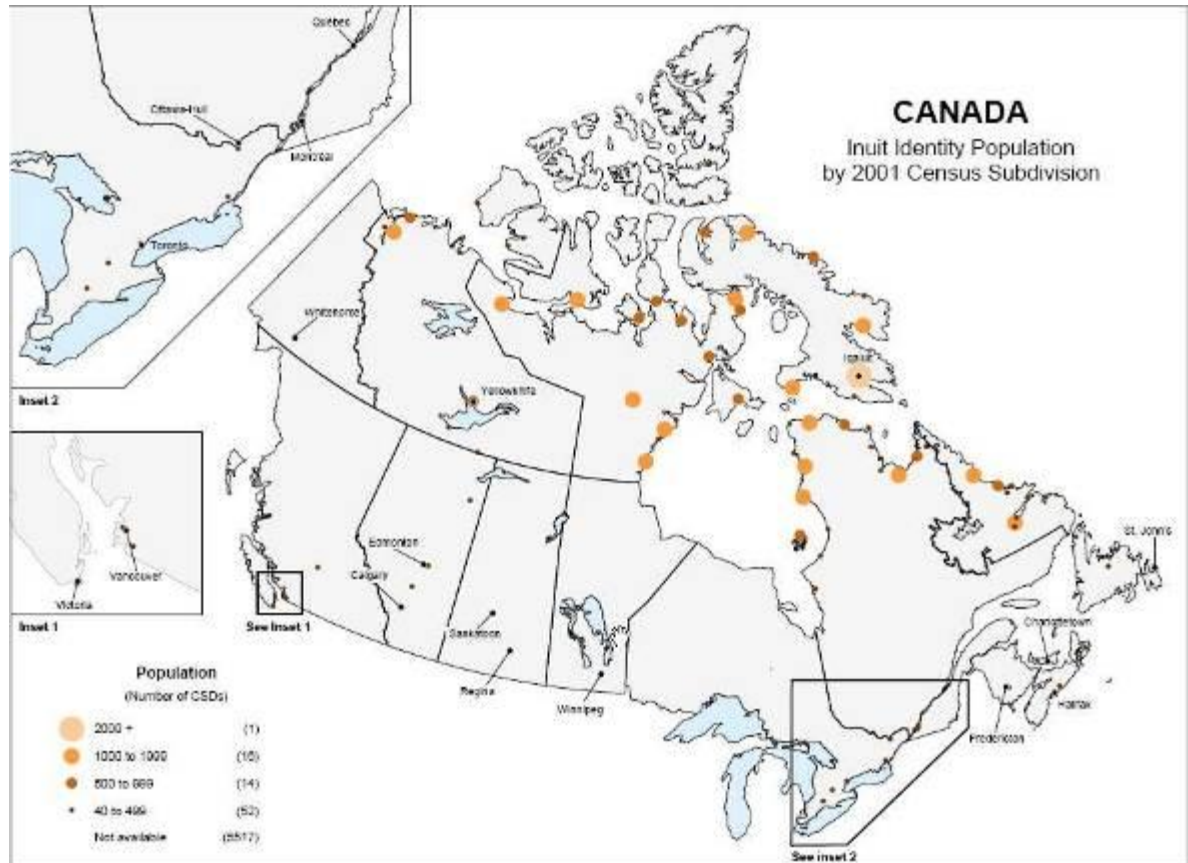
Provincie a teritoria

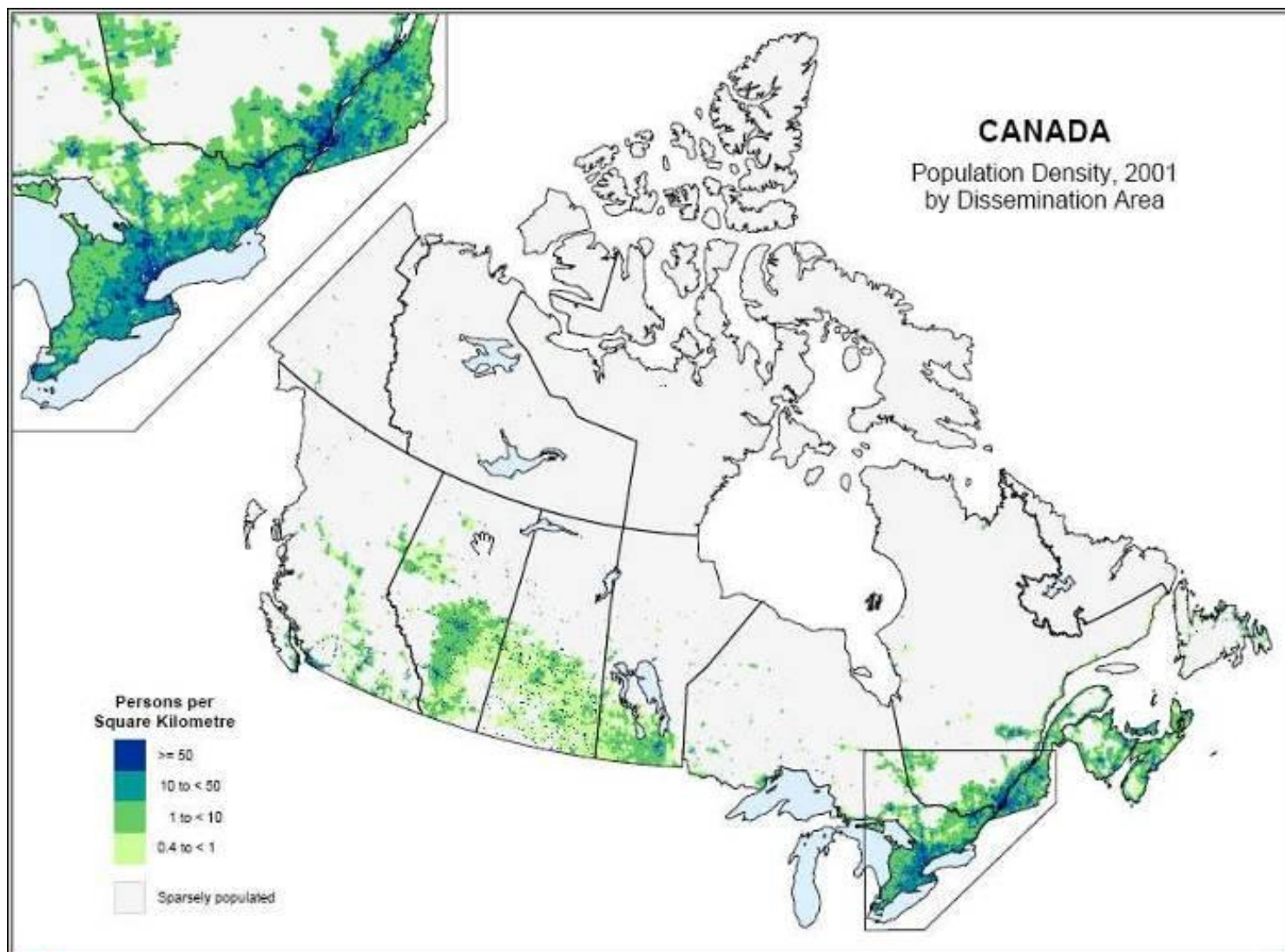
Inuité

Δ Δ̇ i ▷ ▷̇ u ◁ ◁̇ a " h
 Λ Λ̇ pi > >̇ pu < <̇ pa < p
 ʀ ʀ̇ ti ʊ ʊ̇ tu ʀ ʀ̇ ta ʀ t
 ρ ρ̇ ki ɖ ɖ̇ ku ʙ ʙ̇ ka ʙ k
 ʀ ʀ̇ gi ʒ ʒ̇ gu ʟ ʟ̇ ga ʟ g
 ʀ ʀ̇ mi ʟ ʟ̇ mu ʟ ʟ̇ ma ʟ m
 σ σ̇ ni ʙ ʙ̇ nu ɛ ɛ̇ na ɛ n
 ʀ ʀ̇ si ʀ ʀ̇ su ʟ ʟ̇ sa ʟ s
 ʀ ʀ̇ li ʊ ʊ̇ lu ʀ ʀ̇ la ʀ l
 ʀ ʀ̇ ji ʟ ʟ̇ ju ʟ ʟ̇ ja ʟ j
 Δ Δ̇ vi > >̇ vu < <̇ va < v
 ʀ ʀ̇ ri ʀ ʀ̇ ru ʀ ʀ̇ ra ʀ r
 ρ ρ̇ qi ʟ ʟ̇ qu ʟ ʟ̇ qa ʟ q
 ρ ρ̇ ngi ʟ ʟ̇ ngu ʟ ʟ̇ nga ʟ ng
 ʀ ʀ̇ ti ʊ ʊ̇ tu ʀ ʀ̇ ta ʀ t

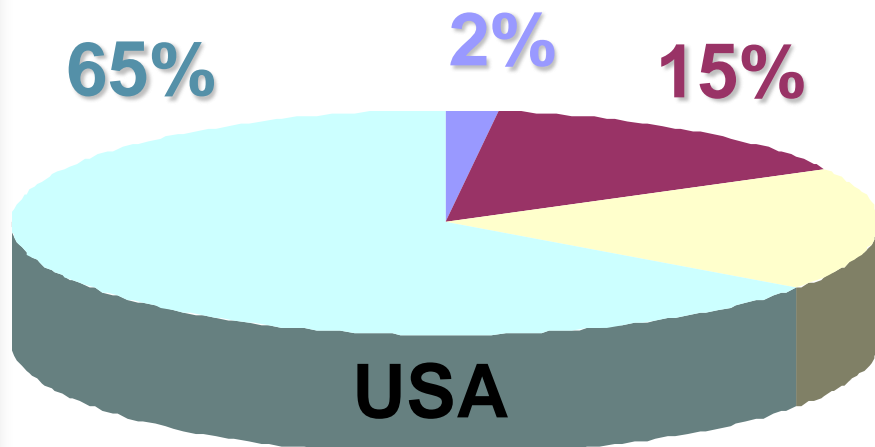
Inuktitut – ukázka abecedy

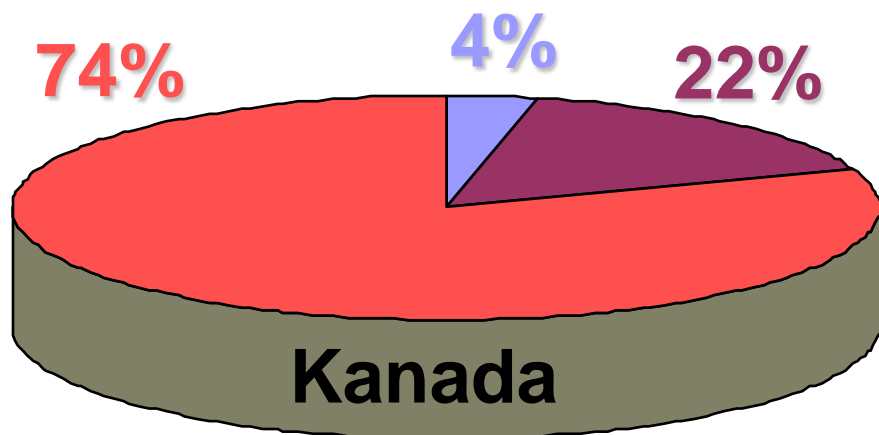
Hustota obyvateľstva

SEKTORY EKONOMIKY

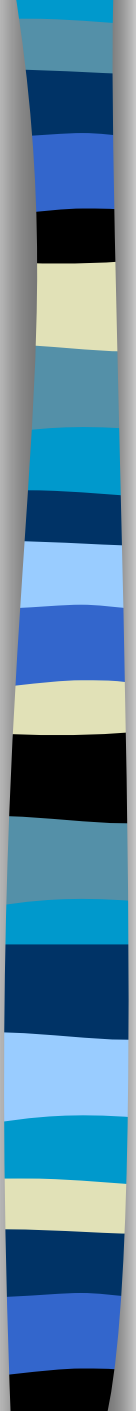
- 2% Primér
- 15% Sekundér
- 18% Terciér
- 65% Kvantér
- 74% Kombinace terciéru a kvartéru

Nerostné bohatství

- barevné a drahé kovy : (nikl, zinek, uran – 1. místo, přední producent olova, zlata, stříbra, platiny, - V část Laurentinské plošiny)
- železná ruda : pol. Labrador, okolí Hořejšího jezera
- zemní plyn a ropa (provincie Alberta, šelf Severního ledového oceánu, dolní tok Mackenzie)
- draselné soli (provincie Saskatchewan)

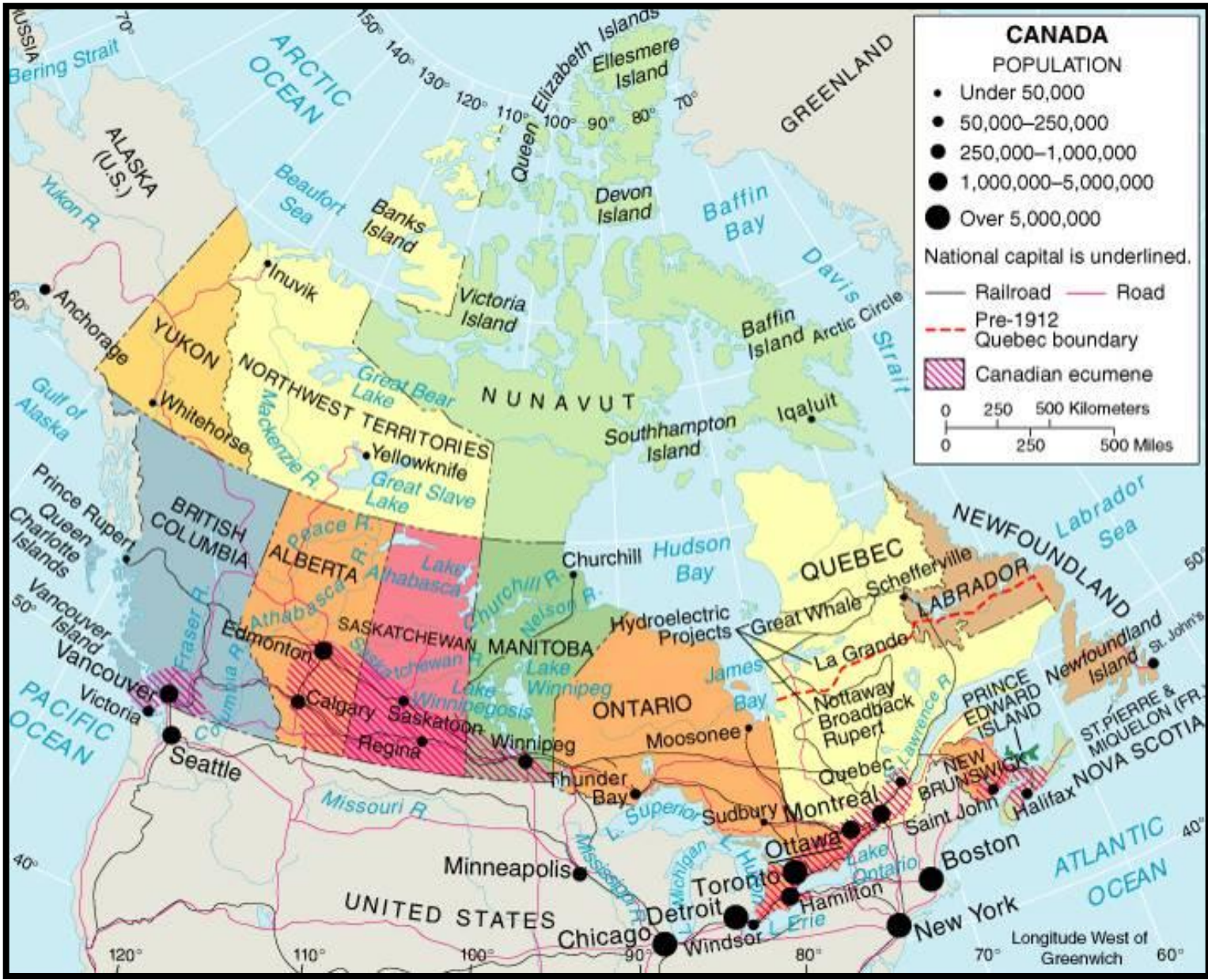

Průmysl Kanady

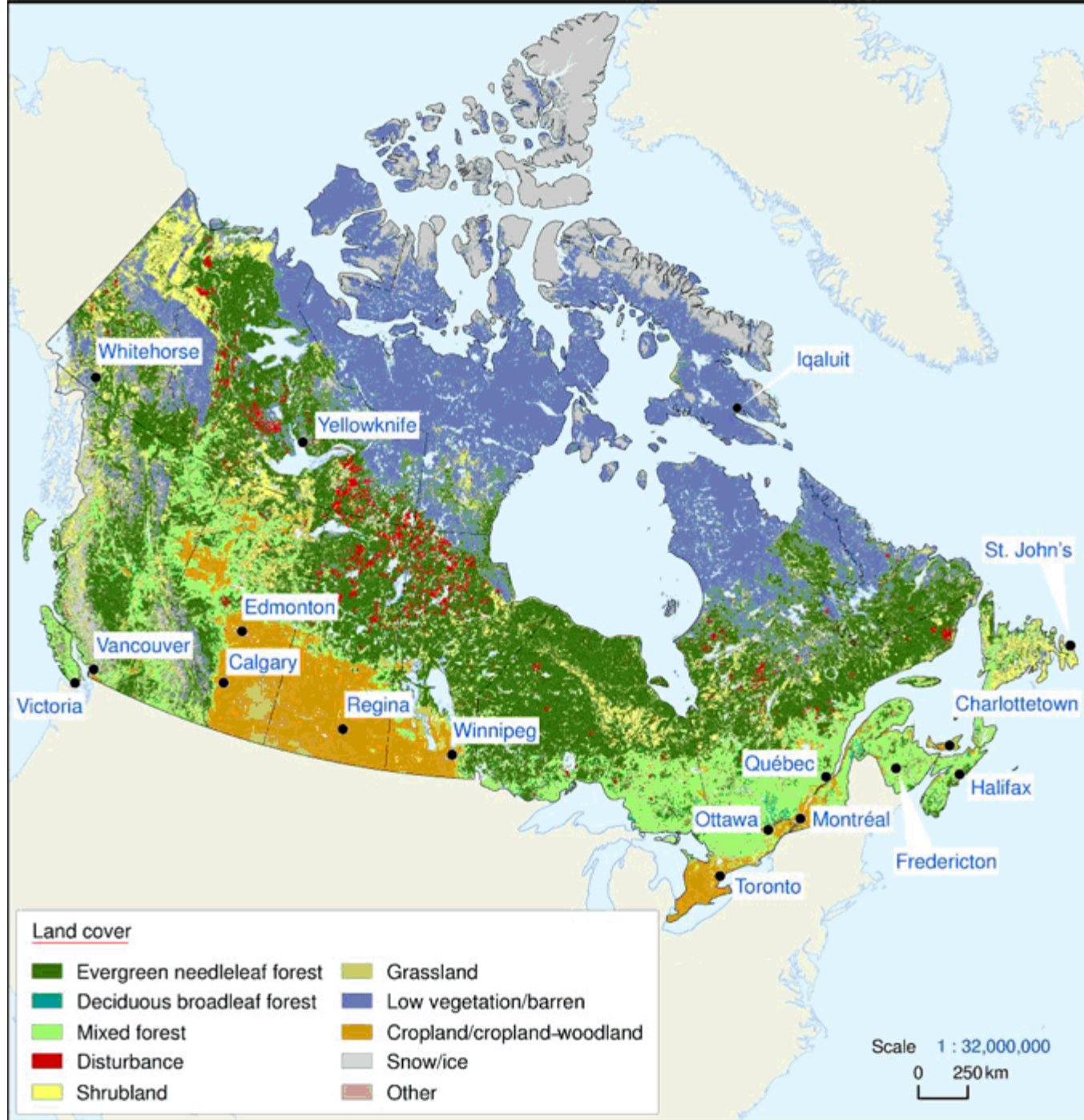
- hutnictví :
  - železa a oceli – okolí **Hamiltonu**
  - hliníku – v blízkosti hydroelektráren, hl. Britská Kolumbie (2.místo)
  - niklu : **Thompson** v Manitobě, Sudbury v Ontáriu, Lyn Lake v Manitobě
- elektrická energie
  - vodní (60% - La Grande, Churchill Falls na Labradoru),
  - jaderné (15%) – Pickering (Ontario)
- strojírenství
  - auta (Windsor, Toronto, Oshawa),
  - letadla (Toronto, Montreal, Winnipeg),
  - lokomotivy, obráběcí stroje, zemědělské stroje, elektrotechnický, elektronický)
- petrochemický – **Edmonton, Regina, Calgary, Vancouver, Quebec**
- dřevozpracující – největší producentem novinového papíru, Vancouver, Montreal, Ottawa, Edmonton St. John

Ekonomické jádro → jih : Ontario, Quebec (Toronto, Montreal),
Britská Kolumbie → obchod se zeměmi APEC

VYUŽITÍ ZEMĚ

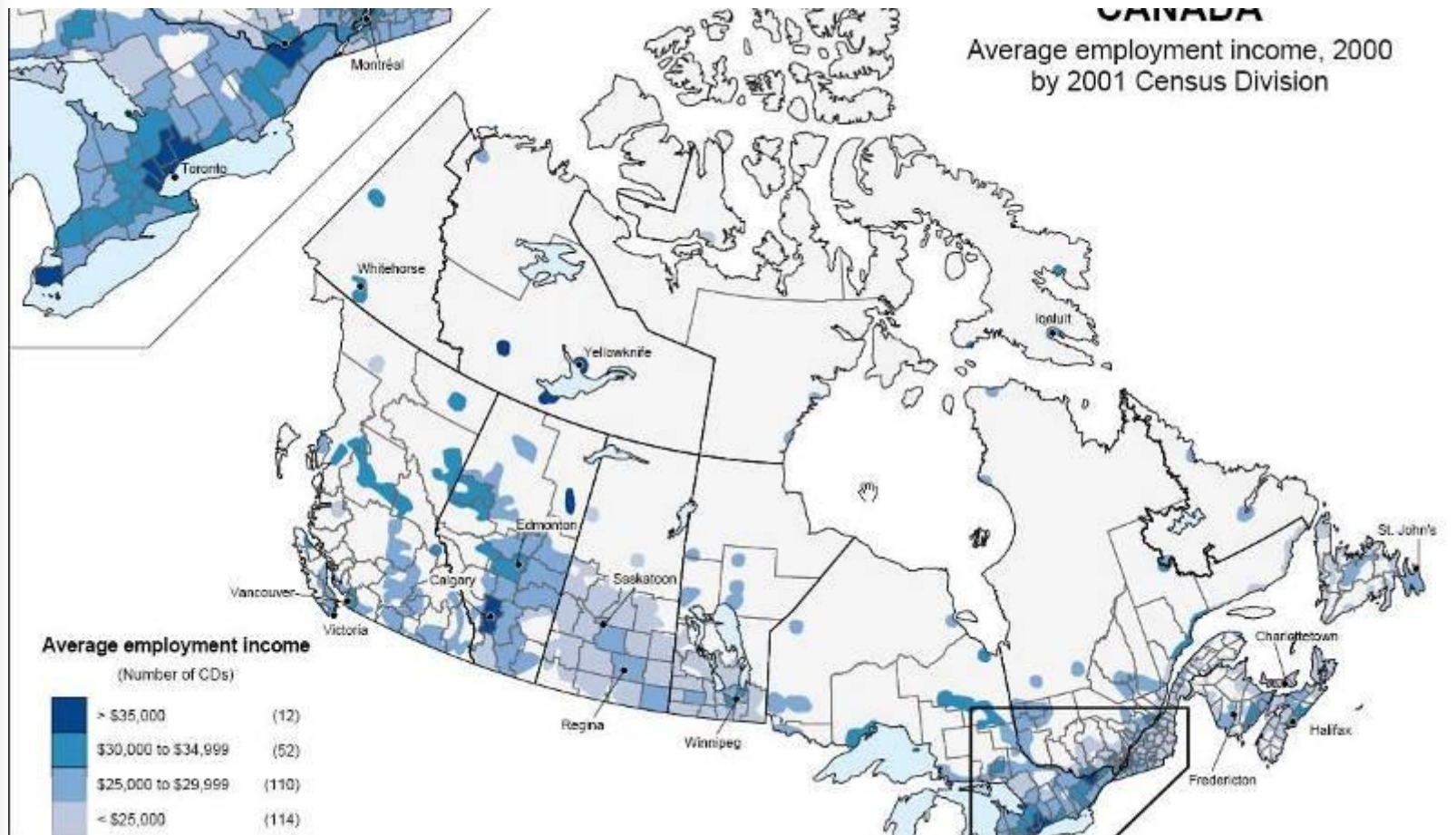
Source(s): Latifovic, B., Z.-J. Zhu, J. Cihlar, C. Giri, and I. Olthof. 2004. "Land cover mapping of North and Central America – Global

Zemědělská výroba

- masný skot (prémie Alerty a Saskatchewanu) , prasata, ovce,
- mléčný skot (Ontáριο),
- kožešinová zvířata (S Kanady – bobři, norci, lišky)

- obilnářský pás (Edmonton – Regina – Winnipeg)
  - pšenice (6.místo), ječmen (2. místo), oves, žito, kukuřice, brambory, řepka, len, ovoce a zelenina

Ekonomicky výnosné regiony

Budova Parlamentu - Ottawa

Toronto: CN Tower

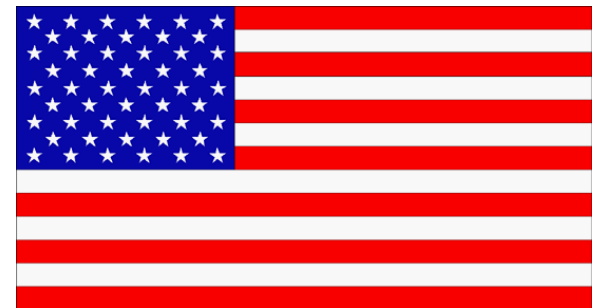

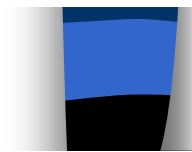
Montreal

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE AMERIKY

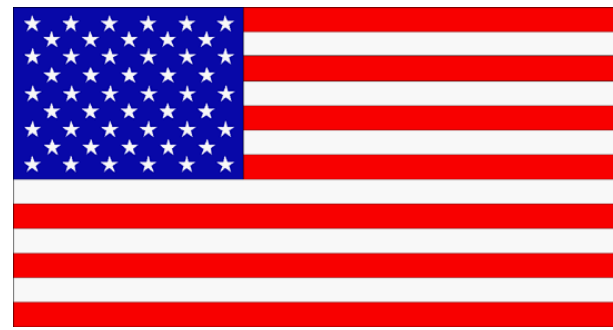
SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ

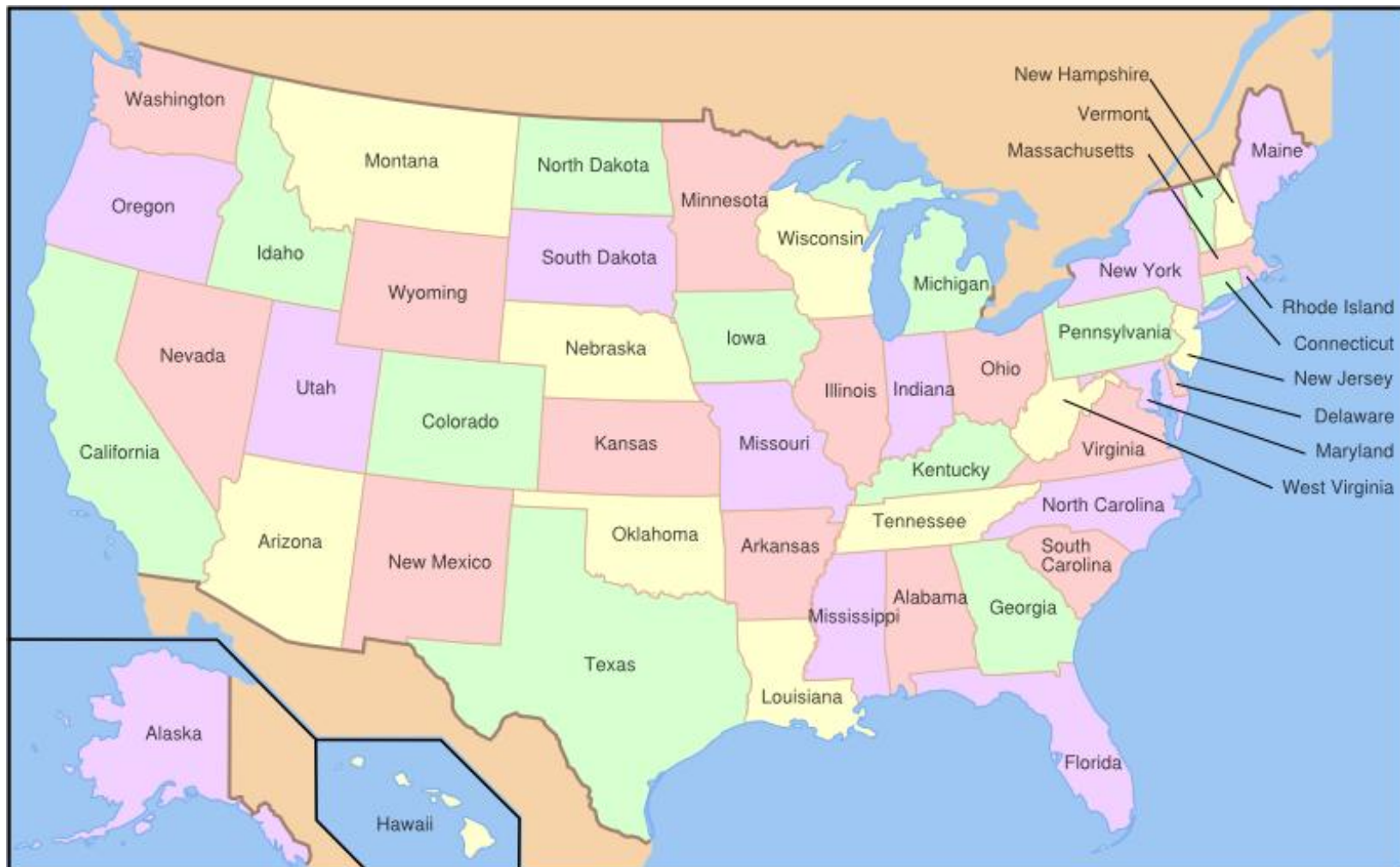
USA

- 4.7.1776
- Federace
- Prezidentská republika
- 1789 – G.Washington
- 50 států + Federal District
- Kongres = Senát+Sněmovna reprezentantů (volby 2006)
- Dvě hl. strany –
Demokratická a
Republikánská
- Prezident George W. Bush –
2000 (rep.)
- Podruhé 2004

Státy USA

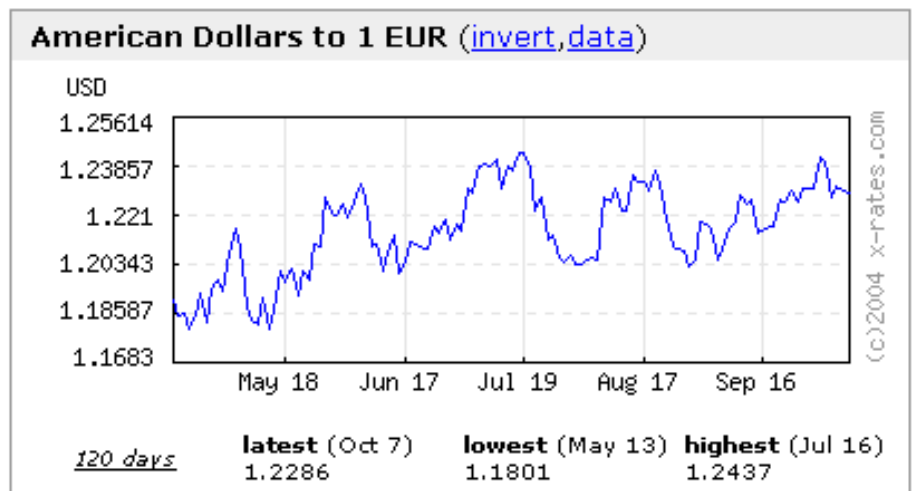
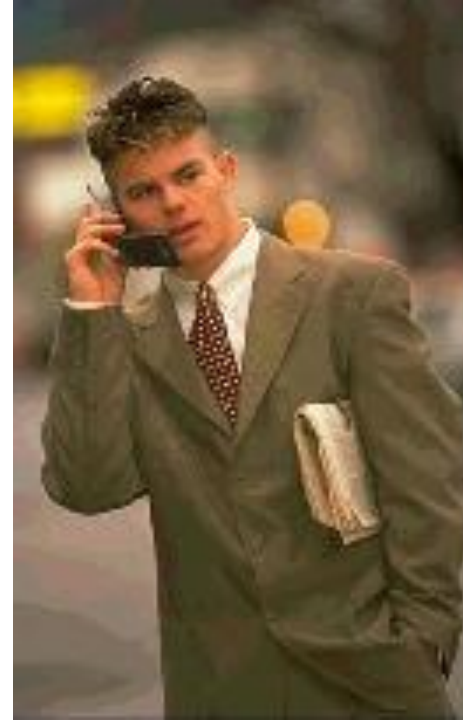
USA

- Velmoc č.1
- Monopolní ekonomika
- HDP – 9 bil. USD
- Wall Street - burza
- USD – světová měna
- Nejvyspělejší země světa
- Ovlivňuje svět – globální vliv
- Dobré ekonomické ukazatele – růst HDP, nezaměstnanost
- Horší bilance obchodu – 450 mld USD

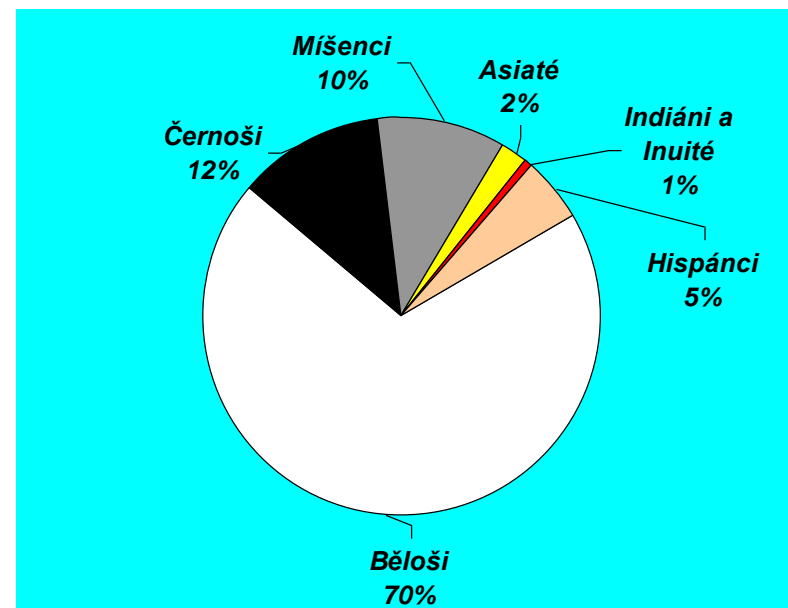
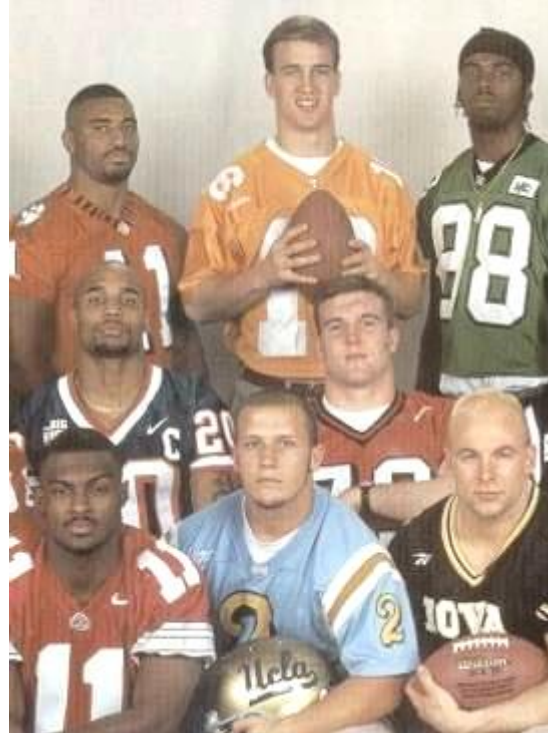
USA

- Obrovské surovinové zdroje – ještě větší spotřeba
- Největší průmyslový potenciál světa
- Obrovský terciér
- Začlenění do NAFTA (severoamerický volný trh)
- Konkurence EU
- Vyspělé extenzivní zemědělství
- Farmáři

USA – obyvatelstvo 301 mil.

- Původní Indiáni a Inuité
- Přistěhovalectví vrcholilo v na přelomu 18.-19.st.
- „tavící kotel národů“
- Pestrá etnická struktura
- Bílá většina
- Černá, indiánská, asiatská a hispánská menšina
- Růst menšin
- Dnes na 100 tis. legálních imigrantů ročně

Původní Američané

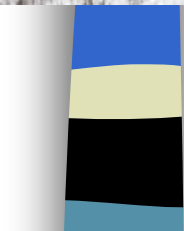

Apačové

Navajo

Cherokee

Huron

Comanche

Siuxové

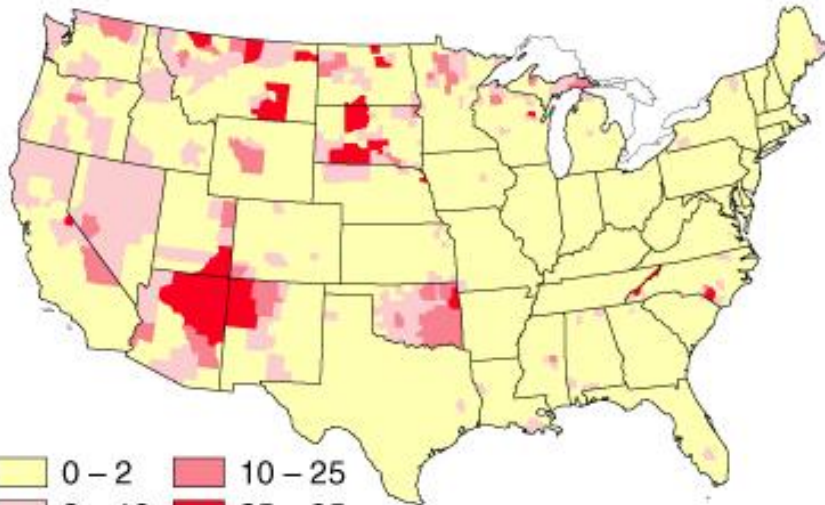
Rasové složení

- místo střetávání všech ras (největší podíl míšenců, nejmenší podíl čistých rasových typů)
- **mongoloidní rasa** – původní obyvatelstvo + noví přistěhovalci (Čína, Japonsko, JV Asie)
- **europoidní rasa** – přistěhovalci z Evropy, arabských států a Indie
- **ekvatoriální rasa** – přistěhovalci z Afriky (v první fázi nedobrovolně – otroci; menší část tvoří noví přistěhovalci – od 60. let 20. stol., předtím pro africké imigranty Amerika „uzavřena“)

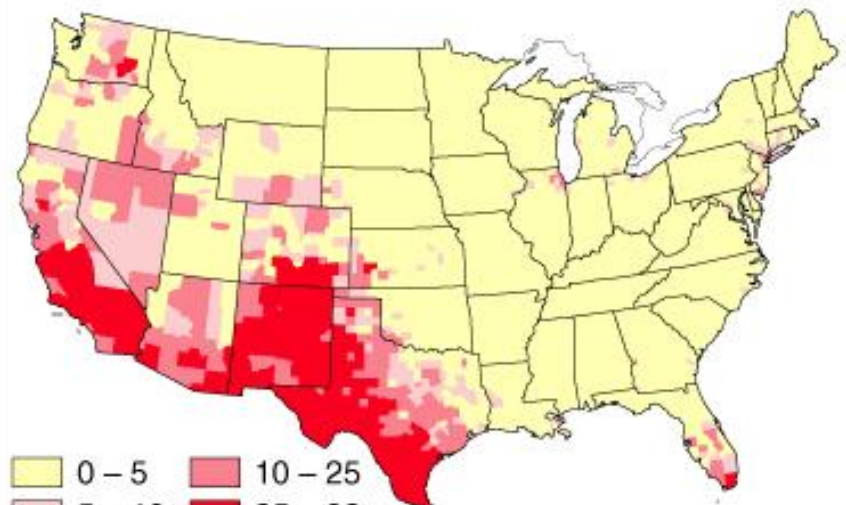
Kombinace

- běloch + indián → mestic
- běloch + černochoch → mulat
- černochoch + indián → zambo

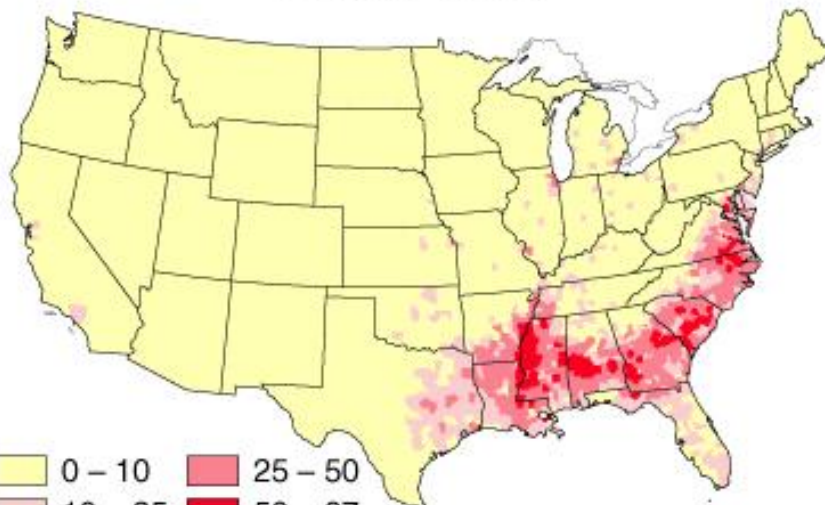
PERCENT NATIVE AMERICAN

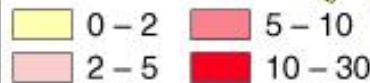
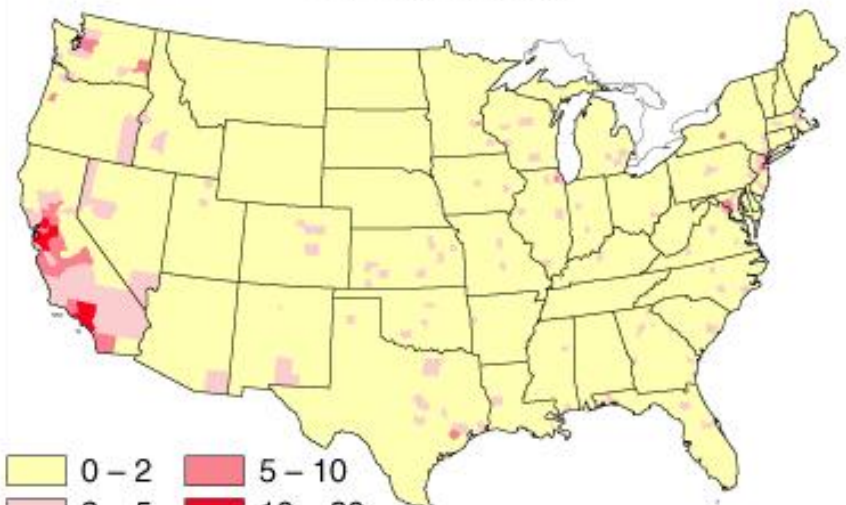
PERCENT HISPANIC

PERCENT BLACK

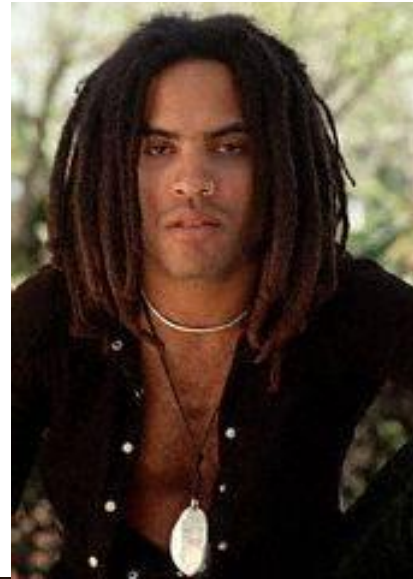

PERCENT ASIAN

Mulat

Mestic

Složitější kombinace

USA – obyvatelstvo

- vyšší přirozený přírůstek u ekvatoriální a mongoloidní rasy
- 80% lidí ve městech
- specifická struktura – city, chinatown
- vnitřní migrace – i sezónní, za prací
- megalopolis – přes 20 mil. obyv. – atlantik, jezera a Kalifornie

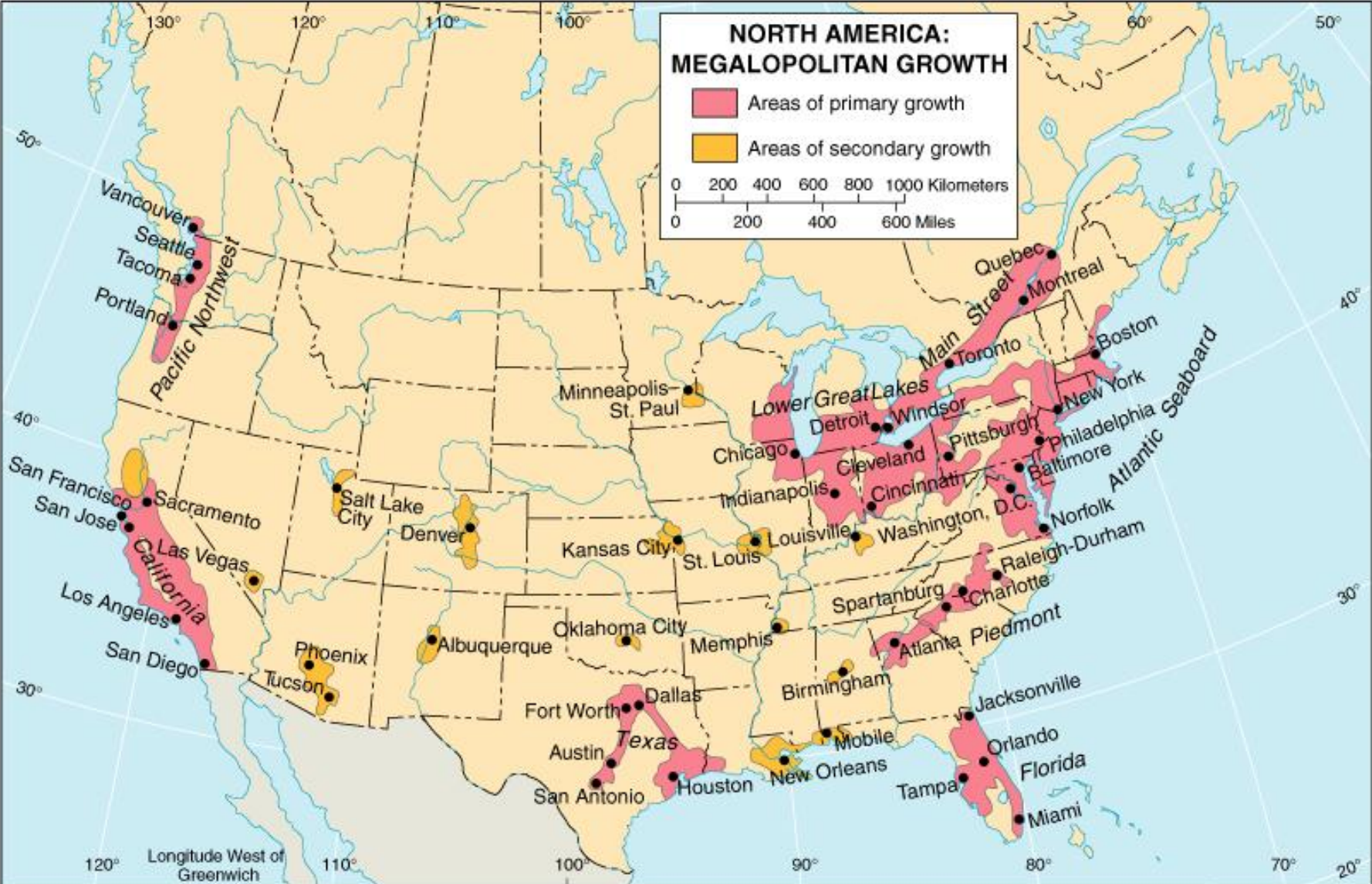
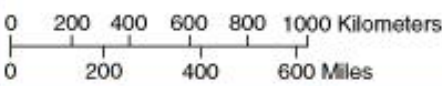
Urbanizace USA

■ megalopole v USA

- BosWash / Megalopolis: Boston – Washington (41 mil. obyvatel (2000), 1/6 obyvatel USA, 1,5 % rozlohy USA)
  - tj. území první popsané „megalopole“, rok 1961, fr. geograf Jean Gottmann (1915-1994)
- ChiPitts: Chicago – Pittsburgh (vzniká)
- SanSan: San Francisco – Los Angeles (vzniká)

NORTH AMERICA: MEGALOPOLITAN GROWTH

- Areas of primary growth
- Areas of secondary growth

City	2000	1990	1990	2000
New York, NY	8,008,278	7,322,564	1	1
Los Angeles, Calif.	3,694,820	3,485,398	2	2
Chicago, Ill.	2,896,016	2,783,726	3	3
Houston, Tex.	1,953,631	1,630,553	4	4
Philadelphia, Pa.	1,517,550	1,585,577	5	5
Phoenix, Ariz.	1,321,045	983,403	10	6
San Diego, Calif.	1,223,400	1,110,549	6	7
Dallas, Tex.	1,188,580	1,006,877	8	8
San Antonio, Tex.	1,144,646	935,933	9	9
Detroit, Mich.	951,270	1,027,974	7	10
San Jose, Calif.	894,943	782,248	11	11
Indianapolis, Ind.	791,926	741,952	13	12
San Francisco, Calif.	776,733	723,959	14	13
Jacksonville, Fla.	735,617	635,230	15	14
Columbus, Ohio	711,470	632,910	16	15
Austin, Tex.	656,562	465,622	25	16
Baltimore, Md.	651,154	736,014	12	17
Memphis, Tenn.	650,100	610,337	18	18
Milwaukee, Wis.	596,974	628,088	17	19
Boston, Mass.	589,141	574,283	20	20

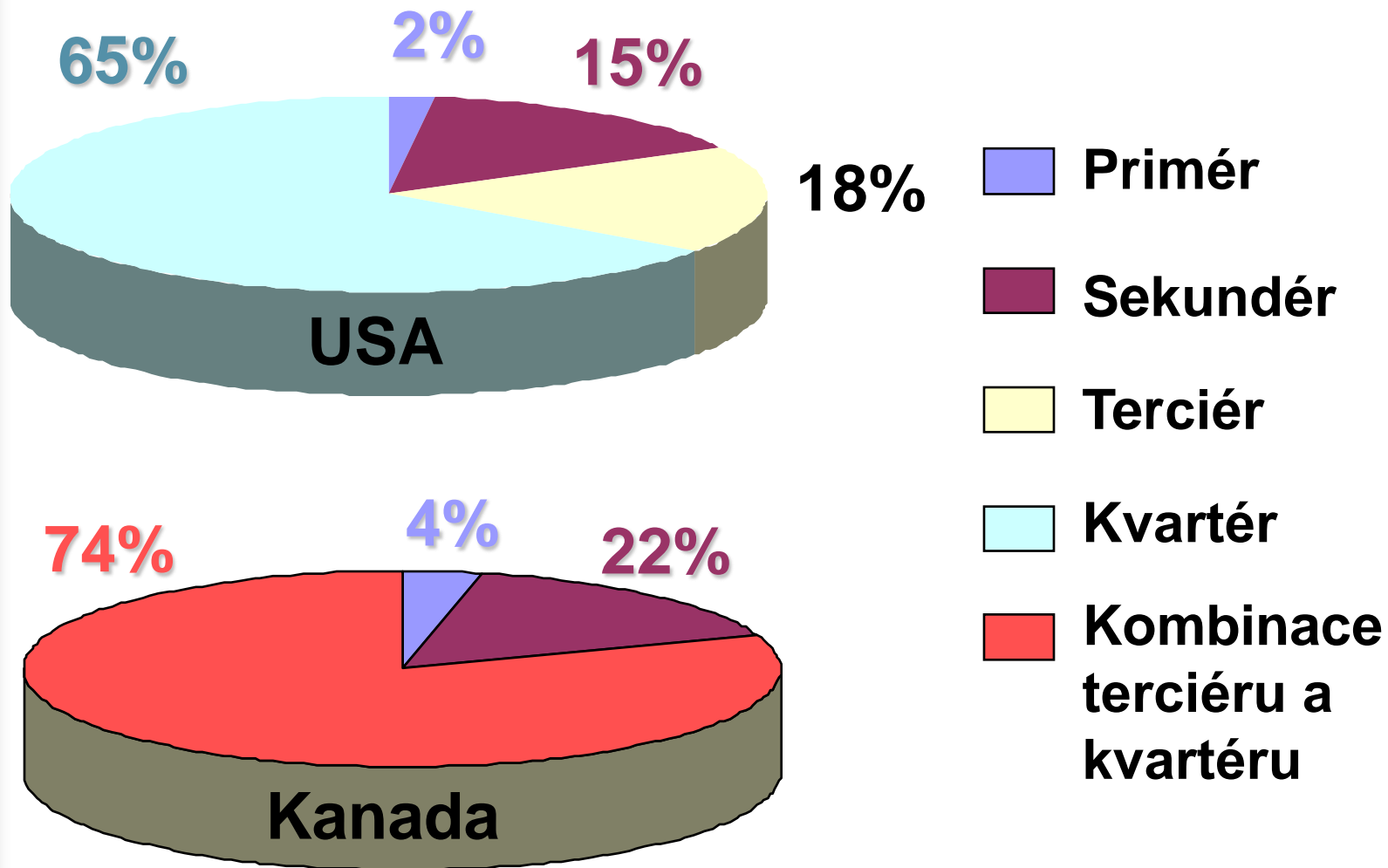
Metropolitní area - pořadí

Obyv. Růst

1. New York	Includes Long Island and parts of N.J., Conn. and Pa.	21,199,865	8.4%
2. Los Angeles	Includes Riverside and Orange County, Calif.	16,373,645	12.7%
3. Chicago	Includes Gary, Ind. and Kenosha, Wis.	9,157,540	11.1%
4. Washington-Baltimore	Includes parts of Md., Va. and W.Va.	7,608,070	13.1%
5. San Francisco	Includes Oakland and San Jose. Calif.	7,039,362	12.6%
6. Philadelphia	Includes Wilmington, Atlantic City and parts of Pa., N.J., Del. and Md.	6,188,463	5.0%
7. Boston	Includes Worcester and Lawrence, Mass., and parts of N.H., Maine and Conn.	5,819,100	6.7%
8. Detroit	Includes Ann Arbor and Flint, Mich.	5,456,428	5.2%
9. Dallas-Fort Worth		5,221,801	29.3%
10. Houston	Includes Galveston and Brazoria, Texas	4,669,571	25.2%

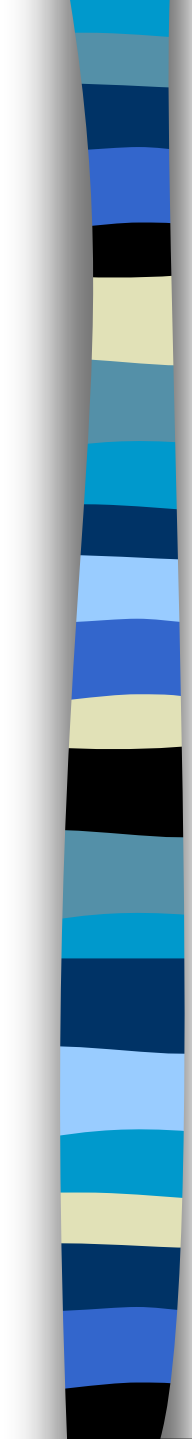
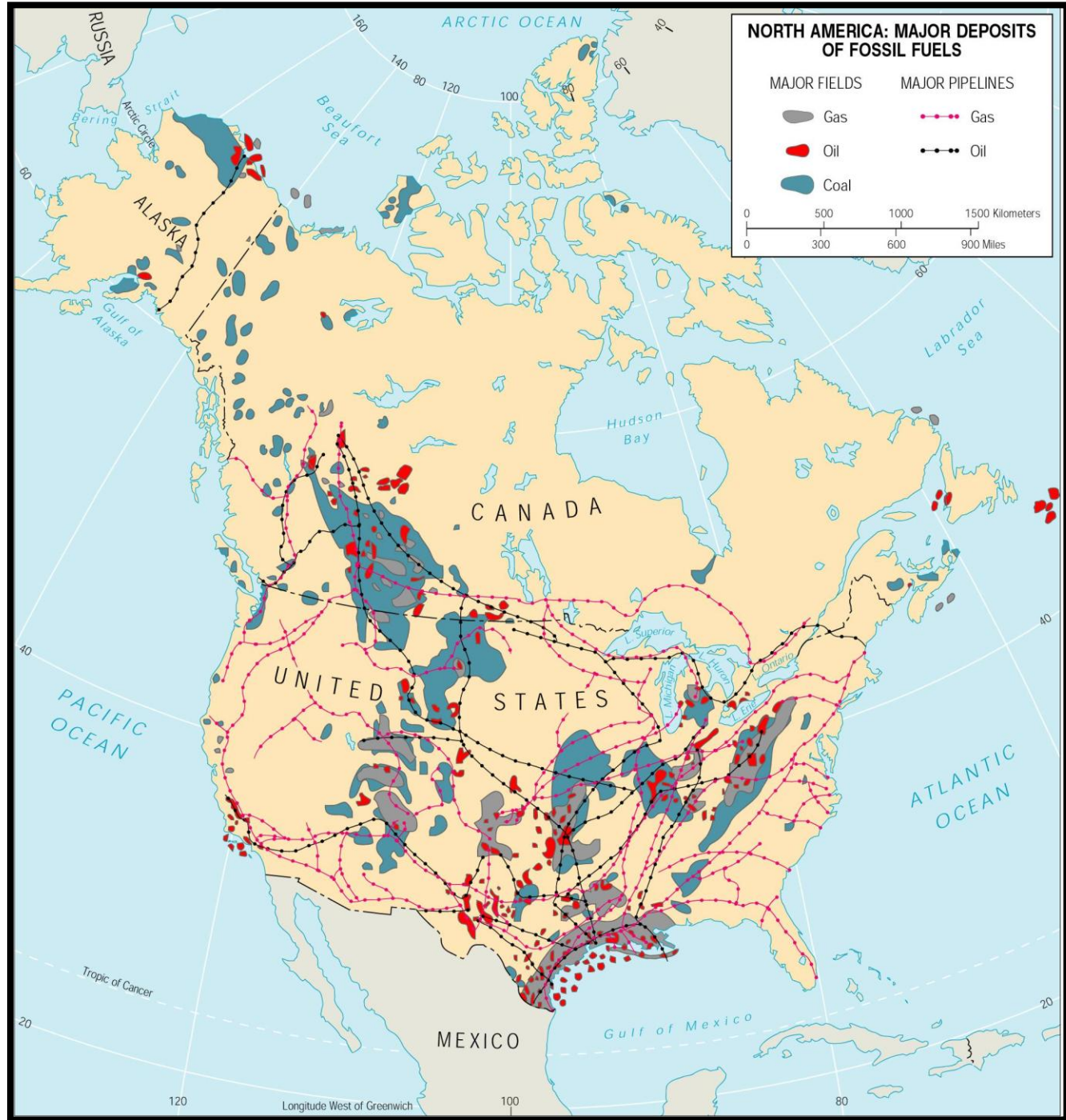

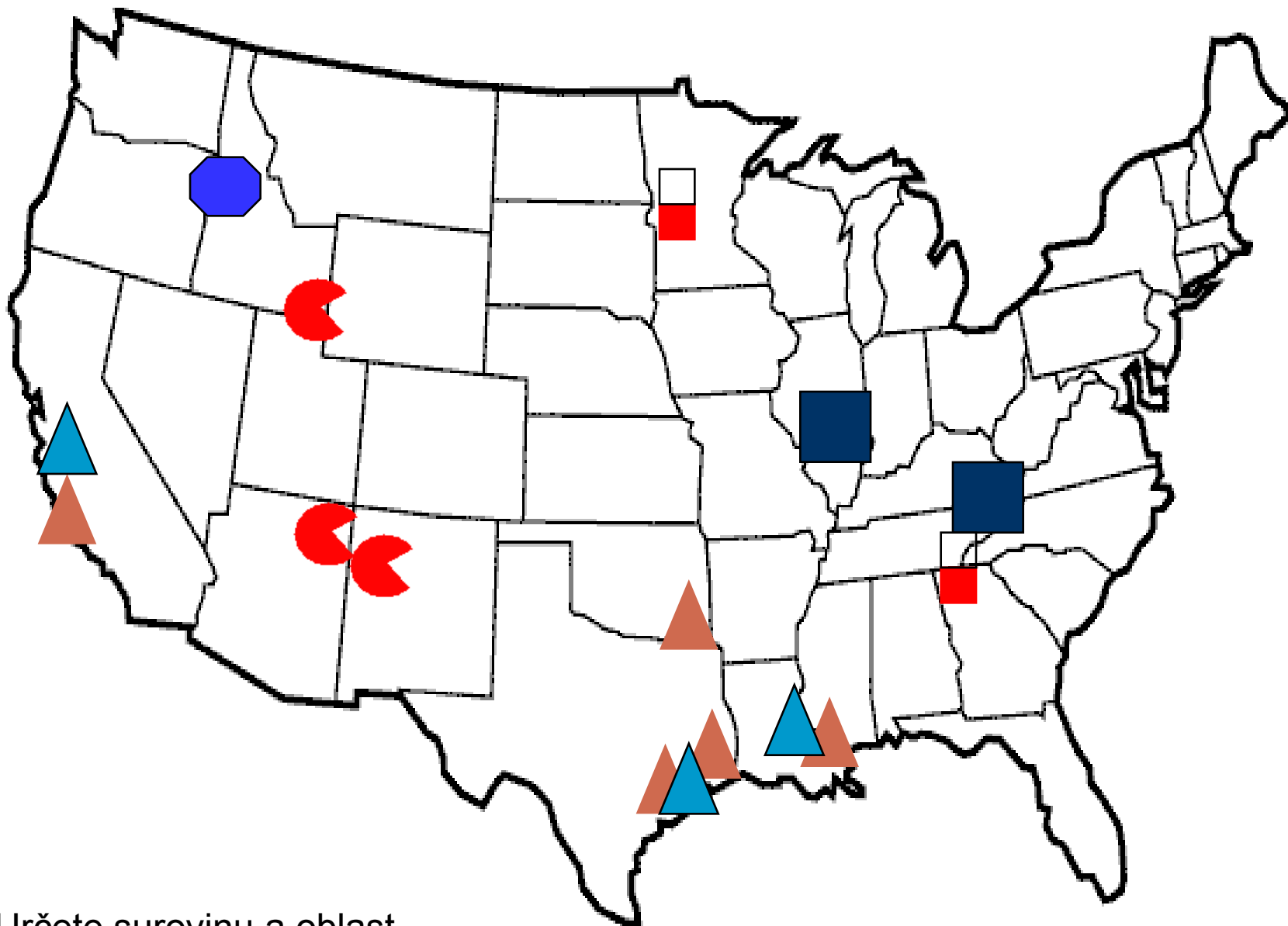
SEKTORY EKONOMIKY

USA – surovinová základna

Skupina	Surovina	Oblast těžby - stát	Postavení ve světě
Paliva	černé uhlí	Celkem kol. 700 mil.t, Appalačský revír (2/3 těžbyUSA) - Penn., W.Virg., Centrální revír - Illinois, Iowa	2.na sv., za CHN
	hnědé uhlí	Ložiska v Texasu, využita jsou však jen okrajově.	
	ropa, zemní plyn	Jih USA - Tex., Lous., Oklah. - celkem 400 mil. t a 600 mld m ³ i v šelfu Mexického z., dále v Kalifornii a na Aljašce.	2. na sv.
Rudy	železná	Kolem velkých jezer v Minnesotě(Messabi), dále Alabama (Birmingham), Utah	5. na sv.
	měděná	Skalisté h., jihozápadní plošiny - Arizona (Globe), Nevada (Ely)	1. na sv.
	olověné a zinkové	Missouri, Color., Idaho	olovo 1. na sv.
	hliníková	Arkansas, Georgia	
	molybden	Colorado (Climax), N.Mex.(Questa)	
Ostatní	síra	Texas (Galveston)	1. na sv.
	fosfáty	Florida	1. na sv.
	solí	Texas (kamenná), N.Mex. (draselná, Carlsbad)	1. na sv.

Určete surovinu a oblast

USA - průmysl

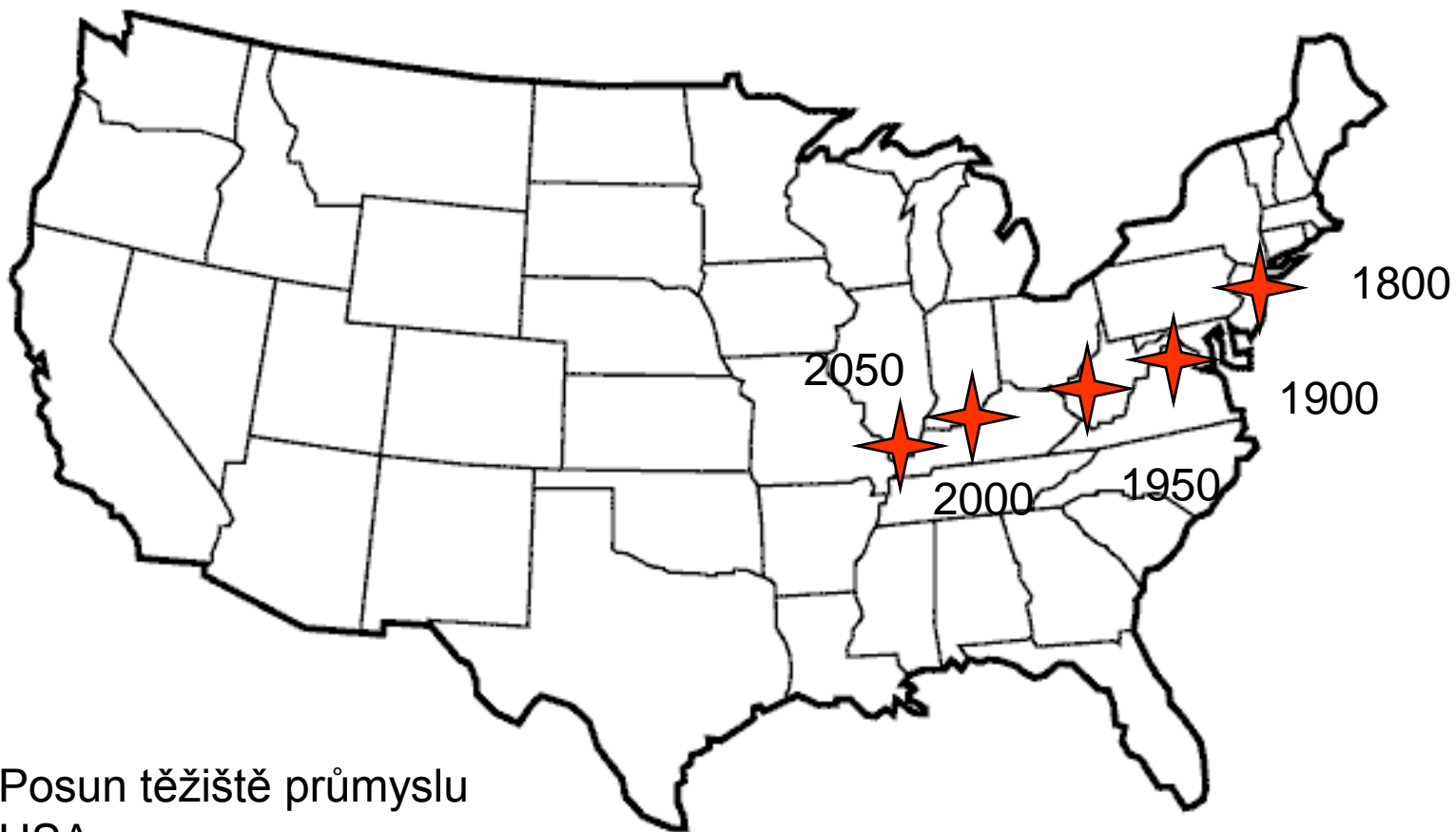
- Vyspělý, produktivní
- Specializovaný
- Dopravní strojírenství – auta, letadla, lodi
- Zbraně
- Energetika
- Speciální hutnictví
- Petrochemie a gumárenství
- Farmacie

- Elektrotechnika a elektronika
- Průmysl stavebních hmot
- Spotřební průmysl
- Potravinářství – masný průmysl, nápoje
- Sportovní potřeby
- Textilní a kožedělný průmysl
- Obrovská polygrafie

USA – průmysl - rozložení

Posun těžiště průmyslu
USA

Průmyslová výroba

- elektrická energie – tepelná (72% - př. Pittsburgh), jaderné (20%), vodní (8% - přehr.Powell)
- hutnictví hliníku – historicky založené okolo města Duluth, na řece Columbii a Tennessee → hydroelektrárny
  - barevných kovů – u nalezišť (např. Kordilléry) a v přístavech
- strojírenství – Detroitu (auta → General Motors a Ford), Boeing v Seattlu (letecký dále v Kalifornii), loďařský, elektronický (IBM, Motorola)
- chemický – Exxon/Mobil, Chevron/Texaco; Mexický záliv, přístavy JV USA
- spotřební → potravinářský (Coca Cola, Philip Morris), filmová studia, textilní (Nike, Wrangler)..

USA - výrobci

DAIMLERCHRYSLER

BOEING

intel

ExxonMobil

MATTEL
TYCO

GREYHOUND

GENERAL DYNAMICS

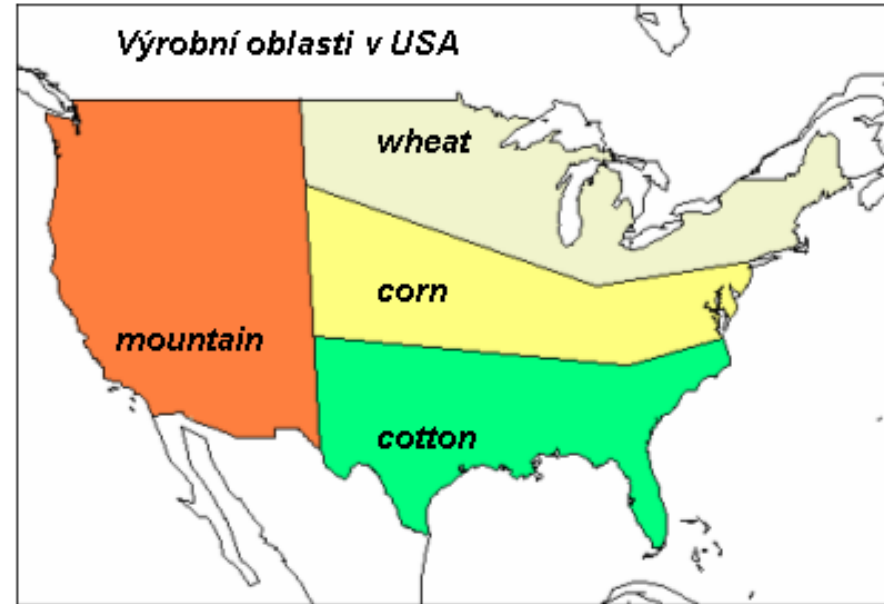

USA - firmy

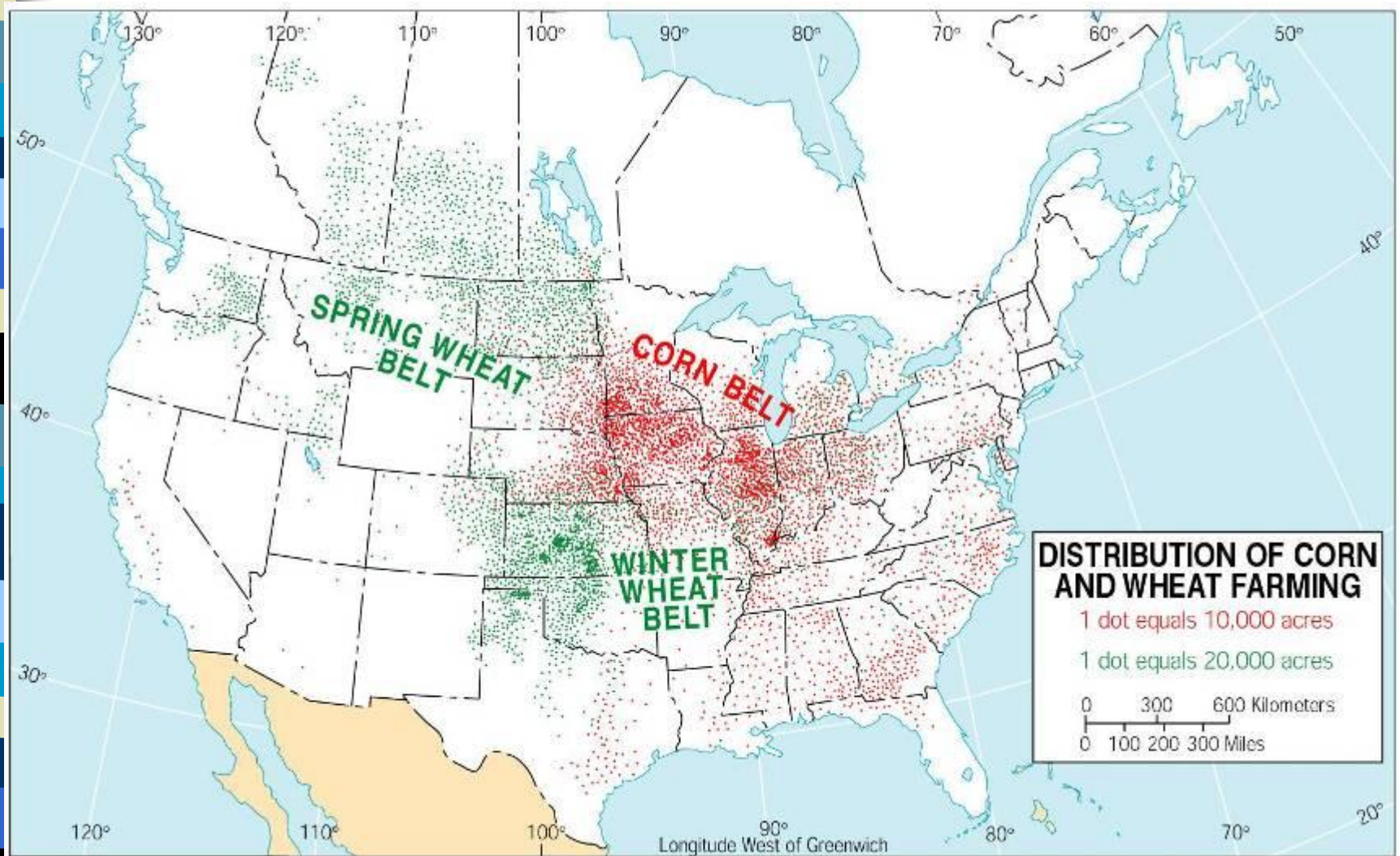

USA - zemědělství

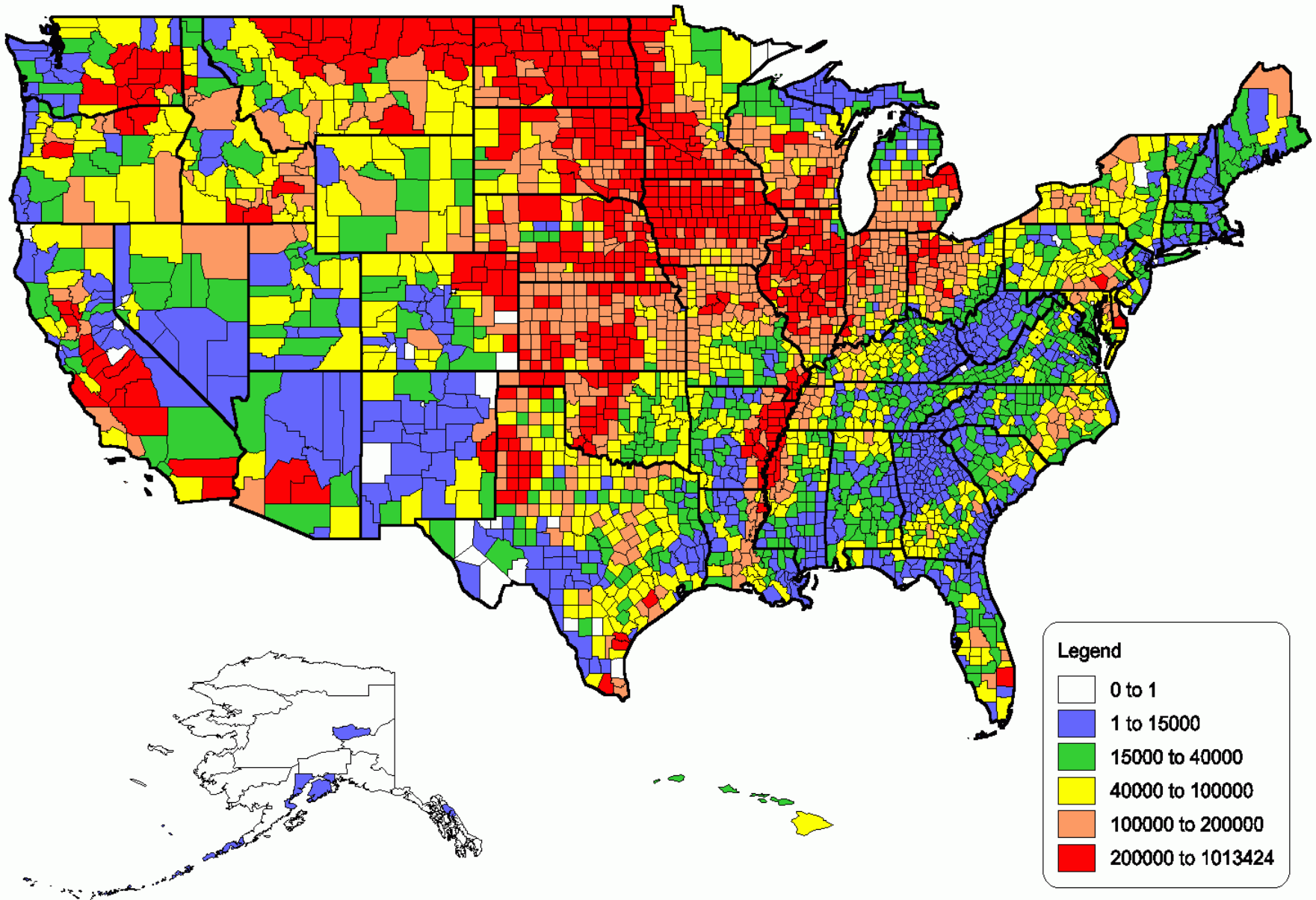
- Farmářské
- Extenzivní se státními dotacemi
- Specializované druhově i územně
- Výrobní pásy – BELTS
- Některé produkce i na export – výrobků (nikoli surovin)
- Světová produkce kukuřice, sóji, bavlny, tabáku

Územní přesahy

Výnosy z půdy

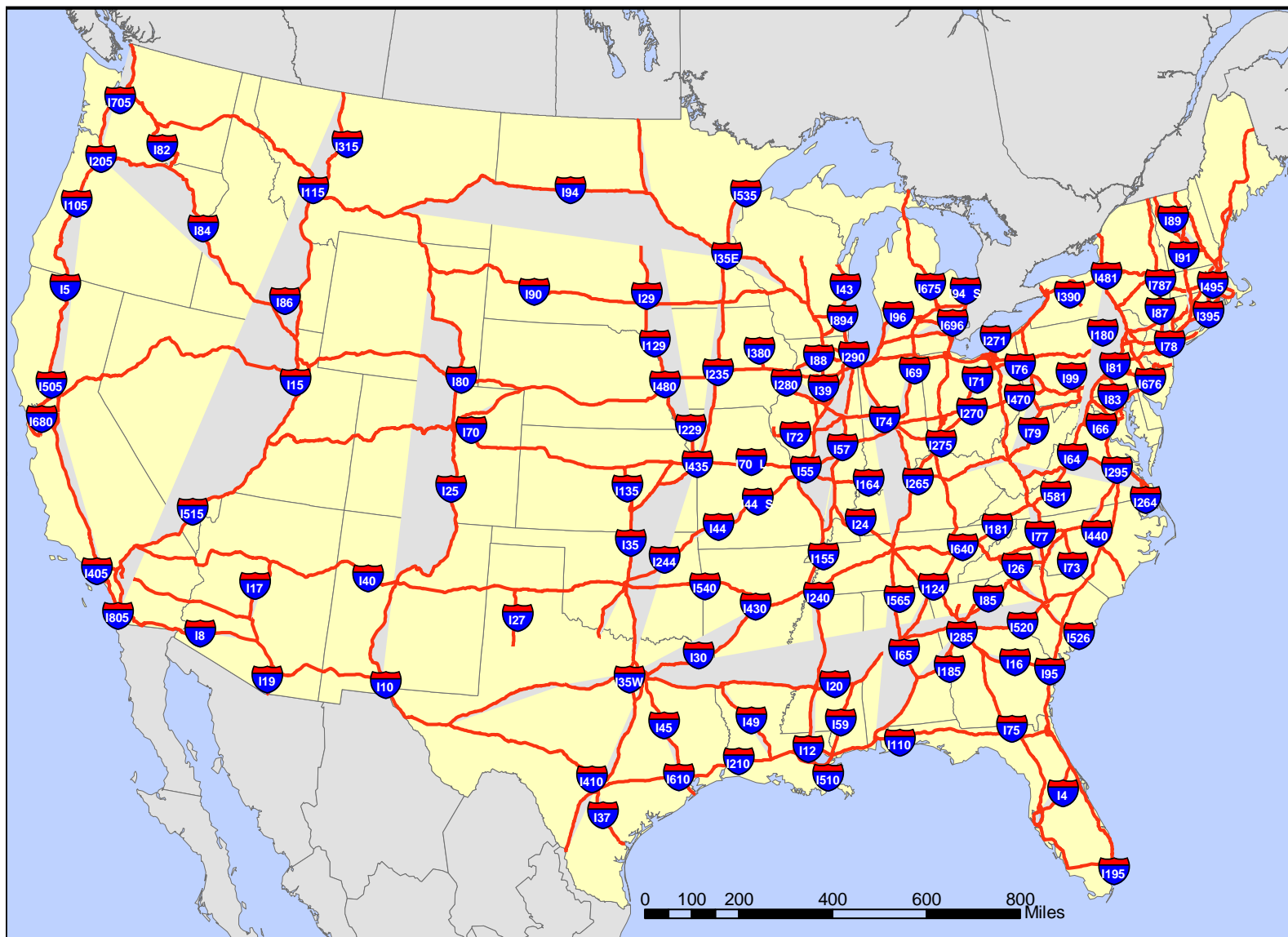

USA - doprava

- Největší a nejvýkonnější síť a uzly světa – 2/3!
- Soukromí přepravci
- Obrovské objemy přepravy
- Automatické zajištění
- Boj proti terorismu
- Problémy leteckých společností
- Národní i mezinárodní přepravci
- Kontinentální trasy
- Strategická hodnota

Dálniční síť

Manhattan, NYC

Před 11.9.2001

Atlantic City

Streets of Los Angeles.com

© darek sepiolo www.studio8.pl

Chicago

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of a vertical stack of horizontal stripes in various shades of blue, green, and black.

San Francisco

Washington D.C.

Boston

Philadelphia

Houston

© 1990 r+s ambühler

Seattle

Pittsburgh

Detroit

Dallas

Cleveland

St. Louis

Tampa

Miami

© Worldprints.com

Memphis

Nashville

New Orleans

Las Vegas

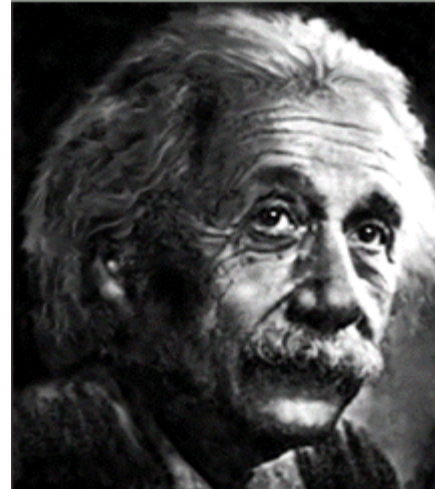

Fairbanks

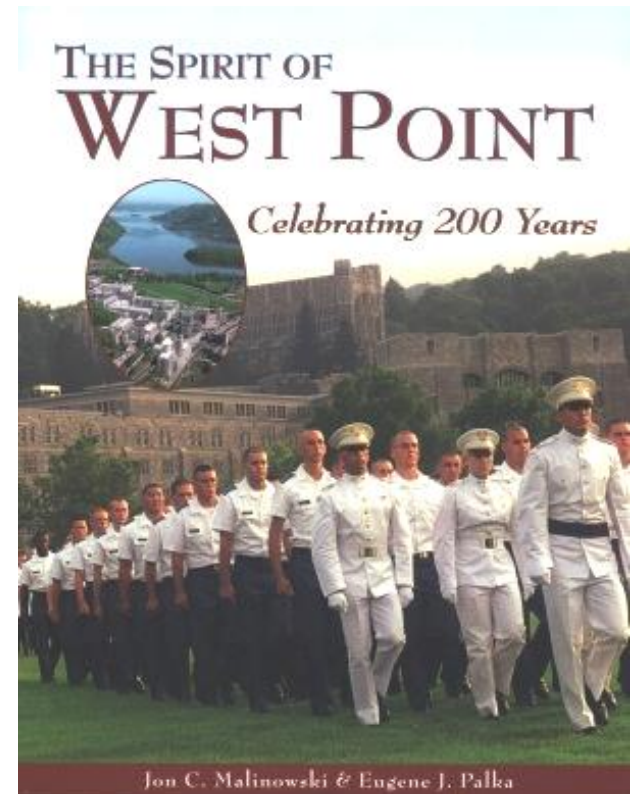

Kdo je Američan a kdo ne?

USA – kam studovat?

- Harvard (Boston, Mass.)
- Princeton (u Philadelphie, N.J.)
- Yale (New Haven, Conn.)
- Stanford (San Francisco, Cal.)
- UCLA - University of California (Los Angeles, Cal.)
- Michigan (Lansing, Mich.)
- West Point (vojenská akademie, severně od New Yorku).

Harvard

Znáte tyto organizace?

Která z nich je mezinárodní, která nemá sídlo v USA?

Tipy na výlet

Disneyland Anaheim

Sears Tower

Seaworld San Diego

Kennedy Space Center Orlando

Astroworld Houston

Mt. Rushmore (Sev. Dakota)

Regiony USA

1. **Nová Anglie** - New England (nejstarší)

Středisko: Boston

Státy: Maine, New Hampshire, Vermont,
Massachusetts, Rhode Island,
Connecticut

2. **Středoatlantská** - Middleatlantic (obchodní a finanční centrum USA)

Středisko: New York City

Státy: New York, New Jersey, Pennsylvania

3. **Střední severovýchod** - Middenortheast

Středisko: Chicago

Státy: Ohio, Indiana, Illinois, Michigan,
Wisconsin

4. **Střední severozápad** - Middenorthwest

Střediska: Minneapolis- St.Paul a Kansas
City

Státy: Minnesota, Iowa, Missouri, North +
South Dakota, Nebraska, Kansas

5. **Jihoatlantská** - Southatlantic

Střediska: Washington, Atlanta a Miami

Státy: Delaware, Maryland, Virginia, West
Virginia, North + South Carolina,
Georgia, Florida

6. **Střední jihovýchod** - Middlesoutheast

Středisko: Nashville

Státy: Kentucky, Tennessee, Alabama,
Mississippi

7. **Střední jihozápad** - Middlesouthwest

Střediska: Dallas a Houston

Státy: Texas, Arkansas, Louisiana,
Oklahoma

8. **Horská** - Mountain

Střediska: Denver, Phoenix, Denver

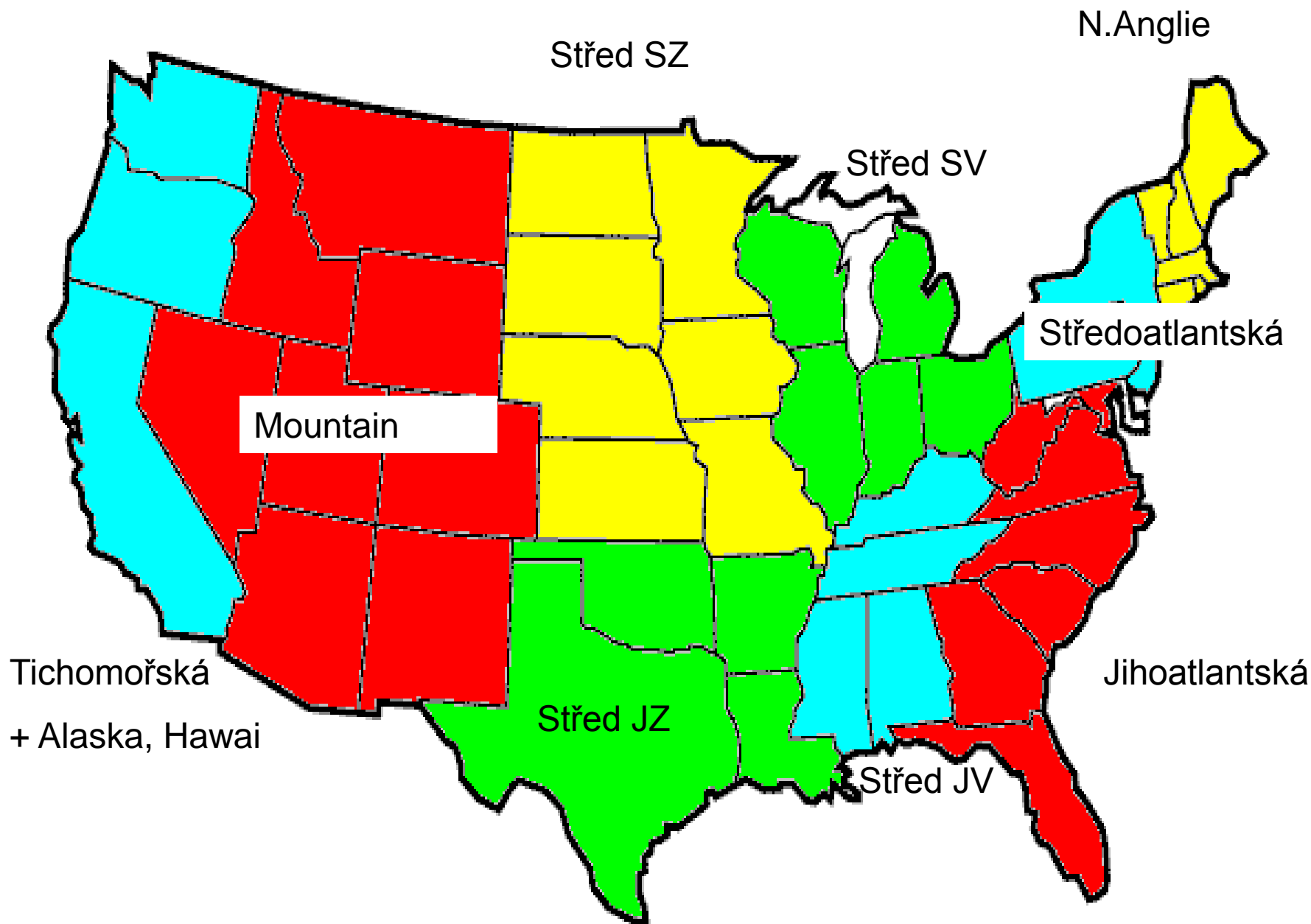
Státy: Montana, Idaho, Wyoming,
Colorado, New Mexico, Arizona,
Utah a Nevada

9. **Tichomořská** - Pacific

Střediska (dle polohy od severu):

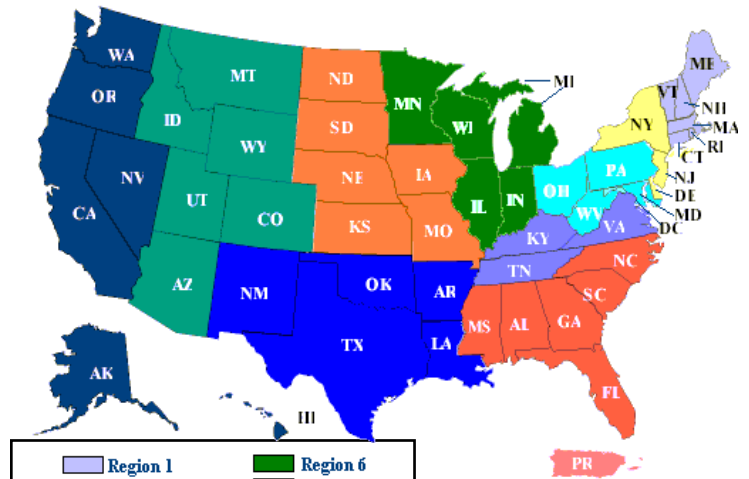
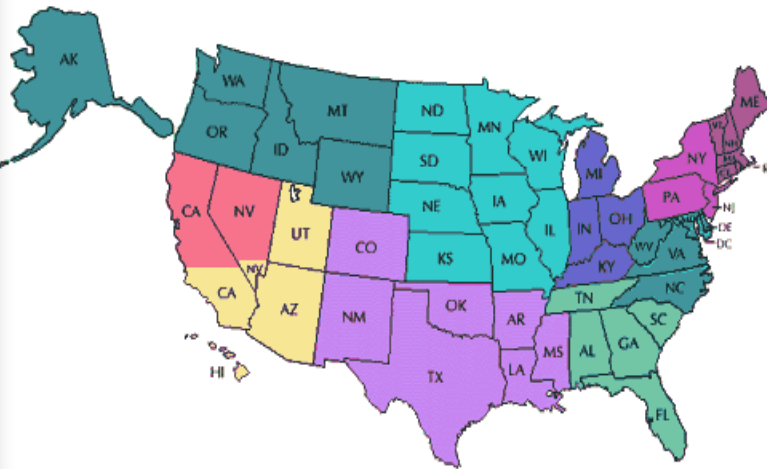
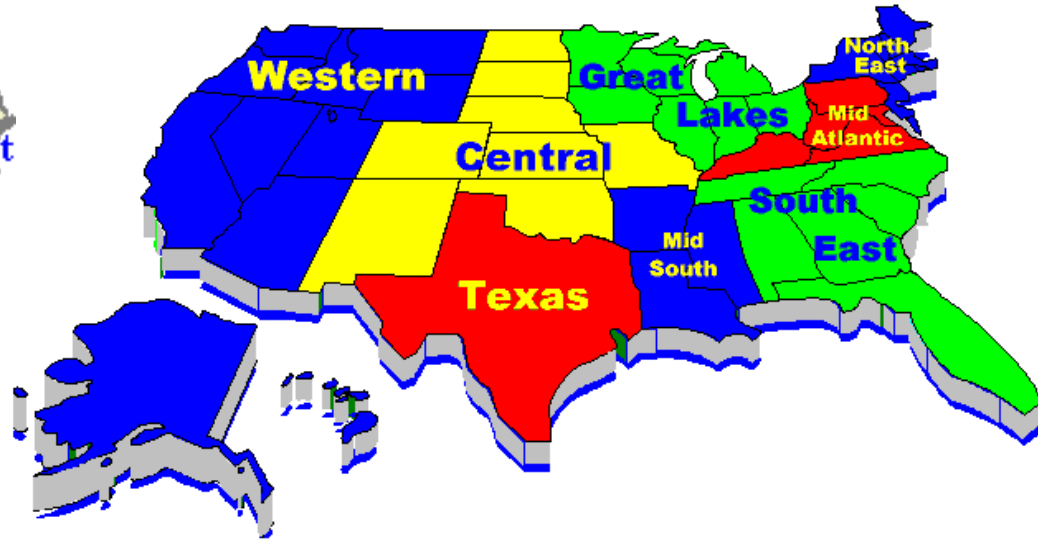
Seattle, San Francisco, Los Angeles

Státy: Washington, Oregon, California,
Alaska, Hawaii

Regiony jinak

US Regions

Region 1	Region 6
Region 2	Region 7
Region 3	Region 8
Region 4	Region 9
Region 5	Region 10

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE LATINSKÉ AMERIKY

Přírodní poměry regionu

- Mexiko a střední Amerika

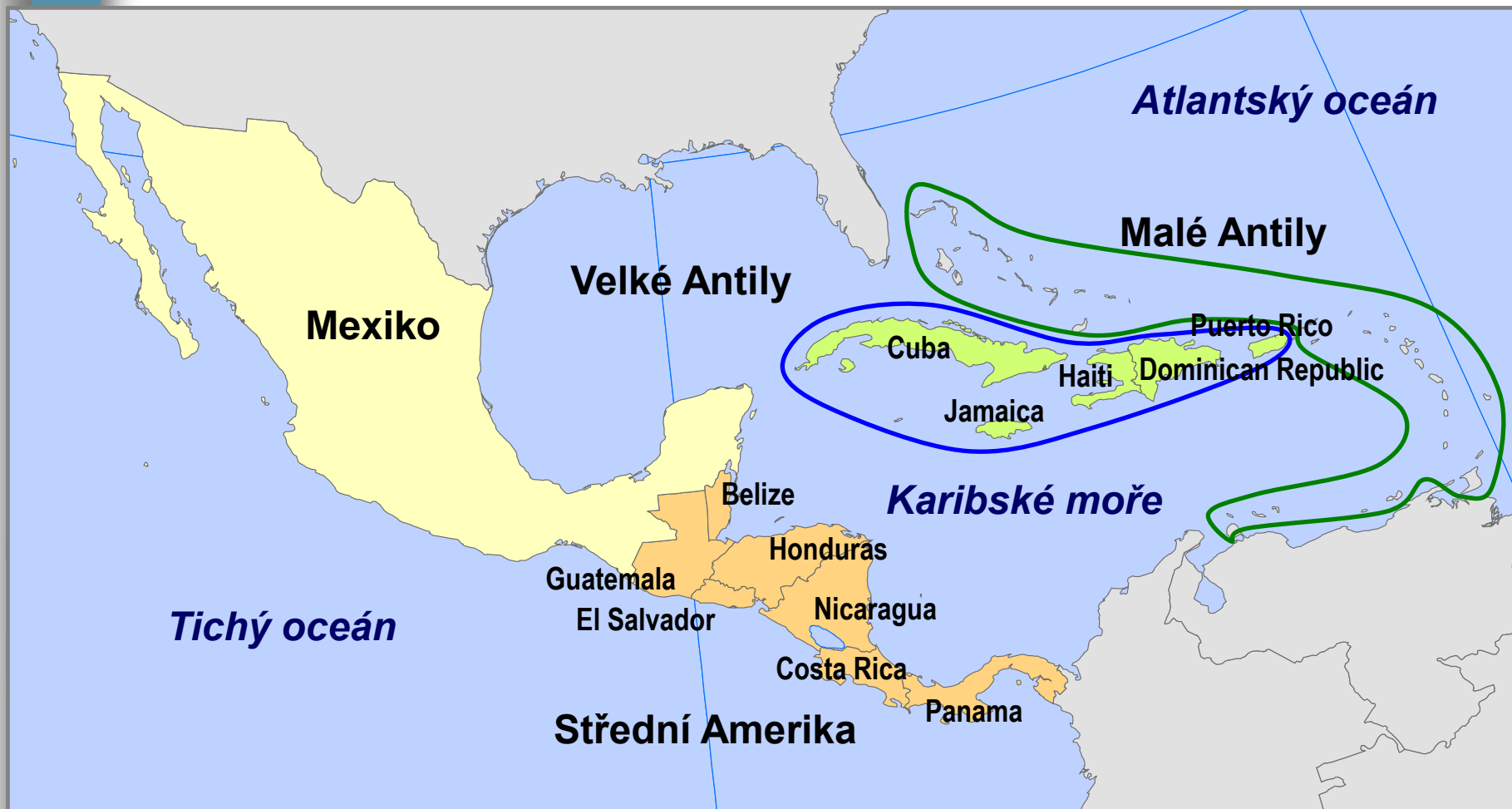
LATINSKÁ AMERIKA

Střední Amerika vs. Latinská Amerika

Mexiko a Střední Amerika

CENTRAL AMERICA AND THE CARIBBEAN

Západní Indie
(West Indies)

Závětrné
ostrovy

Guadeloupe

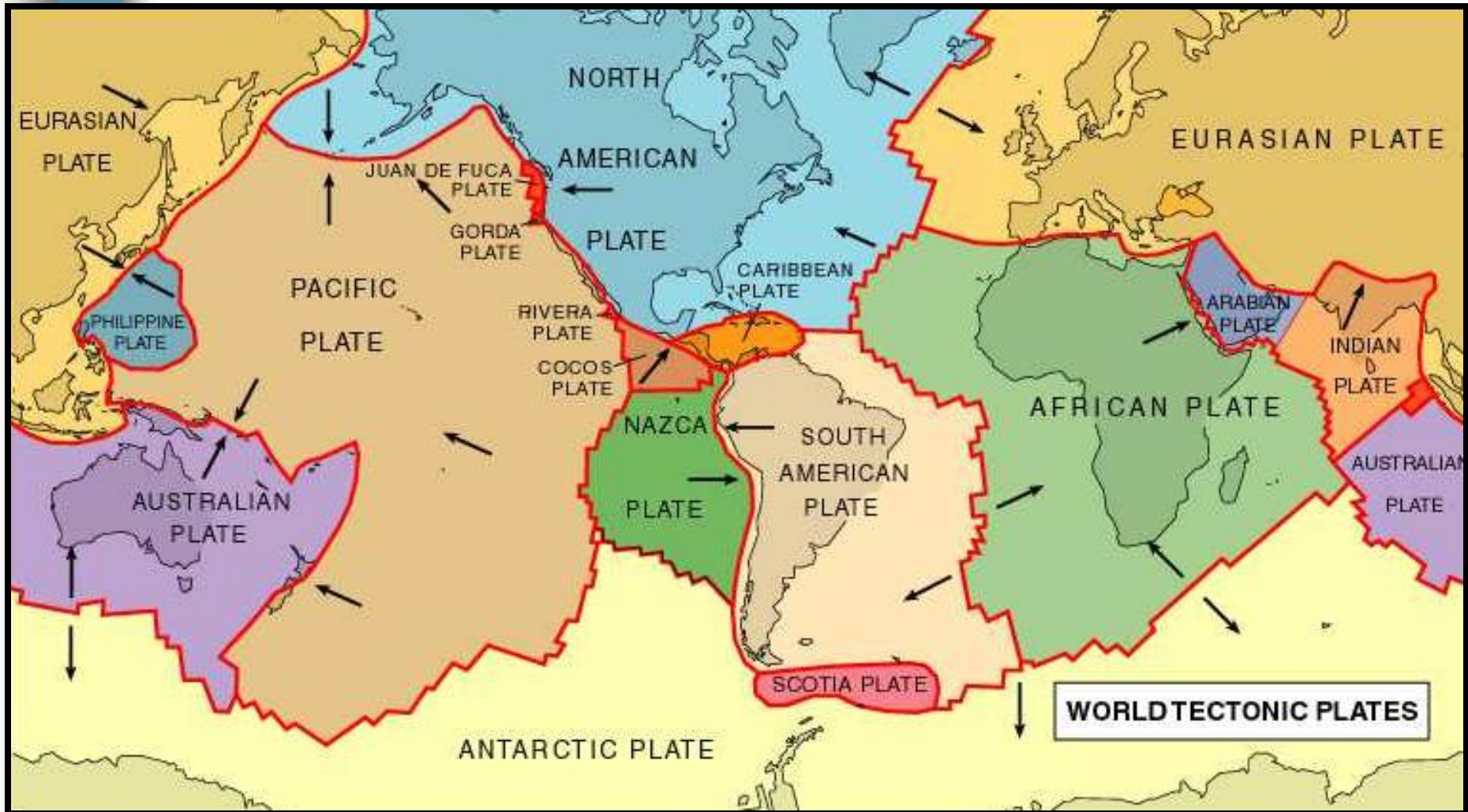
Velké Antily
208 tis. km²

Dominika

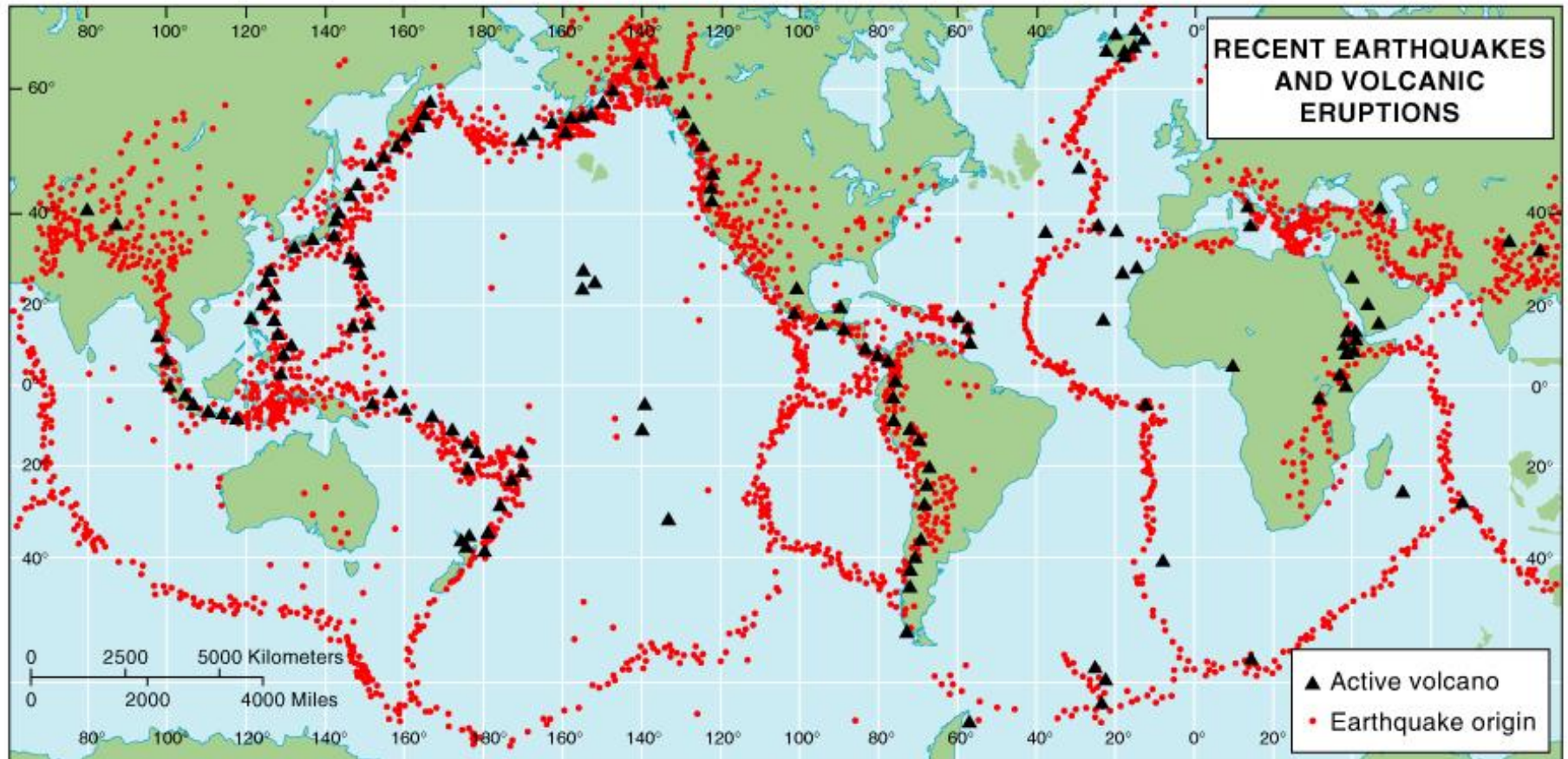
Malé Antily
14 tis. km²

Návětrné
ostrovy

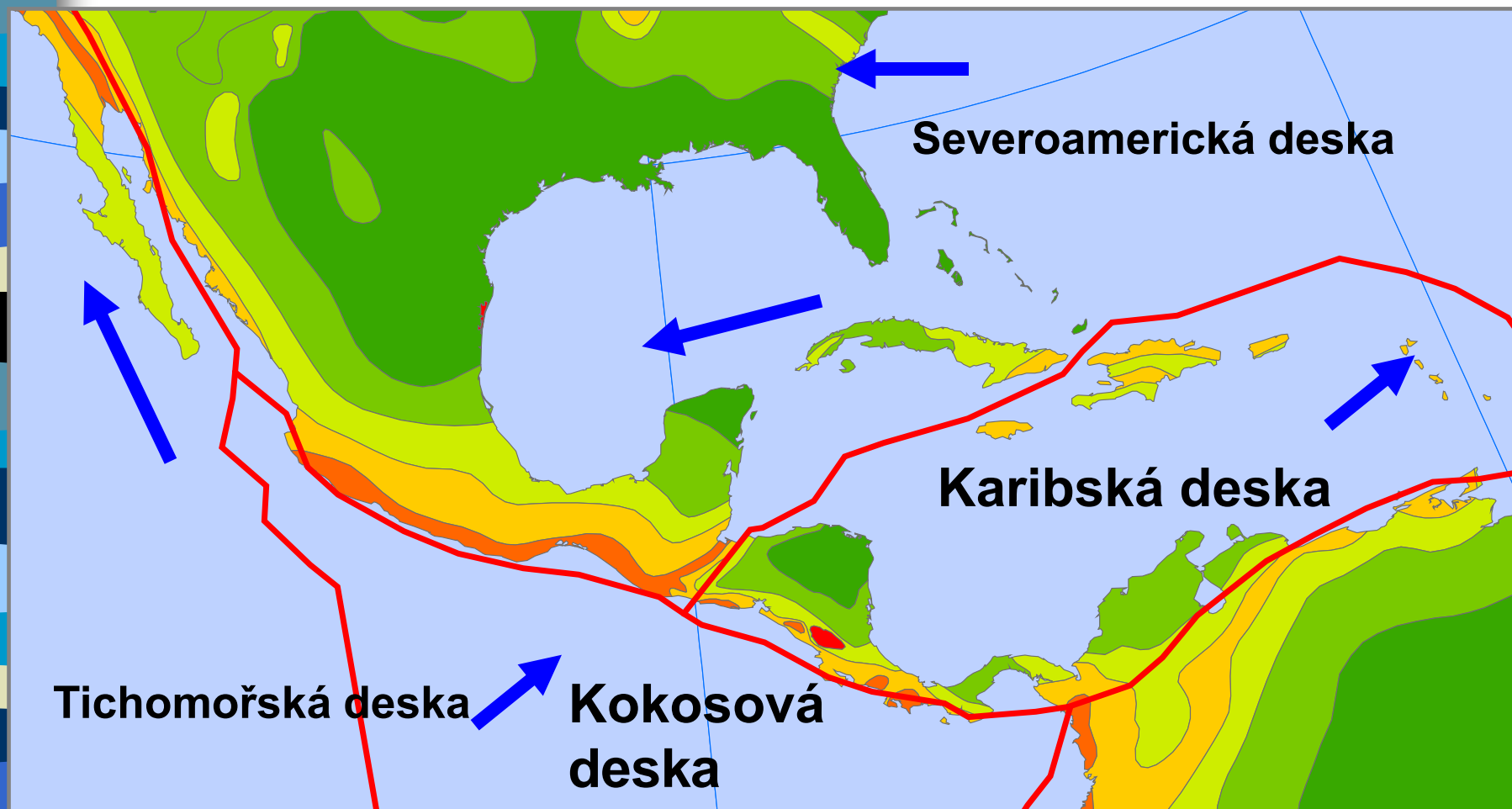
LITOSFÉRIKÉ DESKY

Rozmístění center zemětřesení a sopečné činnosti

Pohyby litosférických desek

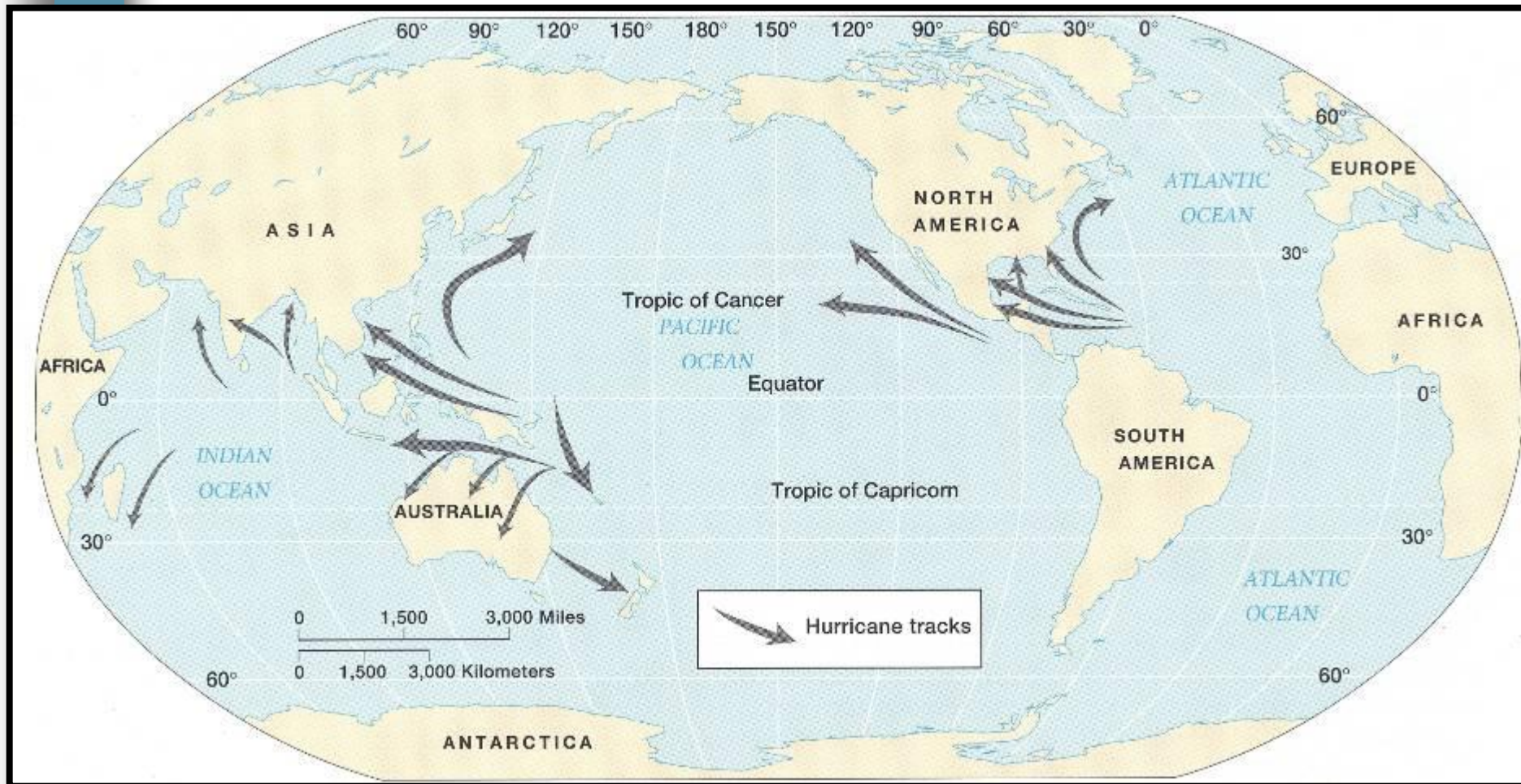

- pevninský most
  - Sierra Madre
  - Mladovulkanická Kordillera
  - Mexická náhorní plošina
- ostrovní oblouk
  - ostrovy Kordillerské soustavy
  - korálové ostrovy

- podnebný pás
  - tropický
  - subekvatoriální
- přírodní hrozby
  - zemětřesení
  - sopečná činnost
  - hurikány

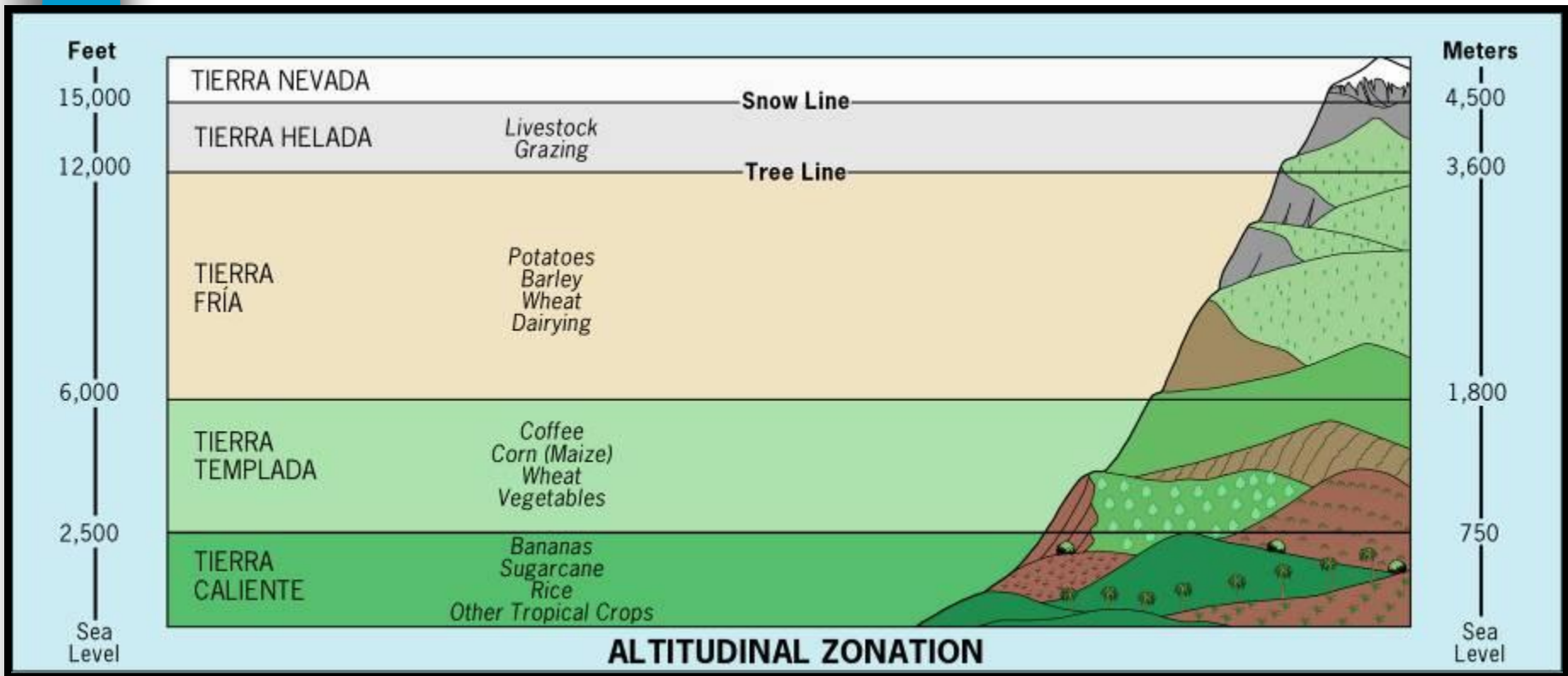

DRÁHY SVĚTOVÝCH HURIKÁNŮ

Výškové vegetační stupně

Střední a jižní Amerika

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE LATINSKÉ AMERIKY

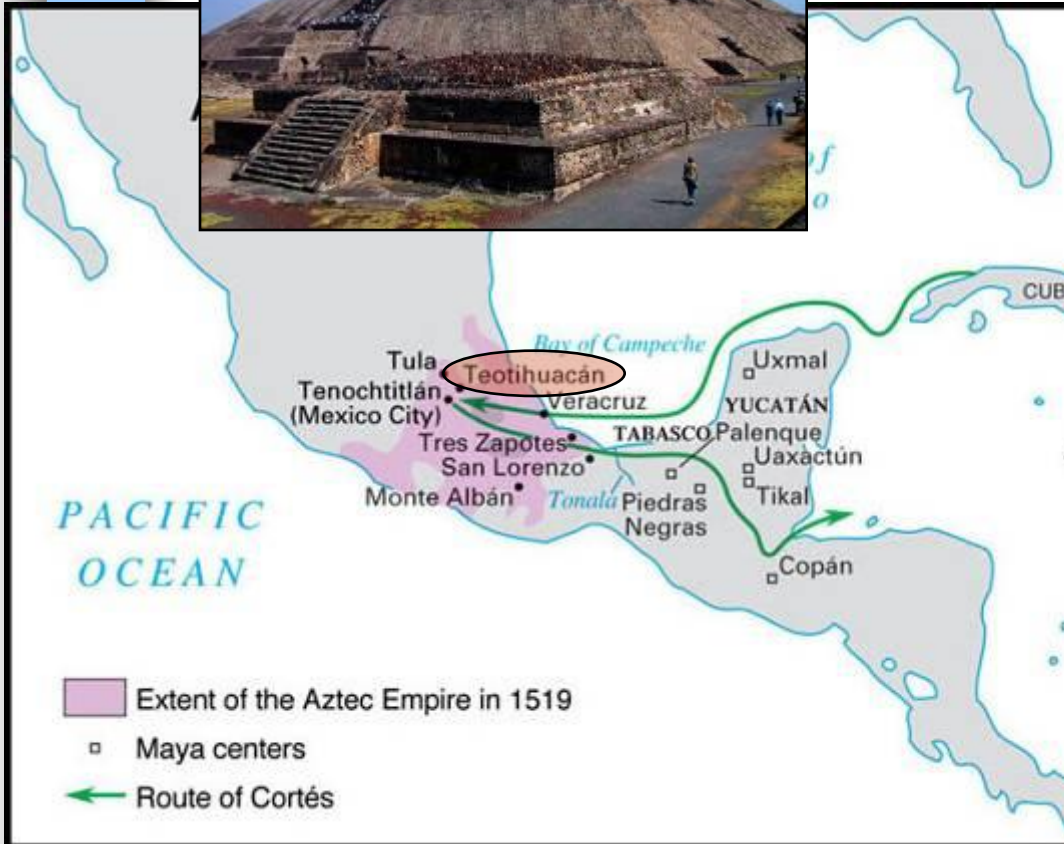
Historie a obyvatelstvo

- Mexiko a střední Amerika

Původní obyvatelé

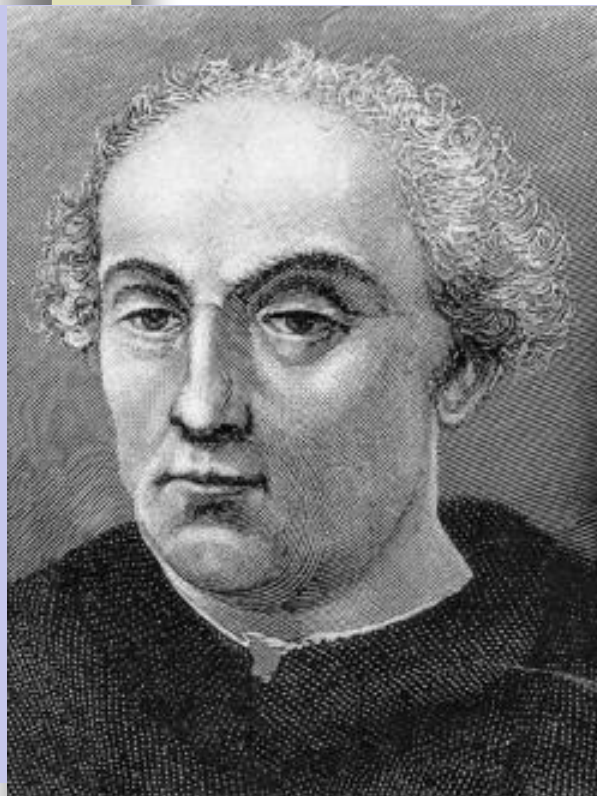
Indiánské říše

Objevitelé

- 1492 – Bahamy, Kuba, Haiti
- 1493-1495 – Portoriko, Jamajka
- 1499-1500 – Trinidad, ústí Orinoka
- 1502-1504 – pevninská Střední Amerika

Kryštof Kolumbus

(it. Cristoforo Colombo, šp. Cristóbal Colón)

* 25. 8. až 30. 10. 1451, † 20. 5. 1506

Objevitelé

1513 – Tichý oceán (Panamská šíje)

Vasco Núñez de Balboa

* 1475, † 12. 1. 1519

Dobyvatelé

1519 – 1522 Aztécká říše

→ místokrálovství Nové Španělsko

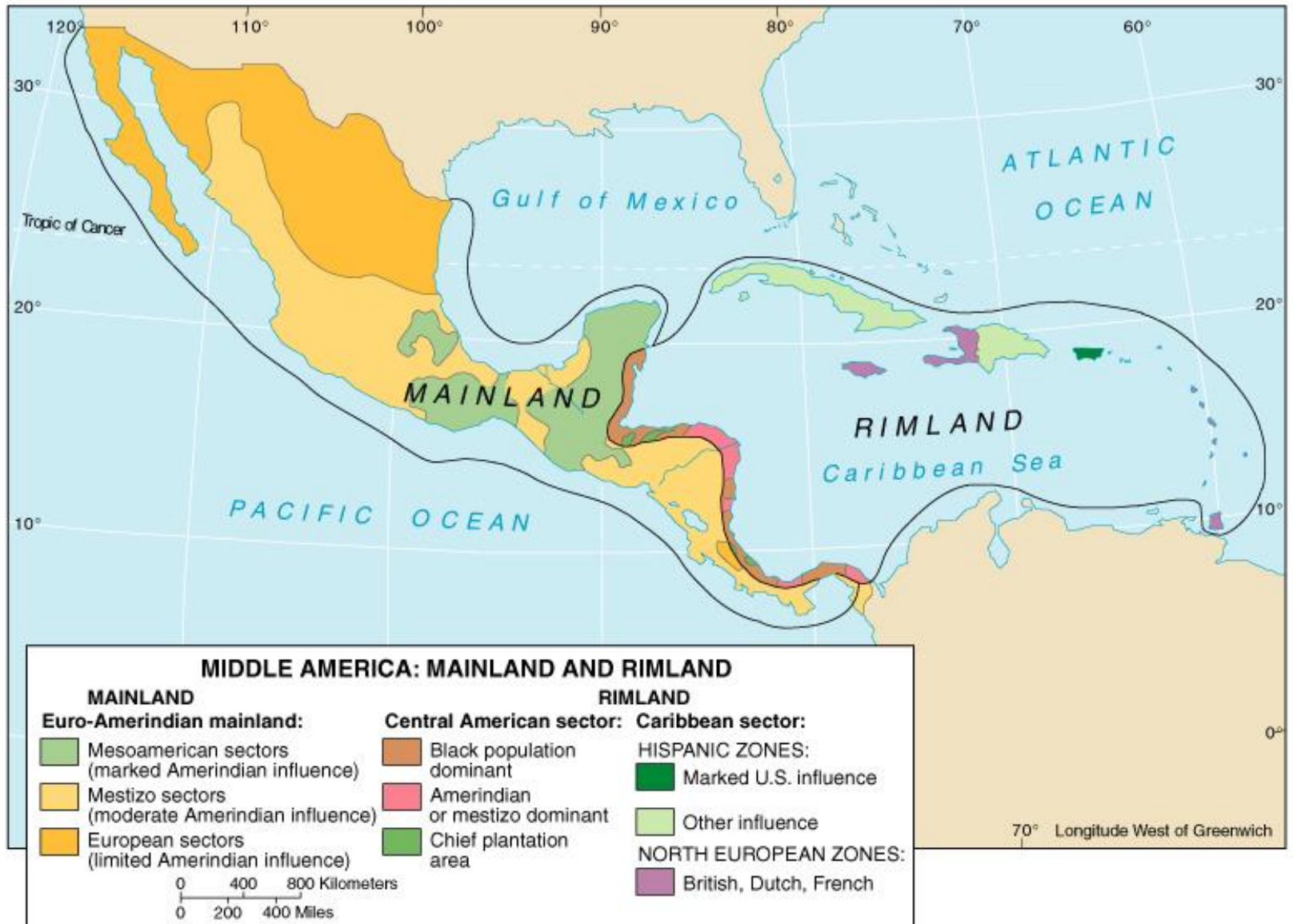
Hernando Cortes

* 1485, † 2. 12. 1547

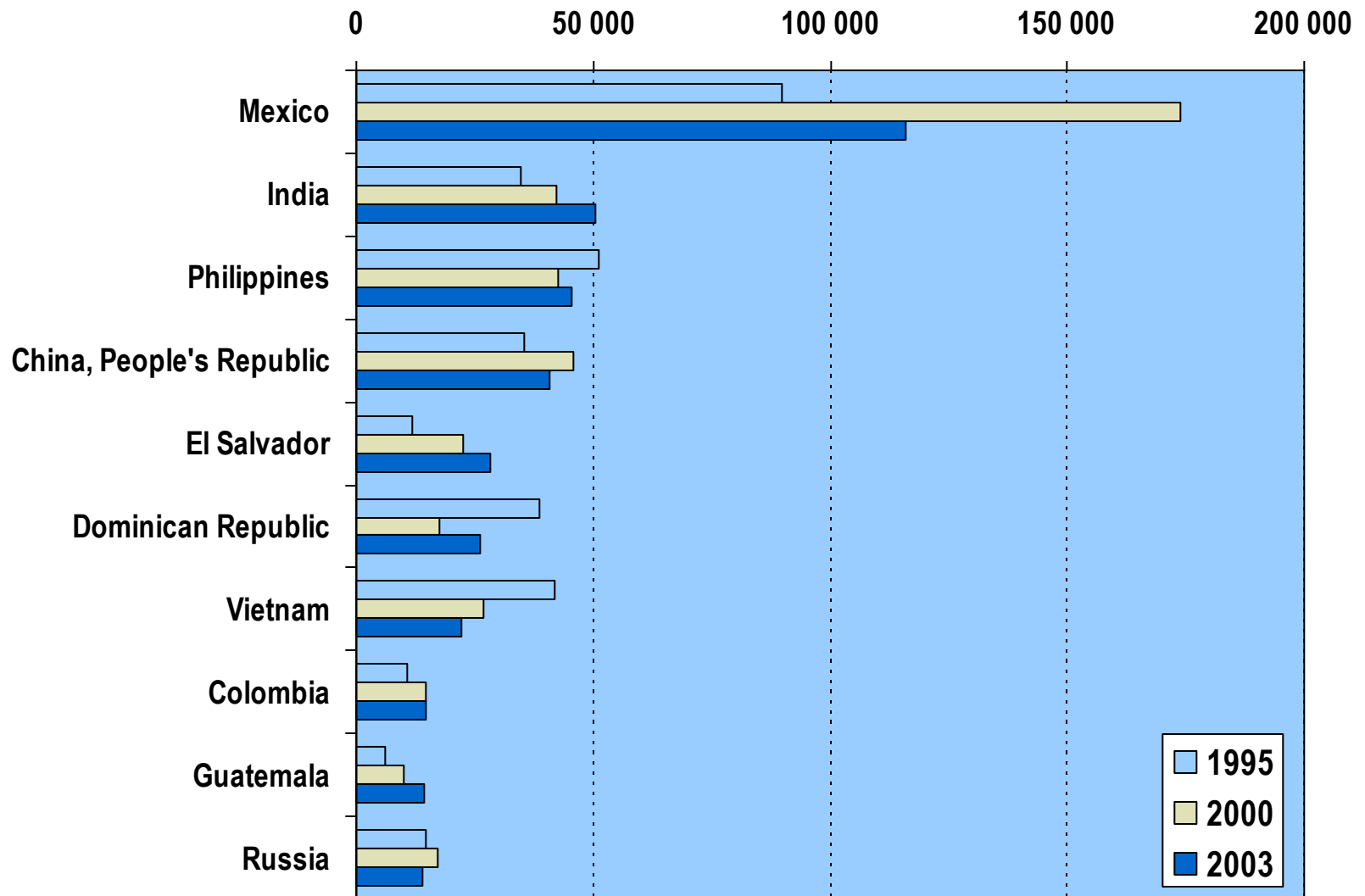
Koloniální období

Rozmístění obyvatelstva

Top 10 zemí – legální imigranti do USA, 1995-2003

Mexiko – základní informace

hlavní město: Ciudad de México	jazyky: španělština (úř.), indiánské jazyky
typ státu: prezidentská republika, federace	správní členění: 31 států, 1 federální distrikt
národnosti: mestici 60 %, Indiáni (vč. míšenců s převahou indiánské krve) 30 %, běloši 9 %, ostatní 1 %	
náboženství: katolíci 89 %, protestanti 6 %, ostatní 5 %	
HDP/obyv.: 9 000 USD (2001)	měna: 1 mexické peso (MXP) = 100 centavů

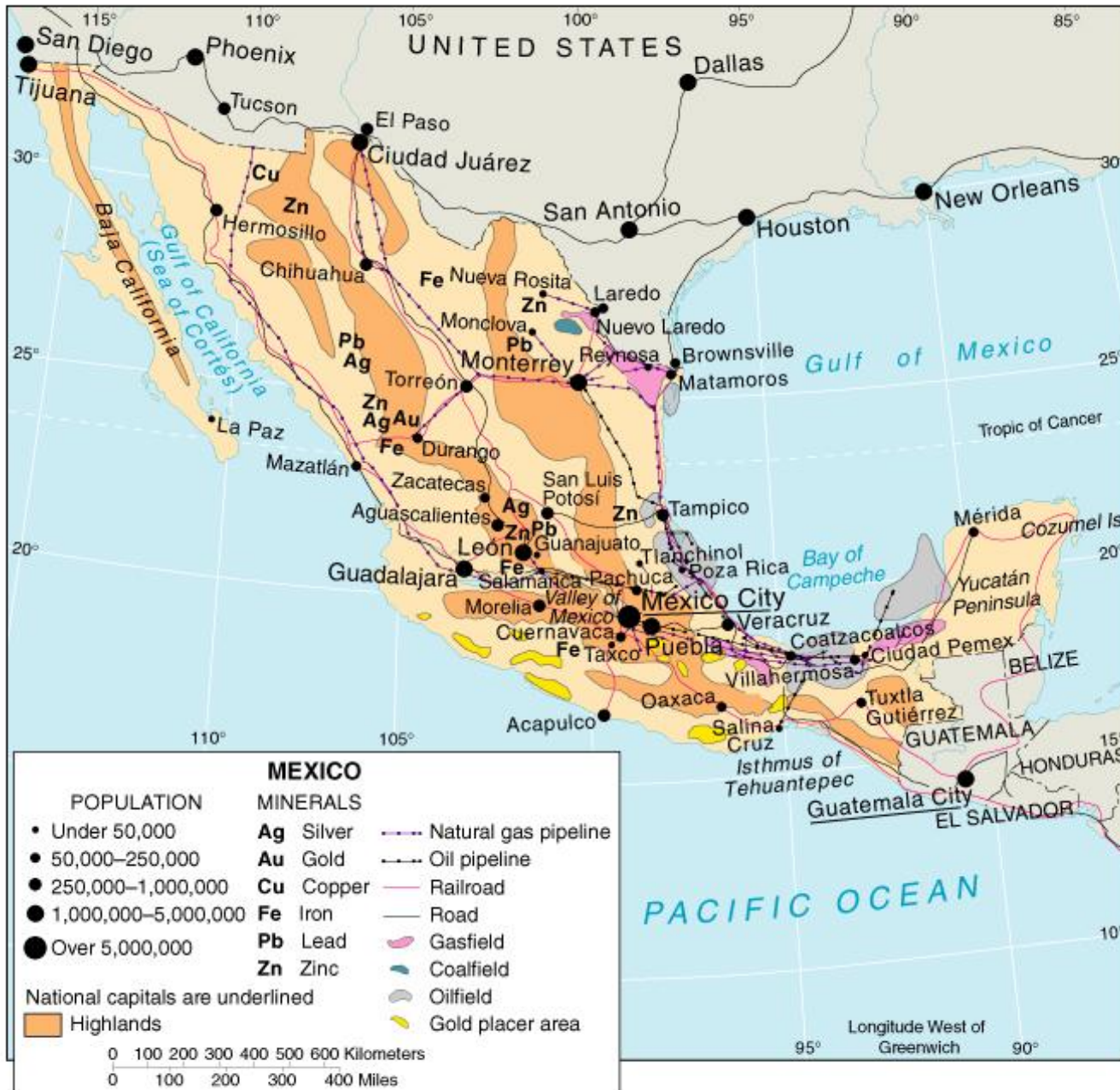

Průmyslově zemědělské Mexiko

- průmysl má úplnou strukturu
- od 1994 člen OECD
- koncentrace výroby do Méxica, Guadalajary a Monterrey
- průmysl petrochemický (v Latinské Americe 2. místo po Venezuele; umělá hnojiva, syntetický kaučuk, umělá hmota)
- hutnický průmysl (opírá se o vlastní zdroje, hutě v Monterrey)
- strojírenský průmysl: pokrývá domácí spotřebu jen z 1/3, výroba dopravních prostředků a spotřební elektroniky (pobočky světových firem – Nissan, Renault, VW)
- tradiční odvětví: potravinářství, textilní a kožedělný průmysl, zpracování tabáku.
- Elektrina z fosilních zdrojů (ropa) 74 %, z vodních zdrojů 18 %, jaderná energie 5 %.

Nerostné suroviny

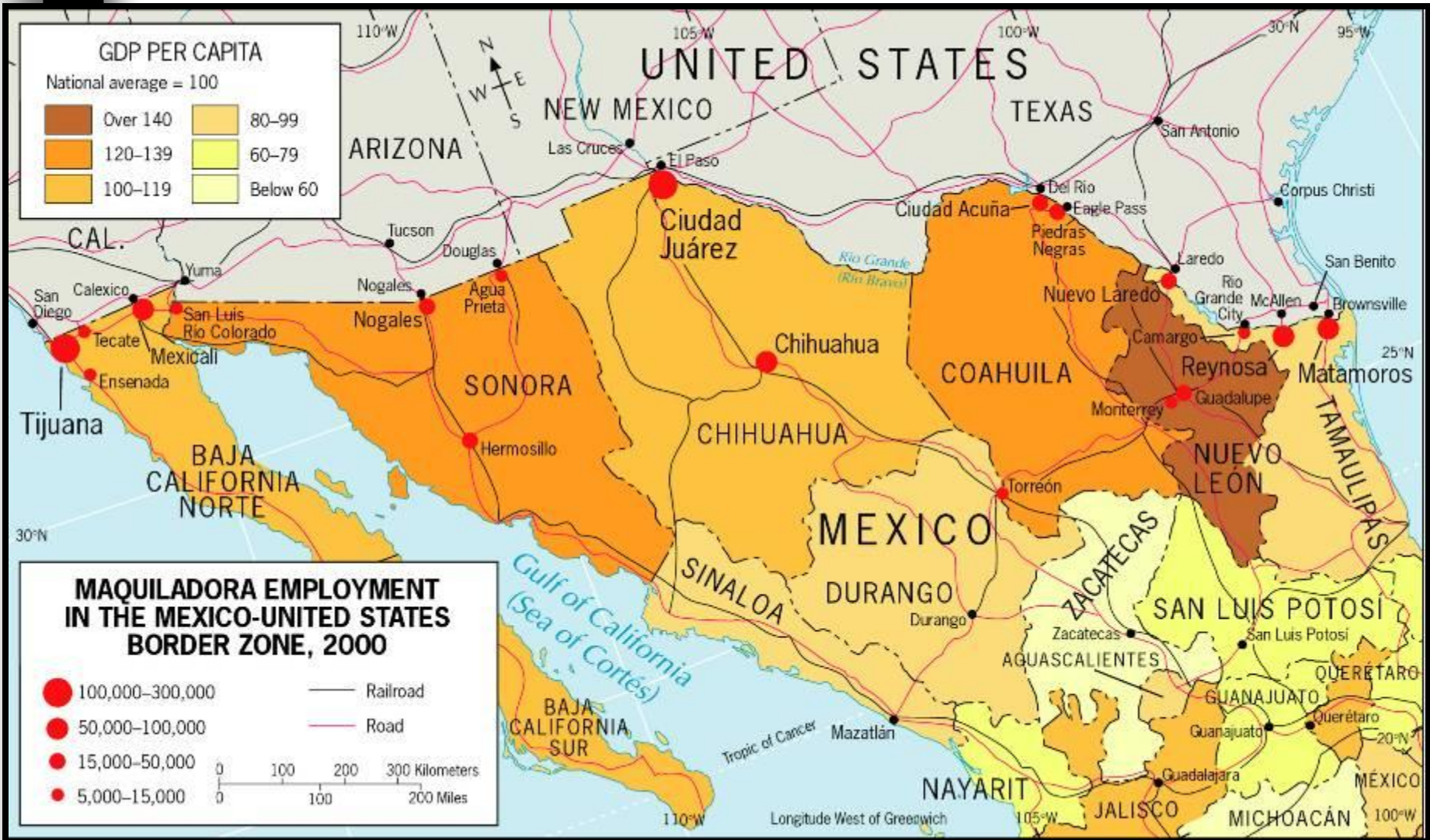

Průmyslově zemědělské Mexiko

- Orná půda 13 %, pastviny 39 %, lesy 26 %.
- Zemědělství zaměstnává 1/4 obyvatel, tvoří jen 5 % HDP.
- Pěstuje se kukuřice, sorgo, pšenice, cukrová třtina, bavlna, káva, sisal (3. místo na světě), podzemnice olejná, sezam, banány, tabák, rajčata, fazole.
- Chov skotu, prasat, koz, koní. Rybolov. Zvláštní poměry vlastnictví půdy.
- Mexiko se dělí na dvě nesouměřitelné oblasti:
  - Tichoocéánská nížina (rostlinná výroba – pšenice, bavlna, sója, ovoce; intenzivní zemědělství severoamerického typu)
  - zbytek státu (zaostalejší zemědělství, produkce plodin pro vlastní spotřebu)

HDP u hranic s USA – rozdílnost?

Ekonomika a obchod

- člen OECD, NAFTA
- zahraniční obchod vázán na USA
- vývoz: ropa, bavlna, tequila
- nutno dovážet obiloviny
- rozvoj cestovního ruchu - Acapulco

Státy střední Ameriky

- *Velké Antily* (Kuba - Havana, Jamajka - Kingston, Haiti – Port-au-Prince, Dominkánská republika – Santo Domingo, Portoriko – San Juan)
- *Malé Antily* (Sv. Kryštof a Nevis, Antigua a Barbuda, Guadeloupe, Dominika, Sv. Lucie, Martinik, Barbados, Sv. Vincenc a Grenadiny, Grenada, Trinidad a Tobago,...)
- *Nizozemské Antily* (Aruba, Curacao, Bonaire,...)
- *Mexiko* (Ciudad de México)
- *Belize* (Belmopan)
- *Guatemala* (Guatemala)
- *Honduras* (Tegucigalpa)
- *Salvador* (San Salvador)
- *Nikaragua* (Managua)
- *Kostarika* (San José)
- *Panama* (Panama)
- *Bahamy* (Nassau)

Základní znaky regionu

- **povrch:** pevninský most, ostrovní oblouk, vulkanicky činné oblasti Sierra Madre Occidental, Sierra Madre Oriental, Sierra Madre del Sur
- **vodstvo:** jezero Managua, jezero Nikaragua
- **podnebí:** tropický podnebný pás, subekvatoriální pod. pás
  - pasáty z východu ⇒ více srážek z atlantské strany
  - cyklony = hurikány na ostrovech
- **obyvatelstvo:** indiáni (původní Guatemala), mestici (Honduras, Panama), černoši (Belize), Španělé (Portoriko, Kuba)
  - náboženství: nejvíce katolictví
- politická situace → Kuba: konzervativní komunistický režim; revoluce → občanská válka v Guatemale, Nikaragui a v Salvadoru

Znaky ekonomiky

■ **průmysl:**

- slabě rozvinutý ⇒ výjimečné rafinerie ropy na Portoriku a Bahamách, cementárny,...
- zpracovávání zemědělských plodin
- těžební (bauxit ⇒ výroba Al na Jamajce, niklovokobaltové rudy - Kuba)

■ **zemědělství:**

- cukrová třtina (⇒ výroba cukr, rum, Belize, Kuba, Portoriko)
- káva (Guatemala, Honduras, Nikaragua)
- banány a jiné tropické ovoce (Guatemala, Honduras, Kostarika, Panama)
- tabák → doutníky (Kuba)
- ryby, měkkýši, korýši

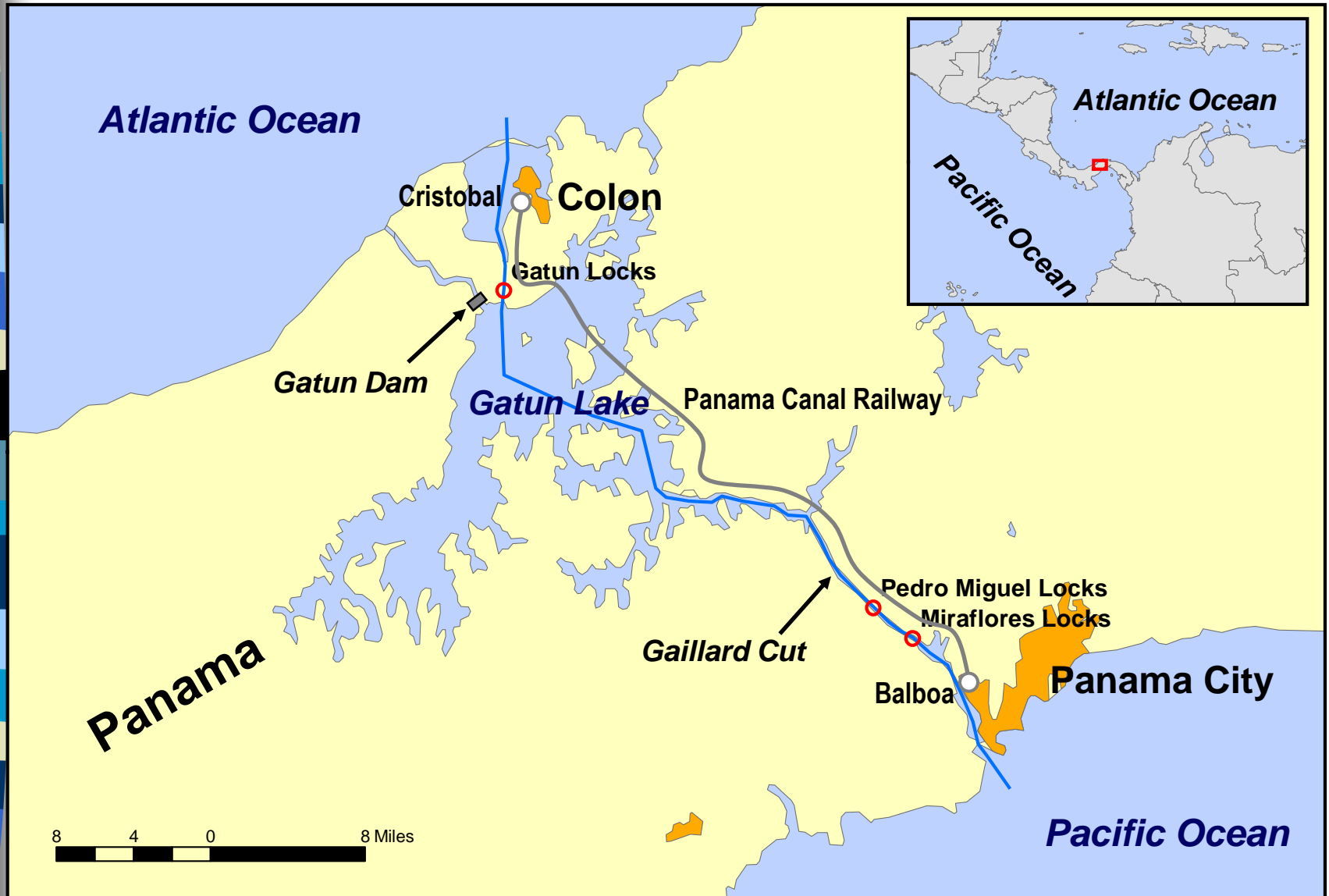
■ *hlavně monokulturní zemědělství*

■ CARICOM

■ Panamský průplav, Panamerická dálnice

■ cestovní ruch

Panamský průplav

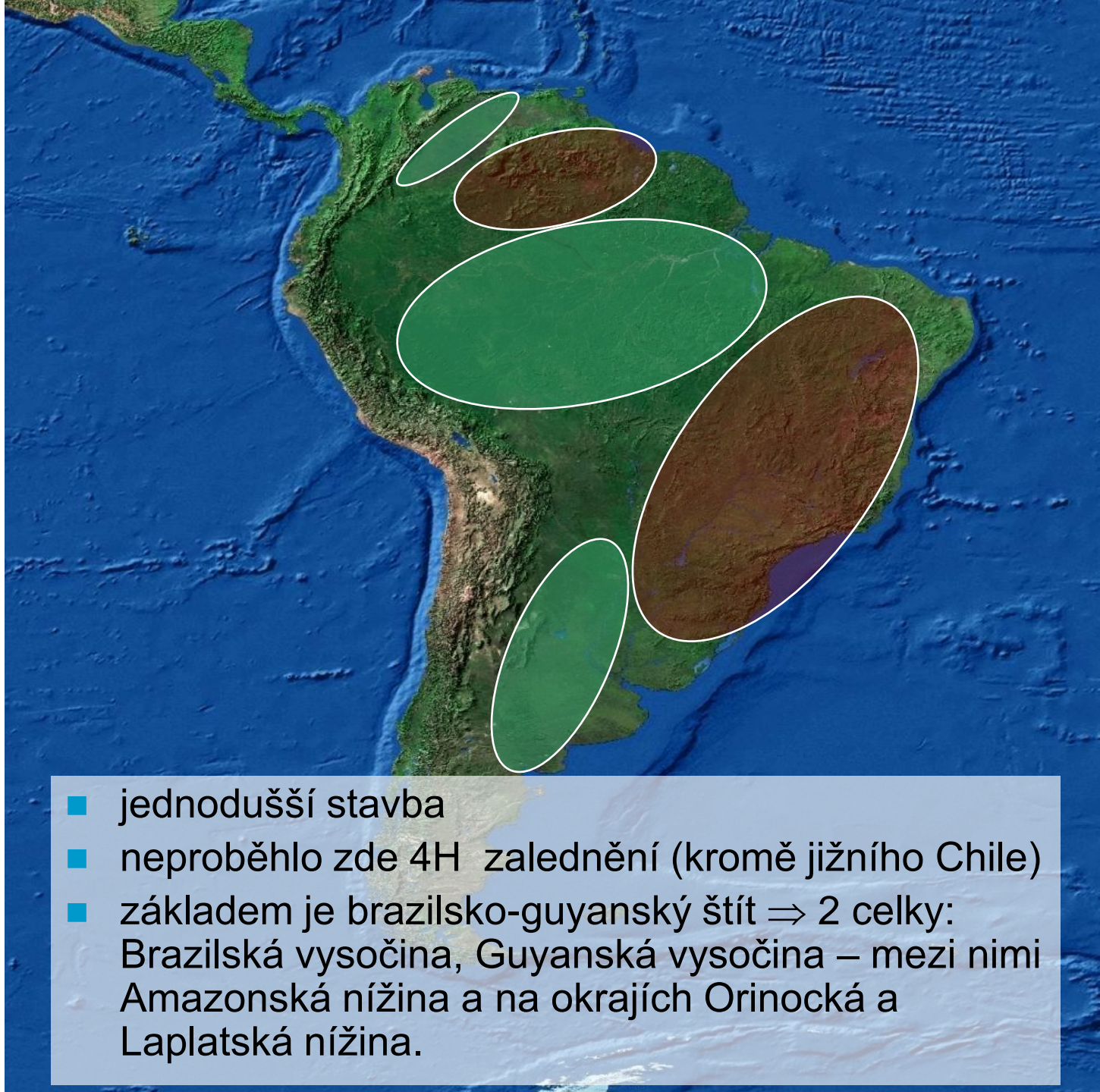
REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE LATINSKÉ AMERIKY

Přírodní poměry regionu

– Jižní Amerika

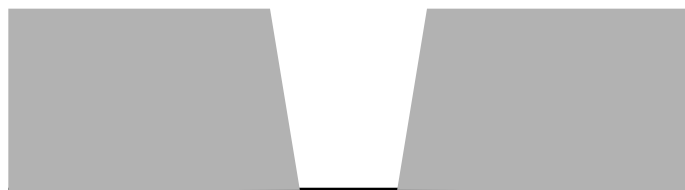
Jižní Amerika - geologie

- jednodušší stavba
- neproběhlo zde 4H zalednění (kromě jižního Chile)
- základem je brazilsko-guyanský štít $\Rightarrow$ 2 celky: Brazilská vysočina, Guyanská vysočina – mezi nimi Amazonská nížina a na okrajích Orinocká a Laplatská nížina.

Jižní Amerika - geologie

- zarovnaný povrch, žulové masivy, překrytí sedimenty
- sedimenty byly zpětnou erozí vodních toků rozčleněny (toky se prořezávají na štít) ⇒ typickými tvary stolové hory (Guyanská vysočina)
- třetihory: štít dostal dnešní podobu
- vrásnění And, tlaky od Z způsobily vyklenutí štítu a poté pokles centrální části (Amazonská nížina)
- podél JV pobřeží v důsledku tlaku vznikl zlom

štít

Aparados da Serra
(**Brazílie**)

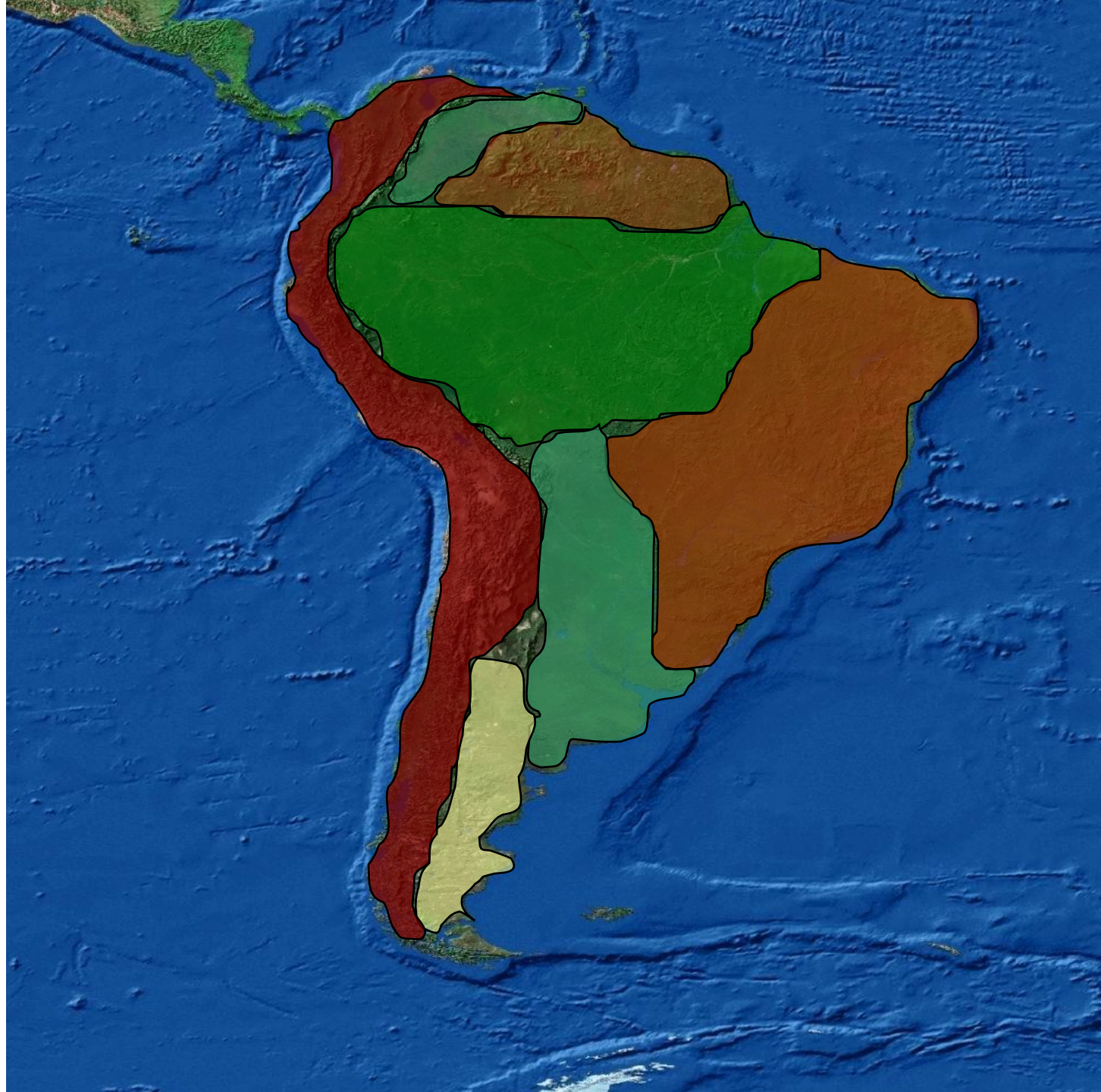

Fyzickogeografické regiony

1. Orinocká nížina
2. Guyanská vysočina
3. Amazonská nížina
4. Brazilská vysočina
5. Laplatská nížina
6. Patagonie
7. Andy

Jižní Amerika – FGS REGIONY

1. ORINOCKÁ NÍŽINA

- mezi Andami a Guyanskou vysočinou
- oblast tektonického poklesu
- silná vrstva říčních sedimentů
- plochý reliéf, savany - llanos

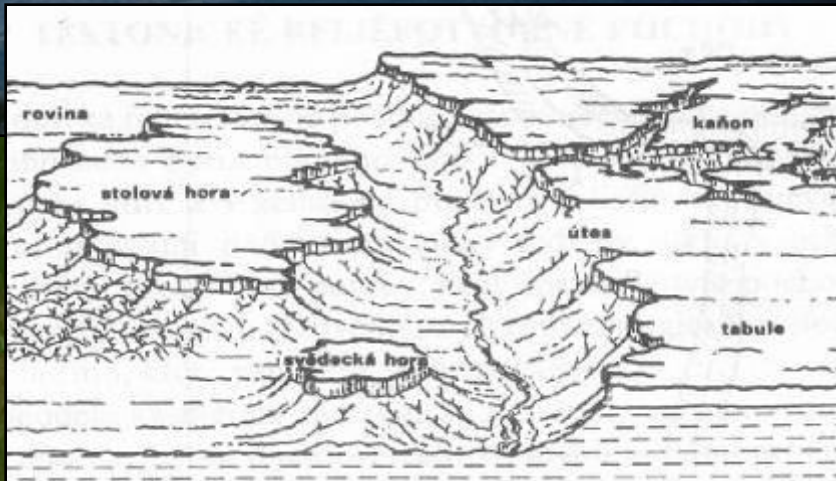
2. GUAYANSKÁ VYSOČINA

- součást štítu, střídavě vlhké tropické lesy
- vystupují z ní osamělé ostrovní hory (**Pico da Neblina**, 3 014 m, nejvyšší hora Brazílie)
- zásoby Fe rudy

3. AMAZONSKÁ NÍŽINA

- nánosová nížina, největší na světě (6 mil. km²)
- většina v nadmořské výšce do 100 m n. m.
- plochý reliéf s hustou říční sítí
- tropické deštné lesy - těžba

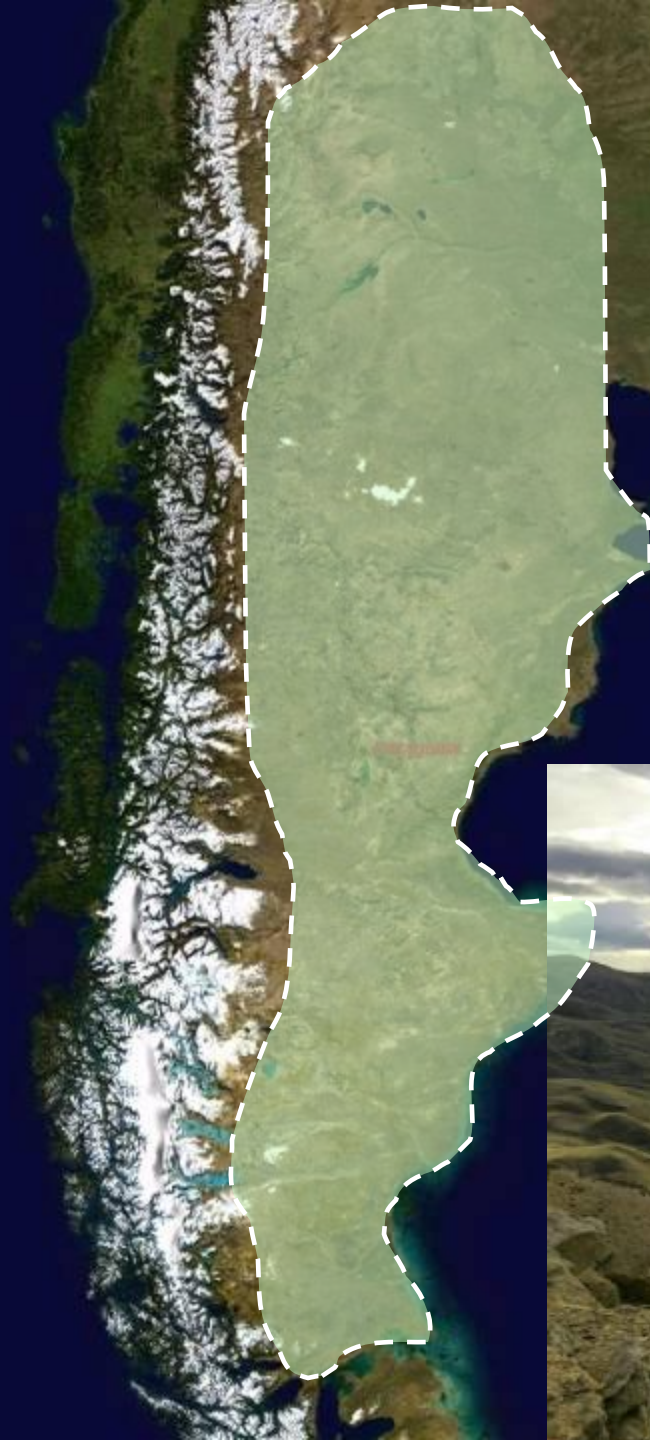
4. BRAZILSKÁ VYSOČINA

- výška od 200 m n. m. na severu po nejvyšší hory při JV pobřeží (Pico da Bandeira, 2890 m n. m.)
- součástí je i plošina Mato Grosso
- střídavě vlhké tropické les, savany - campos

5. LAPLATSKÁ NÍŽINA

- na severu Gran Chaco
- na jihu Pampas
- reliéf mírně zvlněný, svažuje se od And k pobřeží
- savany, stepi

6. PATAGONIE

- mezi Andami a Atlantským oceánem v jižní Argentině
- stupňovité vyvýšeniny a plošiny
- ledovcová jezera
- krajiny lesů mírného pásu, stepi

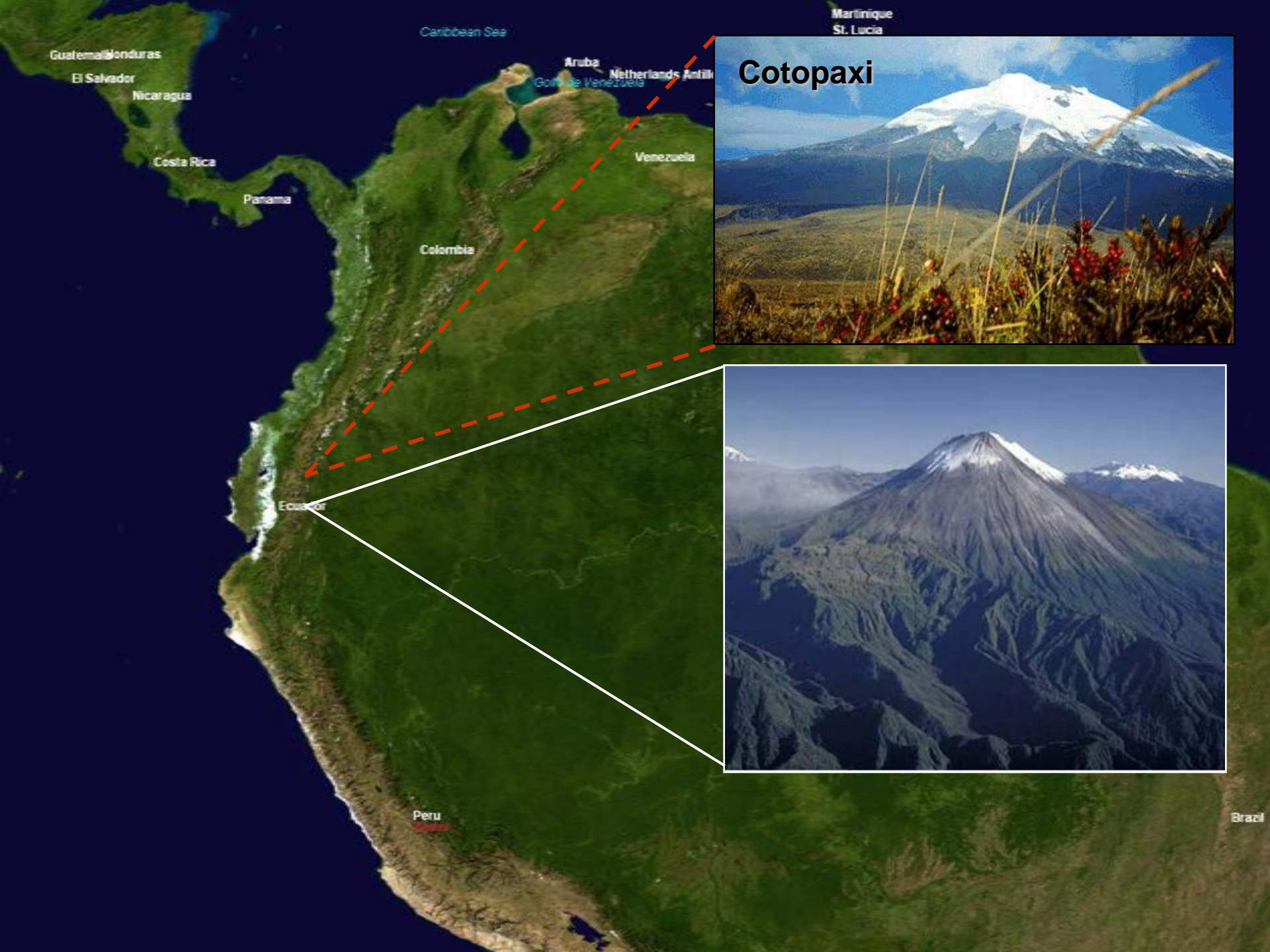

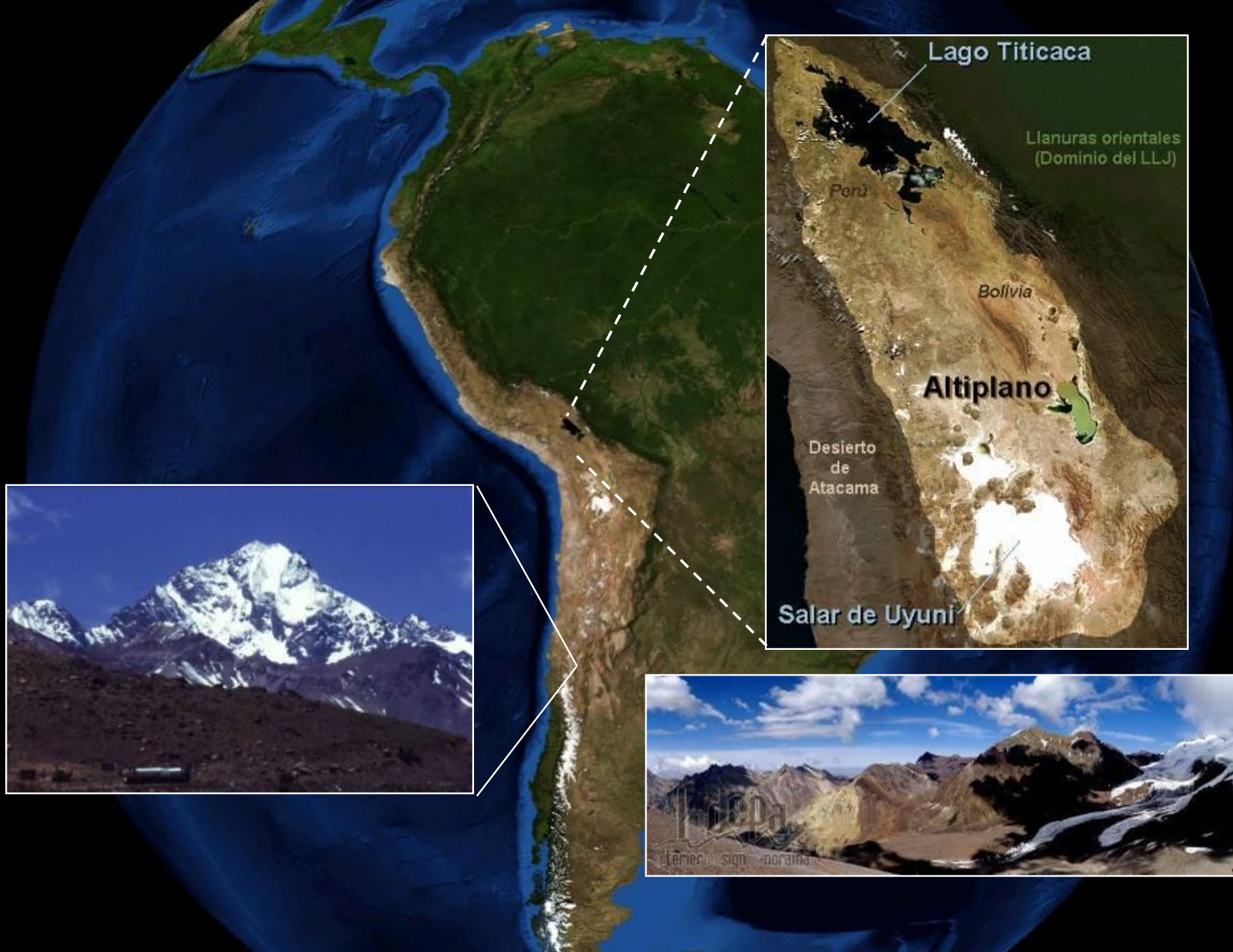
Andy (*Cordillera de los Andes*)

- dlouhé asi 9 tis. km

3 velké celky:

- Severní Andy
  - Karibské Andy jsou nejmladší částí And
  - Severozápadní Andy: 3 pásma
  - Ekvádorské Andy: 2 pásma
    - mezihorská plošina: Chimborazo, Cotopaxi, Sangay
- Střední (Centrální) Andy
  - 3 pásma s mezihorskými plošinami: Altiplano, Puna de Atacama
  - Guallatiri, poušť Atacama
- Jižní Andy
  - Chilské Andy: Aconcagua 6959 m n.m.
  - Patagonské Andy: fjordy

Jižní Amerika – Hydrologie

Amazonas
Marañón
Ucayali
Urubamba
Apurímac
Negro
Solimões
Amazonas

International River Basins of SOUTH AMERICA

Amazonka

- délka **7025 km** ... 1. na světě (je-li pramenem Ucayali-Apurímac; historicky se brával Maraňón... délka 6280 km)
- povodí **7,2 mil. km²** ... 1. na světě (je-li Tocantis chápána za přítok)
- vodnost **200 000 m³/s** ... 1. na světě (se zahrnutím Tocantis)
- odtokové poměry – odlišné u S a J přítoků (vliv klimatických pásů a polokoulí)
- J přítoky mají maximum říjen-duben
- S přítoky mají max. březen – září
- ⇒ povodňové vlny se vyrovnávají. Jižní přítoky jsou ale vydatnější, Amazonka má max. průtoků na středním toku v květnu, na dolním toku v srpnu
- Manaus – námořní přístav
- pororoca

Paraná

- 4 250 km
- povodí: 4,3 mil. km²
- vzniká soutokem Paranaíba a Rio Grande v Brazílii
- má společné ústí s řekou Uruguay označované Río de la Plata
- energetický význam, na přehradách vodní elektrárny, největší Itaipu / Itaipú
- přítokem je i Iguazu / Iguazú se známými vodopády
- přítokem řeka Paraguay (tvoří vnitřní deltu ⇒ Pantanal...)

Jezera – Jižní Amerika

Jezer málo:

- **Maracaibo**: přechod mezi zálivem a jezerem – sever slaný
- **Titicaca** (6 900 km²), hladina 3 800 m n. m., je průtočné v bezodtoké oblasti (mírně slané), voda teče (a končí) v **Poópo**, které je slané.
- rozsáhlá oblast slaniska **Salar de Uyuni** (přechod mezi bažinou a jezerem)
- Argentina: **Salinas Grandes** – v době, kdy prší ⇒ slané jezero (mělké), v době sucha solná poušť

Vodopád **Salto Angel** 979 m

Jižní Amerika – Klimatologie

ANNUAL PRECIPITATION

● 667 Average annual precipitation

teploty
leden

JANUARY TEMPERATURE

°C 25 20 15 10 5 0

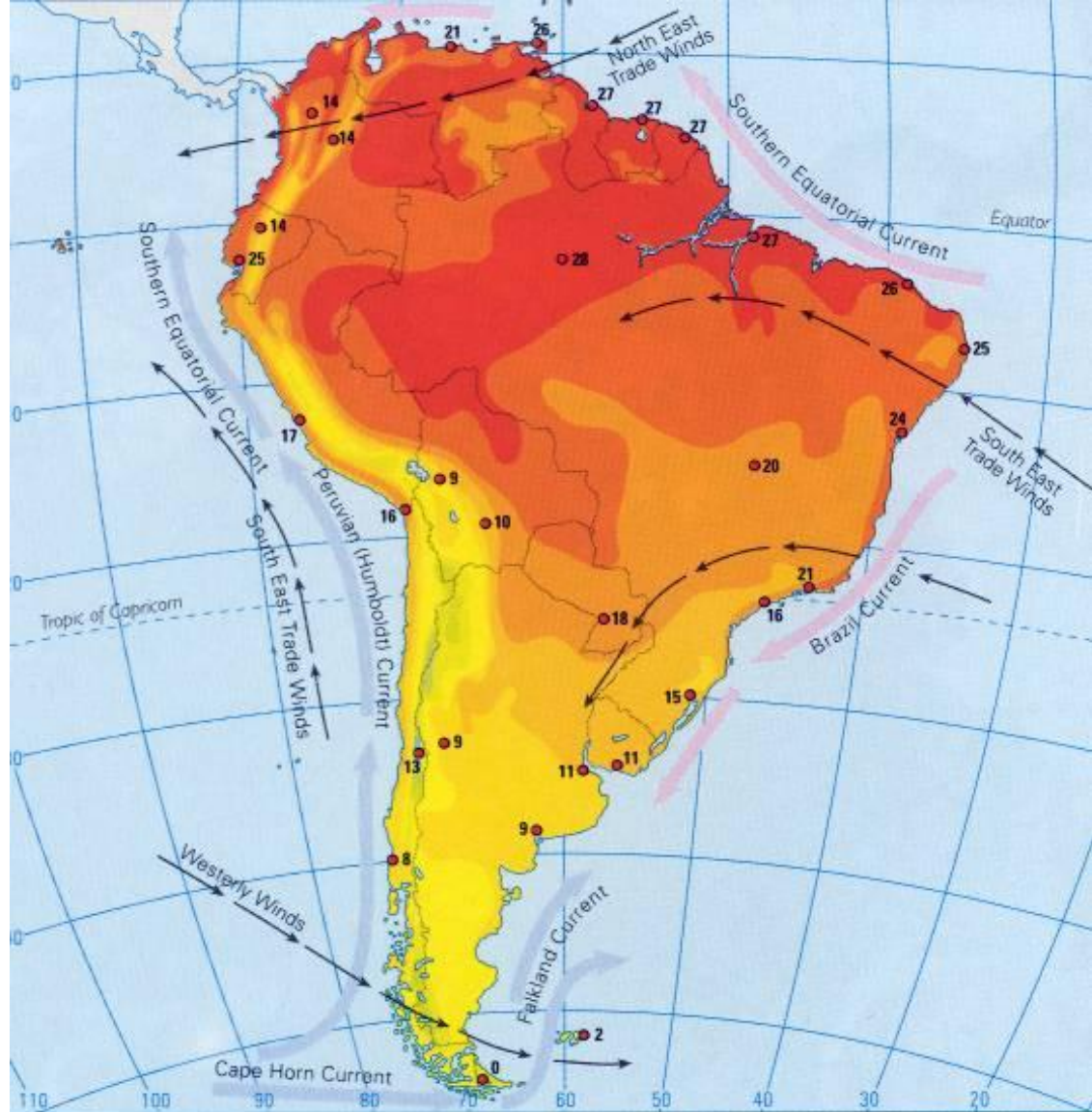
● 9 Average temperature

→ Warm current

→ Cold current

→ Prevailing winds

teploty červenec

JULY TEMPERATURE

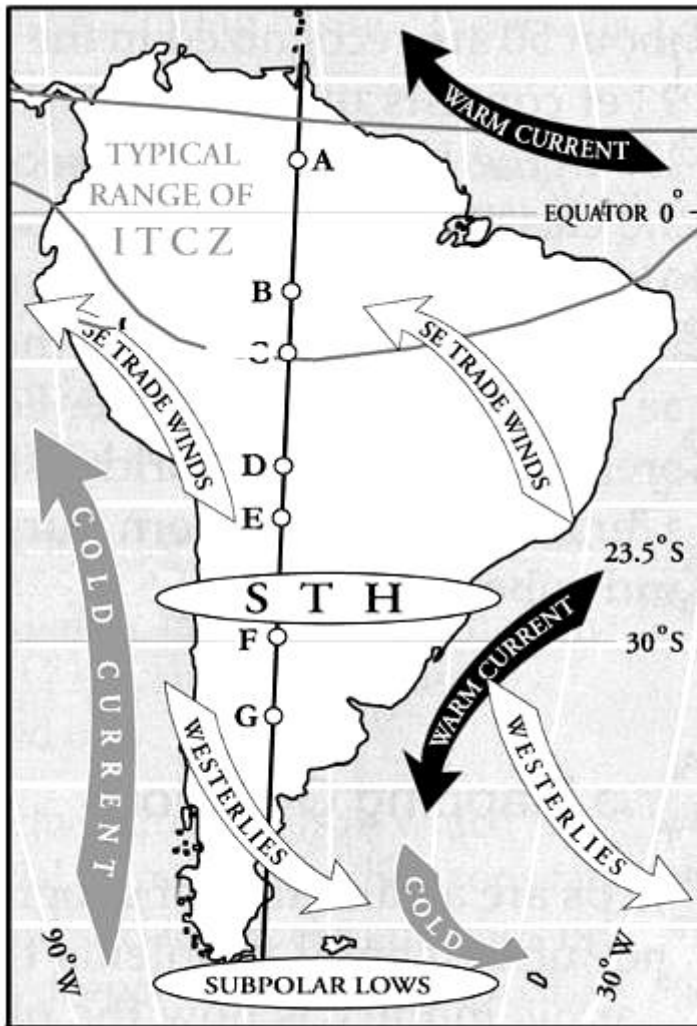
• 2 Average temperature

°C 30 25 20 15 10 5 0 -5 -10 -15

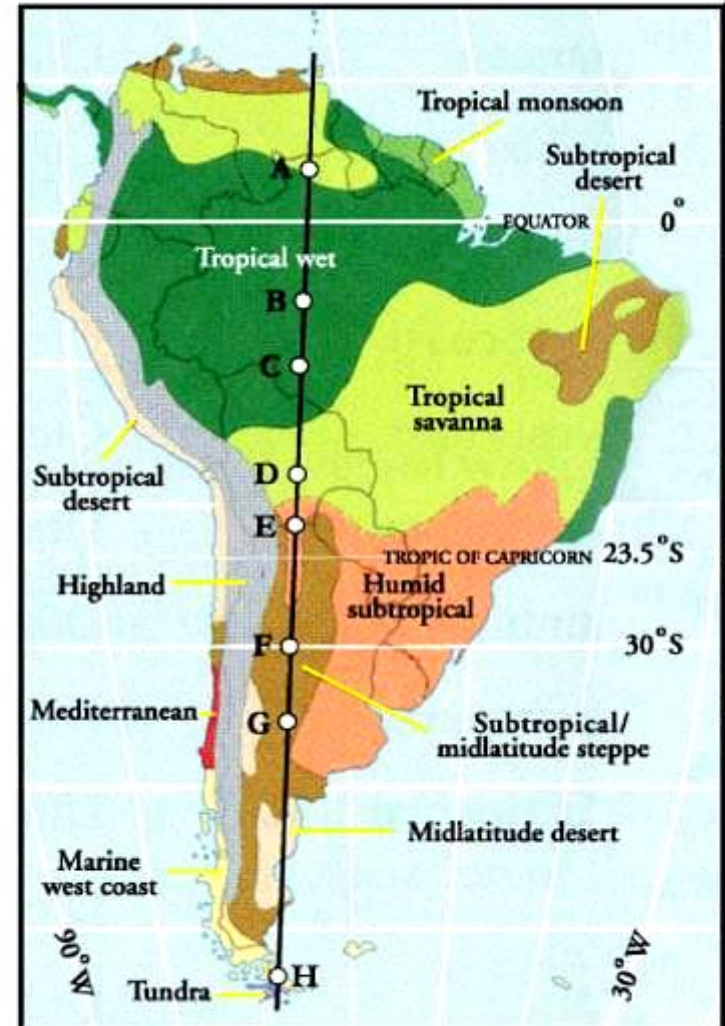

→ Warm current   → Cold current   → Prevailing winds

Klimatické zóny

South American Atmospheric Pressure
Wind, and Ocean Currents (on an Equinox)

South American Climate Zones

Adapted from Meksalich, T.L., and D. Hess, 2002. Physical Geography: A Landscape Appreciation, 7th Ed. New Jersey: Prentice Hall.

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE LATINSKÉ AMERIKY

Historie a obyvatelstvo

– Jižní Amerika

Osídlení Ameriky

- 15. stol.: prakticky souvislé osídlení
- kulturně a jazykově rozmanité obyvatelstvo
- Organizace společnosti: kmenové svazy, pouze ve Střední Americe a na Z Jižní Ameriky centralizované státy (městské státy Mayů; vojensky organizovaní Aztékové; Inkové... - všechny je lze přirovnat k raně otrokářským státům Středomoří)
- Z předkolumbovské éry chybí písemné dějiny (pouze ve Střední Americe; Inkové měli jen statistické záznamy, ne klasické písmo)

Objevitelé

- 1499 – ústí Amazonky
- 1501 – Ohňová země
- popularizace kontinentu

Amerigo Vespucci

* 9. 3. 1451, † 22. 2. 1512

Objevitelé

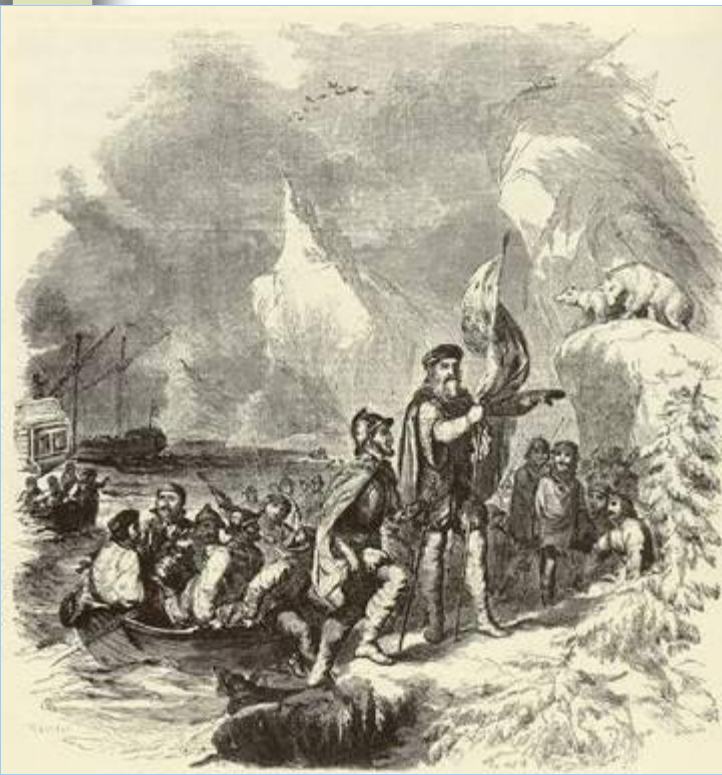
1500 – při cestě do Indie objevuje
pobřeží Brazílie

Pedro Álvares Cabral

* kolem 1467, † asi 1520

Objevitelé

- 1497 – Labrador, Newfoundland, Nová Anglie
- 1498 – další výprava, ztratila se

Giovanni Caboto / John Cabot

* asi 1450, † 1499 (?)

Objevitelé

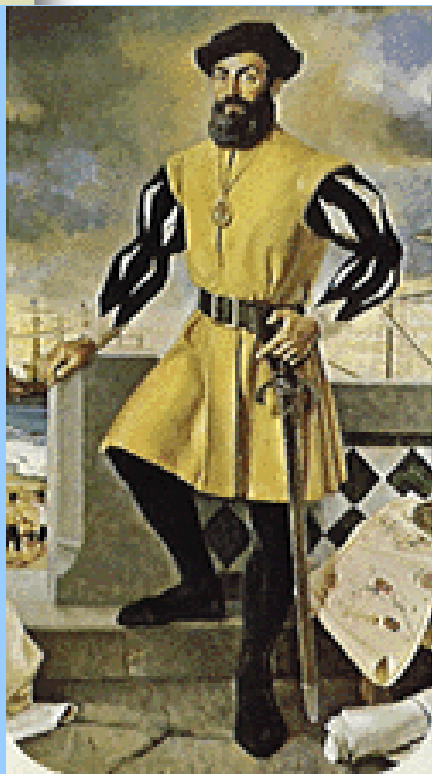

1513 – Tichý oceán (Panamská šíje)

Vasco Núñez de Balboa

* 1475, † 12. 1. 1519

Objevitelé

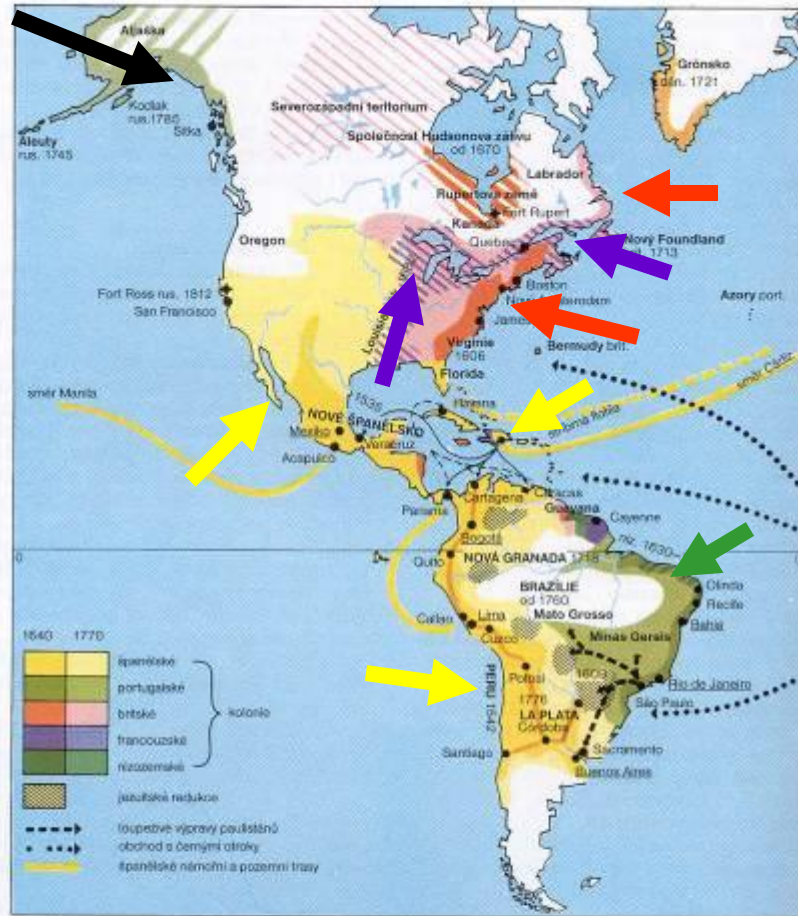

1519 – 1522 cesta kolem světa
(1520 La Plata a jeho průliv)

Fernão de Magalhães

(šp. Fernando Magallanes)

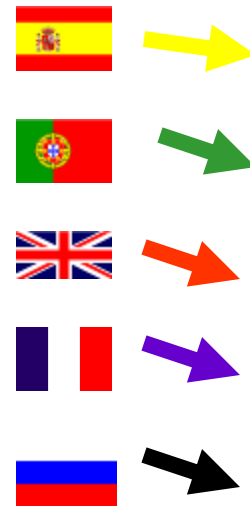
* asi 1480, † 27. 4. 1521

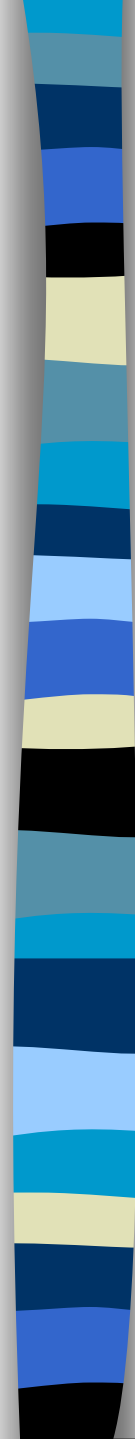
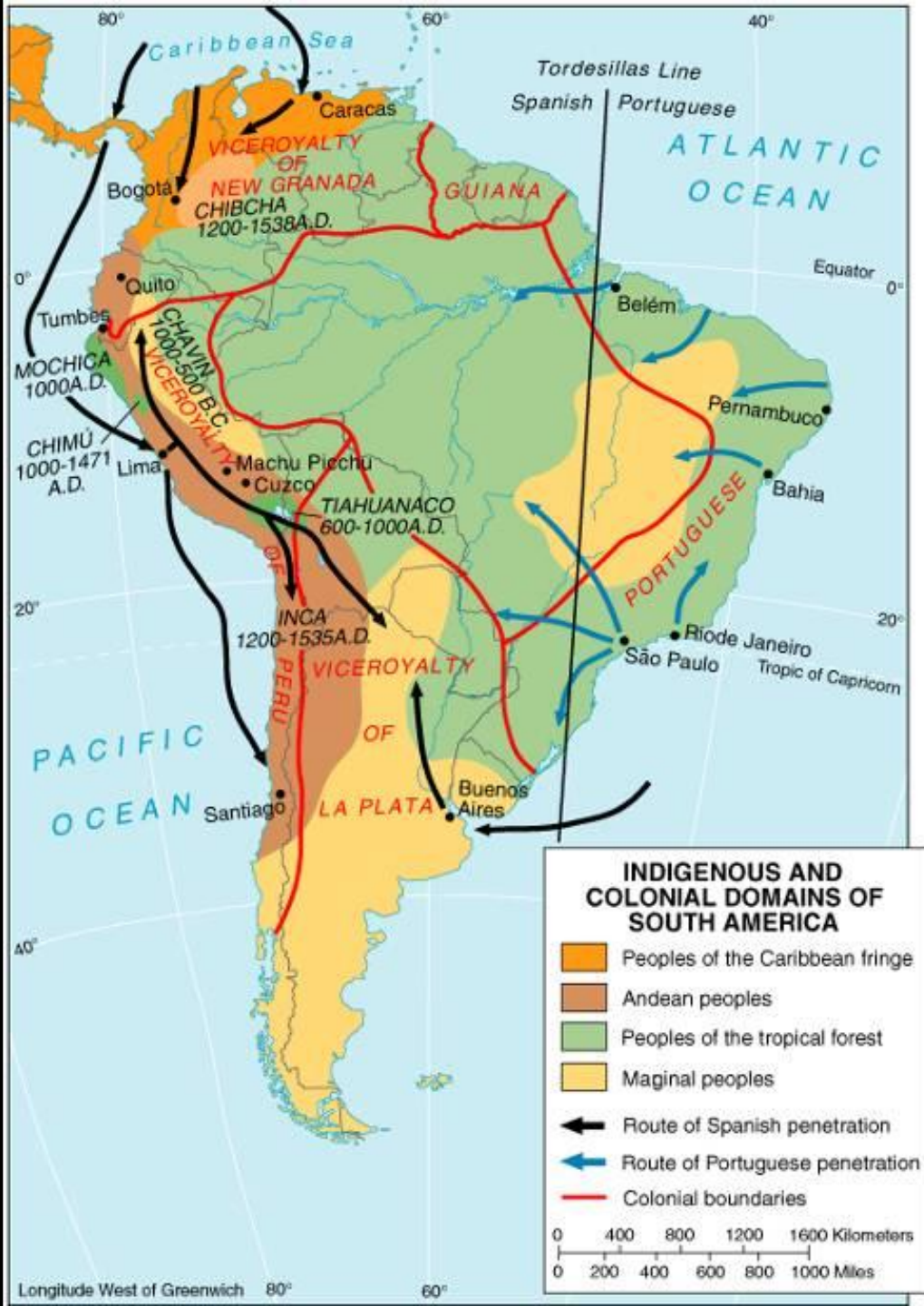

Amerika v 17. a 18. století

Západní Indie v 17. století

Dobyvatelé

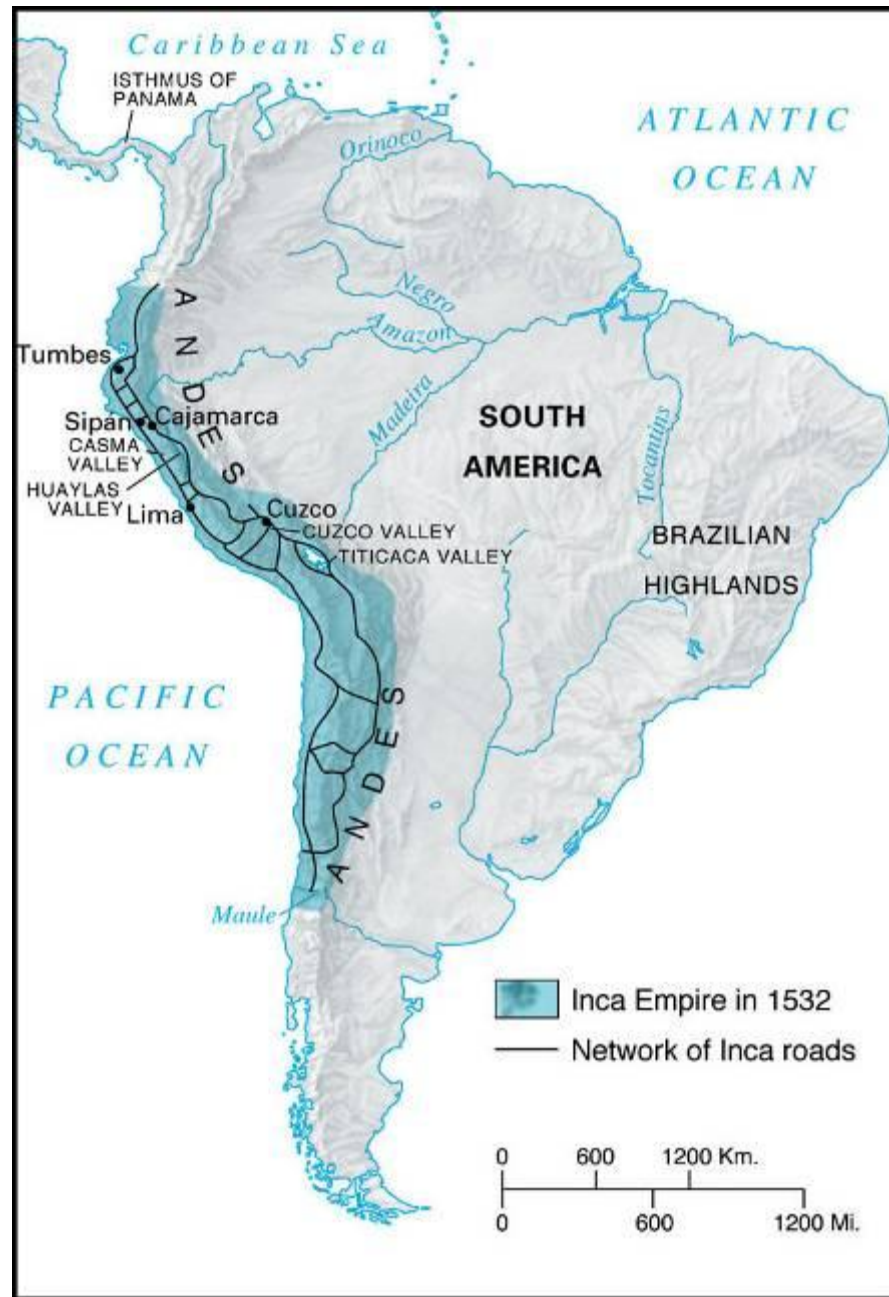
1531 – 1536 říše Inků
→ místokrálovství Peru

Francisco Pizarro

* 1471 až 1475, † 26. 6. 1541

Říše Inků

Pohyb obyvatelstva - relativně

2003	Anglosaská Amerika	Latinská Amerika
Porodnost	13,8	20,5
Úmrtnost	8,4	6,0
Saldo migrací na 1000 obyvatel	3,8	-1,4
Přirozený přírůstek (%)	0,55	1,46
Celkový přírůstek (%)	0,92	1,31

Příčiny demografického kolapsu

- **přímé vyvražďování** („černá legenda“)
- **kulturní šok** a naprosté zhroucení dosavadních společenských struktur (sebevraždy, zabíjení vlastních dětí...)
- **zavlečení evropských chorob** (mor, spalničky, neštovice – tzv. „mikrobiologické sjednocení světa“) a **stravovacích zvyků** (alkohol)

Náboženské složení obyvatelstva

- **křesťanství** - kolonizace
  - Francouzi, Španělé, Portugalci ⇒ *převaha římských katolíků.*
- **islám**
  - přistěhovalci z islámských zemí: Surinam, Trinidad a Tobago
- **hinduismus**
  - Guyana
- **africká náboženství**

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE LATINSKÉ AMERIKY

Ekonomika

– Jižní Amerika

Anglosaská a Latinská Amerika

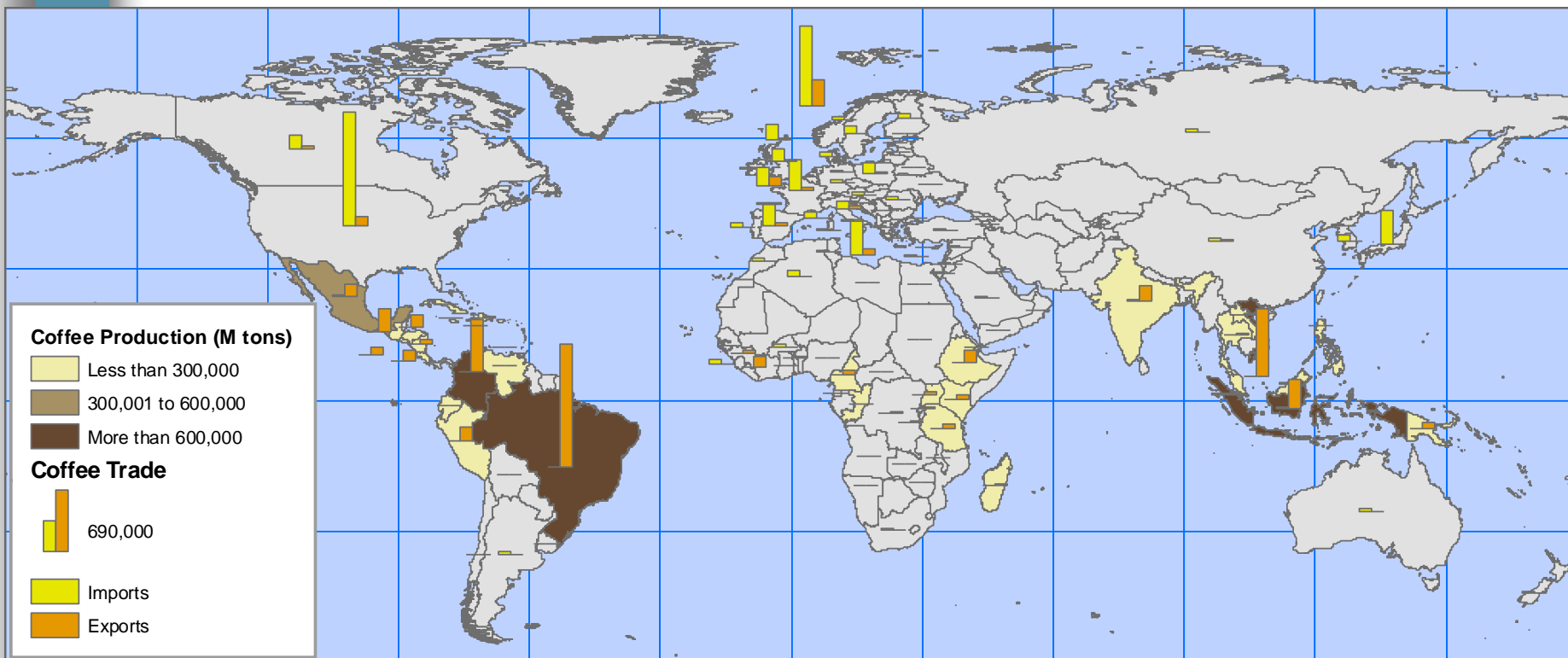
	<i>Anglosaská Amerika</i>	<i>Latinská Amerika</i>
% rozlohy světa	14,5	15,4
% obyvatel světa	5,2	8,4
% fosilních paliv	11,4	6,2
% zásob sladké vody	11,7	27,6
% zásob nerostných surovin	17,5	14,9
% světového HDP	23,3	8,1
% světového průměru HDP/obyv.	448	96
Kapitál	přebytek	nedostatek
Kvalita lidských zdrojů	vysoká	rozkolísaná

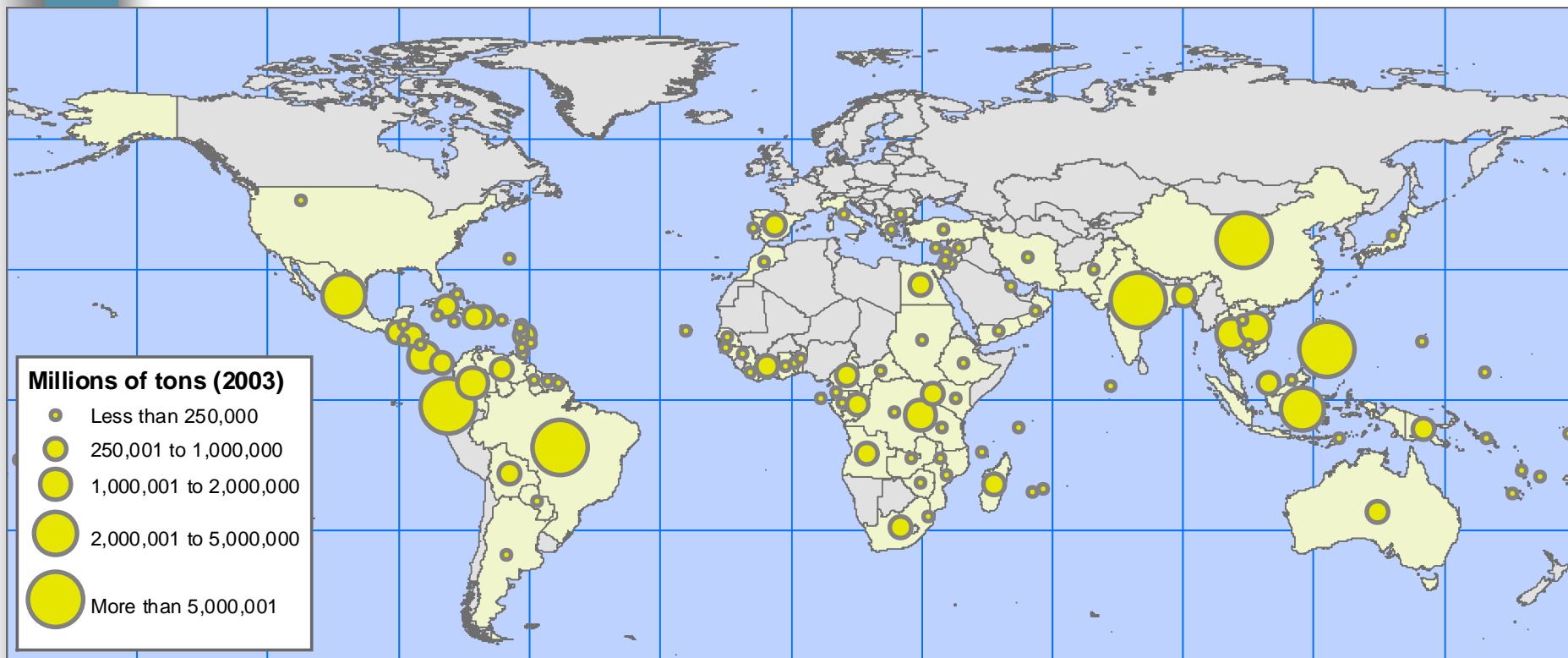
Znaky ekonomiky

- *obrovské ekonomické rozdíly mezistátní i vnitrostátní*
- *chybějící vnitroregionální vazby*
- *struktura dovozu a vývozu*
- *velký podíl šedé ekonomiky*
- *politicky méně stabilní prostředí*
- *zemědělství*
  - *nízká mechanizace*
  - *velkostatkářství*
- *zadlužení – stagnující*
- *organizace*
  - *CARICOM*
  - *MERCOSUR (Laplatské státy + Chile a Bolívie)*
  - *G3 (Mexiko, Venezuela, Kolumbie)*

Světová produkce kávy

Produkce banánů

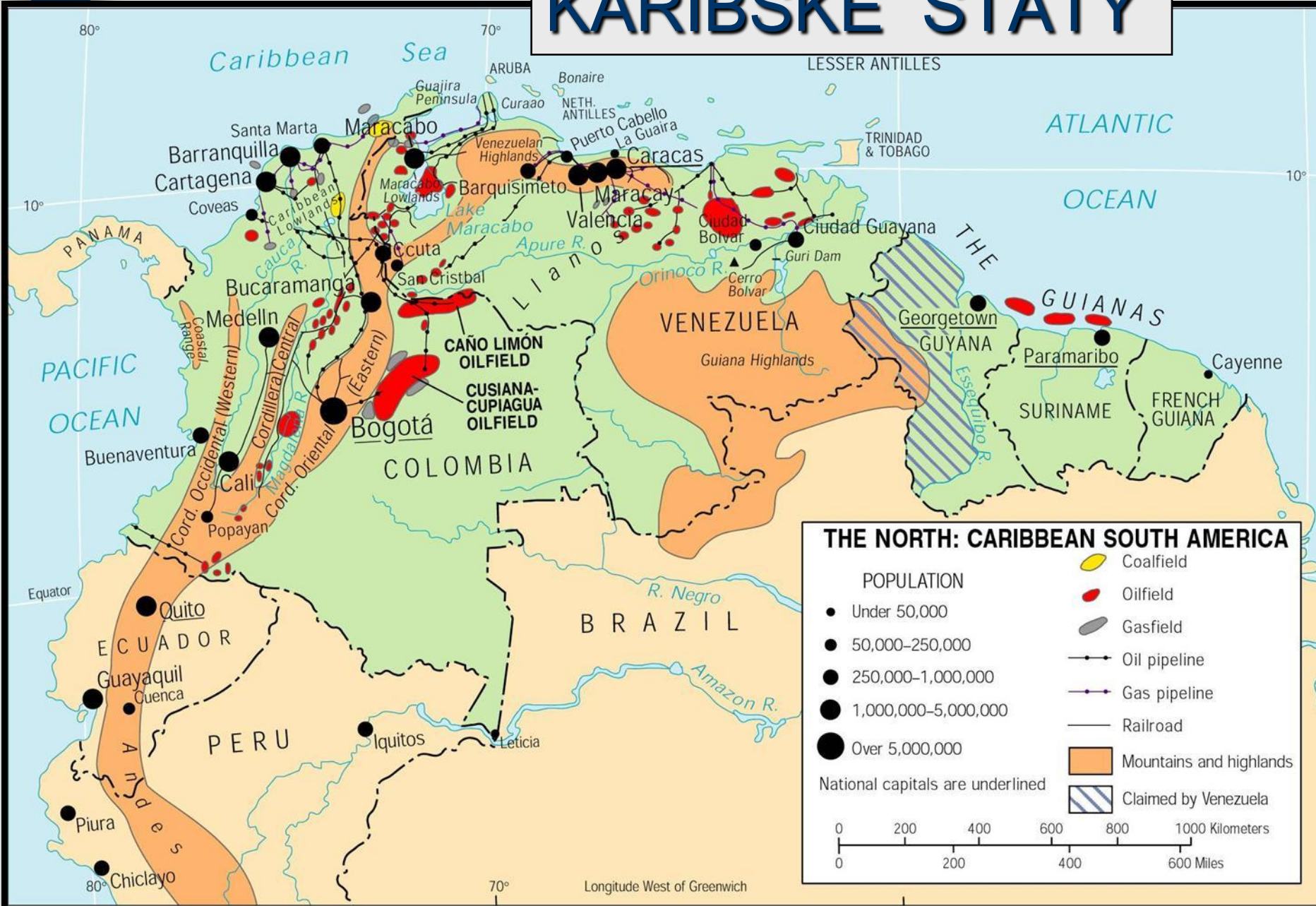
Regiony

- Karibské státy
  - Venezuela
  - Kolumbie
  - Guyana
  - Surinam
  - Francouzská Guiana
- Brazílie
- Laplatské státy
  - Argentina
  - Paraguay
  - Uruguay
- Andské státy
  - Ekvádor
  - Peru
  - Bolívie
  - Chile

KARIBSKÉ STÁTY

BRAZIL

LAPLATSKÉ STÁTÝ

Příčný profil Andami

